

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 05.02.2004
KOM(2004) 62 lopullinen

**KOMMISSION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA
ALUEIDEN KOMITEALLE**

työterveyttä ja työturvallisuutta koskevien direktiivien 89/391 (puitedirektiivi), 89/654 (työpaikat), 89/655 (työlaitteet), 89/656 (henkilönsuojaimet), 90/269 (taakkojen käsittely) ja 90/270 (näyttöpäätteet) käytännön täytäntöönpanosta

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä.....	3
1. Johdanto	5
2. Oikeudelliset vaikutukset jäsenvaltioissa.....	6
3. Täytäntöönpanon valvonta	8
3.1. Täytäntöönpanon toteutuminen määräajassa	8
3.2. Vaatimustenmukaisuuden valvonta	9
3.2.1. Puitedirektiivi.....	9
3.2.2. Erityisdirektiivit	11
4. Käytännön soveltaminen.....	12
4.1. Työterveys- ja työturvallisuudirektiivien täytäntöönpanolainsäädännön julkaiseminen ja siihen liittyvät toimet	12
4.2. Tietoisuuden lisääminen.....	13
4.3. Riskien arviointi, dokumentointi ja valvonta	14
4.4. Suojelua ja ennaltaehkäisyä koskevat toimet.....	16
4.5. Tiedottaminen, kuuleminen, osallistuminen ja kouluttaminen	19
4.6. Työterveyden ja työturvallisuuden järjestäminen ja hallinto	21
4.7. Täytäntöönpanon valvonta	22
4.8. Kaksi erityistapausta	24
4.8.1. Pienet ja keskisuuret yritykset.....	24
4.8.2. Julkinen sektori	26
5. Toimivuuden arviointi.....	28
5.1. Vaikutukset työtapaturmiin ja ammattitauteihin.....	28
5.2. Kustannukset ja hyödyt yrityksissä.....	30
5.3. Yleiset taloudelliset vaikutukset	31
5.4. Vaikutukset työllisyyteen ja kilpailukykyyn.....	32
6. Täytäntöönpanon yleisarvio	34
6.1. Direktiivien täytäntöönpanoon liittyvät tärkeimmät myönteiset vaikutukset raporttien mukaan	34
6.2. Direktiivien täytäntöönpanoon liittyvät suurimmat vaikeudet raporttien mukaan	36
6.3. Parannusehdotukset.....	39
7. Päätelmät	40
LIITE	44

TIIVISTELMÄ

Ennaltaehkäisy on Euroopan unionin työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön perusperiaate. Työtapaturmien ja ammattitautien ehkäisemiseksi on annettu EU:n laajuisia vähimmäisvaatimuksia, joilla pyritään suojelemaan työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta.

Tässä tiedonannossa tarkastellaan, miten vuonna 1989 annettu puitedirektiivi ja viisi siihen liittyvää erityisdirektiiviä on saatettu osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä ja miten niitä sovelletaan. Siinä myös tehdään päätelmiä yhteisön työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön soveltamisesta – ja joillakin aloilla sen puutteellisesta soveltamisesta – sekä sen vaikutuksista talouteen ja yhteiskuntaan.

Vuoden 1989 direktiivissä säädetään periaatteista, joiden mukaisesti otetaan käyttöön toimenpiteitä työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden parantamiseksi, ja annetaan erityisiä työympäristöjä koskevat puitteet, joita täsmennetään erityisdirektiiveissä. Tavoitteena on luoda ennaltaehkäisevä kulttuuri, ja tälle on kaksi perustetta: vähimmäisvaatimukset tarjoavat laajoilla eurooppalaisilla markkinoilla toimiville yrityksille tasapuoliset toimintaedellytykset ja työntekijöille korkeatasoisen suojan, ja samalla niiden ansiosta minimoidaan työtapaturmien ja ammattitautien ehkäisystä yrityksille aiheutuvat kustannukset.

Saatujen tietojen mukaan EU:n lainsäädännöllä on ollut positiivista vaikutusta työterveyttä ja -turvallisuutta koskeviin kansallisiin vaatimuksiin. Työpaikoilla toteutetut työterveys- ja työturvallisuustoimet ovat myös edistäneet työolojen, tuottavuuden, kilpailukyvyn ja työllisyyden kohentumista.

Tilastotietojen ja jäsenvaltioilta saatujen tietojen mukaan työterveyden ja -turvallisuuden suojelussa on saavutettu merkittäviä parannuksia. Tiedot osoittavat, että EU-lainsäädännön täytäntöönpanolla ja soveltamisella on ollut keskeinen rooli tapaturmalukujen pienenemisessä. Tiedot ovat vakuuttavia: todellinen rakennemuutos on saatu aikaan.

Vuotta 2000 koskeviin Eurostatin tietoihin perustuvien alustavien arvioiden mukaan yli kolmen päivän poissaoloon johtaneiden työtapaturmien määrä 100 000:ta työntekijää kohti putosi 4 539:stä (vuonna 1994) noin 4 016:een (vuonna 2000). Tämän tärkeän indikaattorin pieneneminen osoittaa selvästi, että tapaturmien vähentämisessä on edistytty, vaikka otetaankin huomioon talouden rakenteessa ja työpaikkojen tyypissä tapahtuneet muutokset sekä uudet riskit.

Absoluuttisina lukuina ilmaistuina joka vuosi kuitenkin lähes 5 200 työntekijää menettää henkensä työhön liittyvän tapaturman seurauksena ja vuosittain tapahtuu edelleen yhteensä noin 4,8 miljoonaa tapaturmaa. Tämä merkitsee myös sitä, että noin kaksi kolmasosaa työtapaturmista johtaa yli kolmen päivän poissaoloon työstä. Lähes 14 prosenttia työntekijöistä joutui useamman kuin yhden tapaturman uhriksi vuoden aikana. Vuosittain menetetään noin 158 miljoonaa työpäivää.

Riskialttiit alat ovat suurelta osin samat kuin ne alat ja työtehtävät, joiden osalta tässä tiedonannossa tuodaan esiin lainsäädännön soveltamiseen liittyviä suuria puutteita. Tämä puhuu sen puolesta, että kun tiukennetaan työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön noudattamista, työtapaturmien määrää saadaan vähennettyä edelleen.

Joukosta erottuvat pienet ja keskisuuret yritykset. Myös julkisella sektorilla on merkittäviä puutteita. Riskialttiita työntekijöitä ovat myös nuoret, määräaikaaisessa työsuhteessa olevat ja

heikosti koulutetut. Nämä seikat tuovat selvästi esiin, miksi EU:n sosiaalipoliittisessa ohjelmassa työn laadulle on annettu niin kattava ja tärkeä prioriteettiasema politiikan välineenä.

Työtapaturman uhreista noin 7 prosenttia ei pysty palaamaan samaan työhön ja noin 4 prosentin on lyhennettävä työaikaansa tai lopetettava työnteko kokonaan, mikä on huomattava takaisku pyrkimyksissä Lissabonin tavoitteiden mukaiseen täystyöllisyyteen. Se myös osoittaa, että ”uusilla ja paremmilla” työpaikoilla tarkoitetaan saman kolikon eri puolia. Joka vuosi lähes 300 000 työntekijää vammautuu pysyvästi työhön liittyvän tapaturman tai sairauden seurauksena.

Arvioiden mukaan taloudelle aiheutuvat kokonaiskustannukset ovat 2,6–3,8 prosenttia BKT:stä. Kaikki tiedot vahvistavat, että asianmukaisen sosiaalipoliitiikan puutteesta aiheutuu korkeat kustannukset. Työtapaturmien ja ammattitautien edelleenkin suuri määrä, jonka taustalta löytyy tässä kertomuksessa yksityiskohtaisesti esitettyjä erilaisia puutteita, osoittaa tarpeen kiinnittää enemmän huomiota kyseisiin aloihin ja työntekijöihin, jotta saadaan aikaan tarvittavat muutokset.

Tämä on sitäkin tärkeämpää, kun EU:hun liittyy maita, joihin ennaltaehkäisyn kulttuuria ei vielä ole juurtunut.

Lainsäädännön soveltamiseen liittyvät väärinymmärrykset on selvennettävä ja ratkaistava ja sääntöjenvastaiset tilanteet korjattava kiireesti. Työsuojelutarkastajilla on tässä merkittävä asema: he voivat toimia muutoksen välittäjinä, jotka edistävät lainsäädännön noudattamista pk-yrityksissä ensin kouluttamalla, suostuttelemalla ja kannustamalla ja sen jälkeen tarvittaessa tiukentamalla täytäntöönpanon valvontaa.

Työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden korkeatasoinen suoja, joka on puitedirektiivin 89/391 ja sen viiden ensimmäisen erityisdirektiivin keskeinen tavoite, voidaan saavuttaa vain, jos kaikki asiaan liittyvät tahot – työnantajat, työntekijät, työntekijöiden edustajat ja täytäntöönpanon valvonnasta vastaavat kansalliset viranomaiset – toteuttavat tehokasta ja moitteetonta täytäntöönpanoa varten tarvittavat toimet ja sitoutuvat tekemään yhteistyötä. Komission tiedonannossa *Työn ja yhteiskunnan muutoksiin sopeutuminen: Yhteisön uusi työterveys- ja työturvallisuusstrategia vuosiksi 2002–2006*¹ on selviä viittauksia tähän suuntaan.

Tiiviimpi sitoutuminen tässä kertomuksessa esitettyjen eri puutteiden käsittelyyn saa aikaan muutoksia, jotka parantavat työterveys- ja työturvallisuusedirektiivien täytäntöönpanon ja soveltamisen tasoa ja tekevät työterveyden ja -turvallisuuden suojelusta konkreettisen asian kaikille työntekijöille ja edistävät näin tuottavuuden ja työn laadun kohentumista.

Tämä toimi on tulevana vuosina keskeisellä sijalla säännösten konsolidoinnille annetussa prioriteettikohtelussa, kuten sosiaalipoliittisen ohjelman väliarvioinnissa² todettiin.

¹ KOM(2002) 118.

² KOM(2003) 312.

1. JOHDANTO

Tämä tiedonanto on komission vastaus direktiivien 89/391, 89/654, 89/655, 89/656, 90/269 ja 90/270³ loppusäännöksissä esitettyyn kehotukseen, jonka mukaan ”komissio antaa määräajoin Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta”.

Merkittävän panoksen tähän tiedonantoon ovat antaneet kansalliset raportit⁴, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet direktiivien mukaisesti. Direktiiveissä todetaan, että jäsenvaltioiden on annettava joka viides vuosi (joka neljäs vuosi direktiiveissä 90/269 ja 90/270) komissiolle direktiivin säännösten käytännön soveltamisesta kertomus, jossa tuodaan esille työnantajien ja työntekijöiden kannat. Tiedonannossa on hyödynnetty myös riippumattomien asiantuntijoiden raporttia, jossa analysoidaan direktiivien täytäntöönpanoa kaikilla aloilla, myös julkisella sektorilla. Lisäksi tiedonannossa tuodaan esiin kokemukset, jotka komissio on saanut valvoessaan direktiivien saattamista osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä ja niiden soveltamista talouden eri aloilla.

Analyysissä käsitellään toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä annetun puitedirektiivin 89/391 sekä viiden ensimmäisen tiettyjä työympäristöjä tai riskejä käsittelevän erityisdirektiivin täytäntöönpanoa ja soveltamista. Erityisdirektiiveissä käsitellään seuraavia aiheita:

- työpaikoille asetettavat vähimmäisvaatimukset (89/654)
- työvälineille asetettavat vähimmäisvaatimukset (89/655)
- henkilönsuojaimet (89/656)
- käsin tapahtuva taakkojen käsittely (90/269)
- näyttöpäätetyö (90/270).

Tiedonannossa tarkastellaan ensin puitedirektiivin ja erityisdirektiivien oikeudellisten vaikutusten laajuutta jäsenvaltioissa. Sen jälkeen siinä käsitellään lainsäädännön

³ Toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 12. kesäkuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/391/ETY 18 artikla, työpaikoille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista 30. marraskuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/654/ETY (ensimmäinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) 10 artikla, työntekijöiden työssään käyttämille työvälineille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista 30. marraskuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/655/ETY (toinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) 10 artikla, työntekijöiden työpaikalla käyttämille henkilönsuojaimille turvallisuutta ja terveyttä varten asetettavista vähimmäisvaatimuksista 30. marraskuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/656/ETY (kolmas direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) 10 artikla, terveyttä ja turvallisuutta varten asetettavista vähimmäisvaatimuksista sellaisessa käsin tapahtuvassa taakkojen käsittelyssä, johon liittyy erityisesti työntekijän selän vahingoittumisen vaara 29. toukokuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/269/ETY (neljäs direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) 9 artikla ja turvallisuutta ja terveyttä varten näyttöpäätetyölle asetettavista vähimmäisvaatimuksista 29. toukokuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/270/ETY (viides direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) 11 artikla.

⁴ Kansalliset raportit laadittiin yhteisesti sovitun mallin mukaisesti. Työmarkkinaosapuolten osallistuminen raporttien laatimiseen vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä kansallisten käytänteiden mukaisesti. Kaikki jäsenvaltiot ovat toimittaneet puitedirektiiviä 89/391 koskevat raporttinsa. Ranska ja Irlanti eivät ole toimittaneet viittä ensimmäistä erityisdirektiiviä koskevia kaikkia raportteja. Kansalliset raportit on toimitettu neuvostolle ja Euroopan parlamentille.

täytäntöönpanoa koskevaa valvontaa ja tuodaan esiin täytäntöönpanossa esiintyneet viiveet ja valvonnan vaikutus kansallisen lainsäädännön laatuun.

Täytäntöönpanoa talouden eri aloilla käsitellään laajasti. Lainsäädännön peruspiirteistä annetaan yksityiskohtainen tilannekuvaus alakohtaisesti. Erityishuomiota kiinnitetään tilanteeseen pienissä ja keskisuurissa yrityksissä sekä julkisella sektorilla.

Tämän jälkeen esitetään täytäntöönpanoon liittyvät tärkeimmät positiiviset vaikutukset samoin kuin ongelmat, joista jäsenvaltiot ovat raportoineet.

Tilannetta ja sen arviointia tarkastellaan sitten EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädäntöä koskevien tilastotietojen valossa.

Lopuksi luodaan katsaus ehdotuksiin, joita jäsenvaltiot esittivät kansallisissa raporteissaan moitteettoman soveltamisen parantamiseksi, ja käsitellään jatkotoimia, joilla voidaan helpottaa täysimittaisen ja moitteettoman täytäntöönpanon saavuttamista koko laajentuneessa Euroopan unionissa.

2. OIKEUDELLISET VAIKUTUKSET JÄSENVALTIOISSA

Ennen puitedirektiivin ja sen viiden ensimmäisen erityisdirektiivin antamista työterveyden ja työturvallisuuden suojelu direktiivien kattamilla aloilla vaihteli erittäin paljon jäsenvaltioiden välillä. Direktiivi 89/391 on muuttanut työterveyden ja työturvallisuuden suojeluun liittyvää käytännön lähestymistapaa jäsenvaltioissa, koska siinä säädetään yhtenäisestä ennaltaehkäisevästä lähestymistavasta, joka edellyttää työterveys- ja työturvallisuusolojen jatkuvaa parantamista. Uuden lähestymistavan kulmakiviä ovat työnantajan vastuu, ennaltaehkäisyä koskevat periaatteet sekä työntekijöille tiedottaminen ja työntekijöiden kouluttaminen, kuuleminen ja tasapuolinen osallistuminen. Puitedirektiivissä annettuja työterveyden ja työturvallisuuden suojelua koskevia perusperiaatteita on täsmennetty ja täydennetty myöhemmin erityisdirektiiveissä. Tämän tuloksena vähimmäisvaatimusten pitäisi olla taattuja kaikkialla Euroopassa, ja jäsenvaltiot ovat saaneet pitää voimassa tai antaa suojelun korkeampaan tasoon tähtääviä säännöksiä.⁵

Puitedirektiivin 89/391 ja sen viiden ensimmäisen erityisdirektiivin vaikutukset kansallisiin oikeusjärjestelmiin voidaan jakaa kolmeen luokkaan:

- Joissakin jäsenvaltioissa⁶ puitedirektiivillä oli huomattavia oikeudellisia vaikutuksia, koska näissä maissa alaa koskevat lainsäädäntö oli vanhentunutta tai riittämätöntä direktiivin antohetkellä.

⁵ Ks. tähän liittyvä yhteisöjen tuomioistuimen tuomio asiassa C-84/94, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistynyt kuningaskunta v. Euroopan unionin neuvosto, tuomio 12.11.1996, tuomion 17 kohta: ”Tältä osin on syytä todeta, että kun 118 a artiklassa annetaan neuvostolle toimivalta säätää vähimmäisvaatimuksista, siinä ei ratkaista kysymystä niiden toimien intensiivisyydestä, jotka tämä toimitin saattaa katsoa tarpeelliseksi toteuttaakseen riidanalaisessa määräyksessä sille nimenomaisesti annetun tehtävän, jonka mukaan sen on toimittava työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamiseksi. Tässä 118 a artiklassa oleva ilmaisu ’vähimmäisvaatimukset’ merkitsee ainoastaan sitä, kuten tämän artiklan 3 kohdassa vahvistetaan, että jäsenvaltiot saavat antaa yhteisön toimien kohteena olevia säännöksiä tiukempia säännöksiä tai määräyksiä (ks. erityisesti em. lausunto 2/91, 18 kohta)”.

⁶ Kreikka, Irlanti, Portugali, Espanja, Italia ja Luxemburg.

- Joissakin jäsenvaltioissa⁷ direktiivin myötä täydennettiin tai täsmennettiin voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä.

Muutaman jäsenvaltion⁸ mielestä täytäntöönpano ei vaatinut suuria muutoksia, koska näissä maissa oli jo voimassa säännöt, jotka olivat kyseisten direktiivien mukaisia. Jäsenvaltiot, jotka hyödynsivät eniten lainsäädäntöä nykyaikaistaakseen työterveyttä ja -turvallisuutta koskevia sääntöjään, korostivat puitedirektiivin seuraavia uudistushenkisiä puolia: laaja soveltamisala (julkinen sektori mukaan luettuna), työantajan objektiivisen vastuun periaate, vaatimus riskinarvioinnin laatimisesta ja dokumentoinnista, velvoite ennaltaehkäisy suunnitelman laatimisesta riskinarvioinnin tulosten perusteella, suojelun ja ennaltaehkäisevän toiminnan järjestäminen sekä työntekijöiden oikeus saada tietoa ja koulutusta sekä tulla kuulluiksi ja osallistua.

Lisäksi ne ilmoittivat erityisdirektiivien täytäntöönpanoon liittyvistä seuraavista myönteisistä puolista:

- Direktiivi 89/654: Direktiivissä määritellään käsite 'työpaikka' niin, että siihen sisältyvät kaikki muutokset, laajennukset tai uudistustyöt, ja otetaan käyttöön erityisvaatimuksia, jotka koskevat hätäuloskäyntejä, riittävää tilaa, ympäröiviä olosuhteita, lepotilojen tarjoamista sekä raskaana olevien työntekijöiden suojelua.
- Direktiivi 89/655: Direktiivillä yhdenmukaistetaan huomattavasti työvälineitä koskevaa jäsenvaltioiden lainsäädäntöä. Yleisesti ottaen direktiivissä ei esitetä suuria uudistuksia, mutta sillä edistetään kansallisten säännösten järjeistämistä ja yleistämistä. Useimmat jäsenvaltiot totesivat, että työvälineitä koskevien vähimmäisvaatimusten täytäntöönpano on laajentanut kansallisen lainsäädännön soveltamisalaa kaikille toiminta-aloille. Vaikutus on ollut suurempi joissakin maissa, kuten esimerkiksi Kreikassa, jossa uusi direktiivi merkitsi suurta askelta myönteiseen suuntaan, kun taas joissakin maissa⁹ vaikutus ei ollut niin havaittava.
- Direktiivi 89/656: Työnantajan vastuulle asetetaan tiettyjä velvoitteita kuten työntekijöiden suojavälineiden arviointi, valinta, tarjoaminen ja kunnossapito. Muita tärkeitä seikkoja ovat työnantajan vastuun laajentaminen sekä työnantajan velvoite arvioida vaaroja henkilönsuojaimia valittaessa. Yleisesti ottaen direktiivin täytäntöönpano on laajentanut voimassa olevan kansallisen lainsäädännön soveltamisalaa.¹⁰
- Direktiivi 90/269: Direktiivillä yhdenmukaistetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä yksinkertaistamalla ja täydentämällä taakkojen käsittelystä seuraavia vammoja koskevia säännöksiä. Useimmissa jäsenvaltioissa soveltamisala on laajentunut koskemaan kaikkia toiminta-aloja, ja uudistuksena pidetään velvoitetta määritellä ja arvioida käsin tapahtuvaan taakkojen käsittelyyn liittyvät riskit. Jotkin maat pitävät tärkeinä periaatetta käsin tapahtuvan taakkojen käsittelyn välttämisestä ja työnantajan velvoitetta vähentää riskejä hyödyntämällä asianmukaisia organisatorisia tai teknisiä toimia.
- Direktiivi 90/270: Direktiivillä otetaan käyttöön säännökset, jotka koskevat näyttöpäätetyöskentelyä ja siihen liittyviä ergonomisia näkökohtia. Jäsenvaltiot pitivät merkittävänä uudistuksina taukoja ja vaihtelua näyttöpäätetyötä tekevien työssä sekä

⁷ Itävalta, Ranska, Saksa, Yhdistynyt kuningaskunta, Alankomaat ja Belgia.

⁸ Tanska, Suomi ja Ruotsi.

⁹ Esim. Tanska ja Alankomaat.

¹⁰ Esim. henkilönsuojaimet aluksissa Tanskassa.

oikeutta näöntarkastuksiin ja tarvittaessa korjaaviin apuneuvoihin. Myös päästöjä, laitteita, työympäristöä ja tietokoneen käyttäjäliittymää koskevien vaatimusten katsottiin nykyaikaistavan kansallista lainsäädäntöä.

Kansallisten raporttien ja komission analyysin perusteella vaikuttaa siltä, että puitedirektiivi 89/391 ja direktiivit 89/654, 89/655, 89/656, 90/269 ja 90/270 ovat olleet liikkeellepanevana voimana luotaessa ennaltaehkäisevää kulttuuria EU:hun ja järkeistettäessä ja yksinkertaistettaessa jäsenvaltioiden työterveys- ja työturvallisuuslainsäädäntöä. Vaikutus on selvästikin ollut suurempi niissä jäsenvaltioissa, joissa alaa koskeva lainsäädäntö on ollut heikommin kehittynyttä tai on perustunut korjaaviin periaatteisiin pikemminkin kuin ennaltaehkäisyyn työperäisten riskien torjunnassa.

Ehkä merkittävin vaikutus jäsenvaltioiden järjestelmiin on ollut EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön aiheuttama mallin muuttuminen eli siirtyminen tapaturmien ehkäisyssä teknologiaan perustuvasta lähestymistavasta työterveys- ja työturvallisuuspolitiikkaan, jossa keskitytään enemmän ihmisten käyttäytymiseen ja organisaatorakenteisiin. Saattamalla periaatteen osaksi kansallista lainsäädäntöään jäsenvaltioiden on täytynyt siirtyä yksityiskohtaisesta ja rajoittavasta lainsäädännöstä tavoitteisiin pohjautuvaan lainsäädäntöön. Tällä on ollut vaikutuksia lainsäädännön tulkintaan tuomioistuimissa ja sen täytäntöönpanon valvontaan.

3. TÄYTÄNTÖÖNPANON VALVONTA

Tässä luvussa käsitellään valvontaa, joka liittyy direktiivien saattamiseen osaksi kansallista lainsäädäntöä. Siinä tarkastellaan etenkin pitkää prosessia, joka täytäntöönpanoon vaadittiin. Siinä myös esitetään jäsenvaltioiden sitoumukset ja puutteet, joita vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa havaittiin kaikkialla unionissa.

3.1. Täytäntöönpanon toteutuminen määräajassa

Puitedirektiivin 89/391 ja sen viiden ensimmäisen erityisdirektiivin 89/654, 89/655, 89/656, 90/269 ja 90/270 saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on ollut pitkä prosessi. Täytäntöönpanon viivästymisellä on ollut huomattavaa vaikutusta käytännön täytäntöönpanon tasoihin työpaikoilla.

Useimmat jäsenvaltiosta eivät onnistuneet noudattamaan täytäntöönpanon määräaikoja koskevia sitoumuksiaan, vaikka kaikista direktiiveistä oli käyty ennalta laajaa kuulemistä sekä Euroopan että jäsenvaltioiden tason työmarkkinaosapuolten kanssa ja kaikki oli hyväksytty neuvostossa yksimielisesti. Suomi, Itävalta ja Ruotsi tekivät tarvittavat muutokset osittain ennen liittymistään Euroopan unioniin ja osittain liittymisen jälkeen.¹¹

Komissio käynnisti jo vuonna 1993 rikkomisesta johtuvia menettelyitä niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät olleet ilmoittaneet määräaikaan mennessä direktiivien täytäntöönpanolainsäädännöstään. Rikkomismenettelyiden käynnistämisen vuoksi jäsenvaltiot kiihdyttivät lainsäädäntöpyrkimyksiään ja antoivat direktiivien täytäntöönpanoa varten tarvittavat lainsäädäntötoimet ennen menettelyn lopullisia vaiheita. Yhden maan – Espanjan – tapauksessa rikkomismenettely, joka oli käynnistetty direktiivien 89/654, 89/655, 89/656,

¹¹ Liitteessä on luettelo jäsenvaltioiden ilmoittamista kansallisista säännöksistä, jotka koskevat puitedirektiiviä 89/391 ja sen viittä ensimmäistä erityisdirektiiviä 89/654, 89/655, 89/656, 90/269 ja 90/270.

90/269 ja 90/270 täytäntöönpanoa koskevista kansallisista toimenpiteistä ilmoittamatta jättämisen takia, johti yhteisöjen tuomioistuimen antamaan tuomioon¹².

3.2. Vaatimustenmukaisuuden valvonta

Direktiivien täytäntöönpanon jälkeen komissio tarkasti, ovatko kansalliset säännökset vaatimusten mukaisia. Komissio ei halunnut käynnistää välittömästi rikkomismenettelyitä vaan kävi mieluummin keskusteluja jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa selventääkseen ja ratkaistakseen väärinymmärryksiä ja korjatakseen virheelliset tulkinnat. Komission saamat yksittäiset valitukset olivat tärkeitä kartoitettaessa lainsäädännön heikkouksia.

3.2.1. Puitedirektiivi

Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa korostettiin tiivistä sitoutumista asiaan, mutta lähes kaikissa jäsenvaltioissa paljastui myös puutteellisuuksia puitedirektiivin 89/391 saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Komissio käynnisti puitedirektiivin 89/391 puutteellista täytäntöönpanoa koskevan rikkomismenettelyn kaikkia jäsenvaltioita vastaan, Kreikkaa lukuun ottamatta (rikkomismenettely on kuitenkin käynnistetty direktiivin 89/391 puutteellisesta soveltamisesta ja täytäntöönpanon valvonnasta Kreikan lainsäädännössä). Saatuaan virallisen ilmoituksen ja perustellun lausunnon 11 jäsenvaltiota – Alankomaat, Belgia, Irlanti, Itävalta, Luxemburg, Portugali, Ranska, Ruotsi, Suomi, Tanska ja Yhdistynyt kuningaskunta – muutti lainsäädäntöään todettujen puutteiden korjaamiseksi. Koska jäsenvaltiot eivät kuitenkaan tunnustaneet kaikkia komission osoittamia puutteita, komissio vei useita tapauksia Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.¹³

Puitedirektiivin täytäntöönpanossa havaitut suurimmat ongelmat koskivat seuraavia seikkoja:

- Soveltamisala (2 artikla): Useiden jäsenvaltioiden lainsäädännössä soveltamisala oli rajoitettu. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin tarkasteli puitedirektiivin 89/391 soveltamisalaa asiassa C-303/98 (*Sindicato de Médicos de Asistencia Pública (Simap) and Conselleria de Sanidad y Consumo de la Generalidad Valenciana*, tuomio 3.10.2000) ja totesi seuraavaa: ”[...] sekä perusdirektiivin tarkoituksesta eli työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämisestä työssä että sen 2 artiklan 1 kohdan sanamuodosta ilmenee, että sen soveltamisala on käsitettävä laajaksi” ja että ”tästä seuraa, että perusdirektiivin soveltamisalaa koskevia poikkeuksia mukaan luettuna sen 2 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta on tulkittava suppeasti”.¹⁴
- Työnantajan vastuu (5 artikla).
- Ennaltaehkäisyä koskevien yleisten periaatteiden täytäntöönpano (6 artiklan 2 kohta).
- Työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä koskevien riskien arviointivelvoitteen laajuus (6 artiklan 3 kohdan a alakohta): Direktiivin täytäntöönpano oli tältä osin puutteellista

¹² Asia C-79/95, komissio v. Espanjan kuningaskunta, tuomio 26.9.1996.

¹³ Asia C-5/00, komissio v. Saksa, asia C-49/00, komissio vastaan Italia, asia C-425/01, komissio v. Portugali, asia C-441/01, komissio v. Alankomaat ja asia C-335/02, komissio v. Luxemburg. Rikkomismenettelyt ovat edelleen käynnissä joitakin jäsenvaltioita kohtaan (Espanja, Irlanti, Itävalta, Ranska, Ruotsi, Suomi ja Yhdistynyt kuningaskunta).

¹⁴ Ks. samaa asiaa käsittelevä julkisasiamiehen ratkaisuehdotus yhdistetyissä asioissa C-397/01–C-403/01, Bernhard Pfeiffer e.a. v. Deutsches Rotes Kreuz Kreisverband Waldshut eV, 6.5.2003, 22 kohta.

Italian lainsäädännössä (jossa vaadittiin työnantajia vain arvioimaan erityiset riskit), ja yhteisöjen tuomioistuin selvensi asiaa 15.11.2001 antamassaan tuomiossa¹⁵. Tuomioistuin totesi tuomion 12 kohdassa seuraavaa: ”Aluksi on syytä todeta, että sekä tämän direktiivin, jota sen 15. perustelukappaleen mukaan sovelletaan kaikkiin vaaroihin, tavoitteesta että sen 6 artiklan 3 kohdan a alakohdasta ilmenee, että työnantajilla on velvollisuus selvittää kaikki vaarat työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle”. Erityisen merkittävä on tuomion 13 kohta: ”Lisäksi on täsmennettävä, että niitä työssä esiintyviä vaaroja, jotka työnantajien on selvitettävä, ei voida määrittää lopullisesti yhdellä kertaa, vaan että ne ovat jatkuvassa kehitystilassa suhteessa muun muassa työolojen vaiheittaiseen kehitykseen ja työssä esiintyviä vaaroja koskeviin tieteellisiin tutkimuksiin.”.

- Suojelun ja ennaltaehkäisevän toiminnan järjestäminen (7 artikla): Tähän liittyy useita seikkoja:
 - Useat maat ovat asettaneet kyseenalaiseksi sisäisesti järjestettävillä palveluille annetun etusijan. Useimmat jäsenvaltiot korjasivat kansallisia säännöksiään, mutta yhdessä tapauksessa komissio vei asian yhteisöjen tuomioistuimeen, joka 22.5.2003 antamassaan tuomiossa¹⁶ totesi, että ”[...] Alankomaiden kuningaskunta ei ole noudattanut direktiivin 7 artiklan 3 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska sen kansallisessa lainsäädännössä ei säädetä yrityksen ulkopuolisiin päteviin palveluihin tai henkilöihin turvautumisen toissijaisuudesta järjestettäessä työssä esiintyvien vaarojen suojele- ja ehkäisytoimenpiteitä yrityksessä”.
 - Artiklan täytäntöönpanoon liittyi vakavia ongelmia myös Ranskan täytäntöönpanolainsäädännössä, koska Ranskan mukaan työterveyslääketieteen (”médecine du travail”) maininnalla säännös pantaisiin moitteettomasti täytäntöön. Komissio ei hyväksynyt tätä näkemystä, ja rikkomismenettelyn käynnistämisen jälkeen Ranska mukautti kansallista lainsäädäntöään sisällyttääkseen 7 artiklan täytäntöönpanosäännökseen monialaisen lähestymistavan¹⁷.
 - Toinen puute liittyi työnantajan velvoitteeseen ostaa päteviä ulkopuolisia palveluja tai palkata päteviä ulkopuolisia henkilöitä, jos yrityksessä tai laitoksessa ei ole suojele- ja ehkäisytoimenpiteiden järjestämiseen pätevää henkilöstöä (7 artiklan 3 kohta). Tuomioistuin totesi edellä mainitussa 15.11.2001 annetussa tuomiossaan¹⁸, että ”oikeusvarmuutta koskevan vaatimuksen täyttämiseksi on erityisen tärkeää, että yksityisten oikeudellinen asema on selvä ja täsmällinen, jotta heillä on mahdollisuus tuntea kaikki oikeutensa ja tarvittaessa mahdollisuus vedota niihin kansallisissa tuomioistuimissa” (22 kohta) ja ”tältä osin on syytä muistuttaa, että direktiivin 7 artiklan 1 ja 3 kohdassa asetetaan työnantajalle velvollisuus järjestää työssä esiintyvien vaarojen ehkäisy- ja suojelutoimenpiteet yrityksessä, tai jos yrityksessä ei ole siihen pätevää henkilöstöä, velvollisuus käyttää päteviä ulkopuolisia henkilöitä tai palveluyrityksiä” (23 kohta).
 - Useat jäsenvaltiot ovat panneet puutteellisesti täytäntöön myös 7 artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan, jonka mukaan ”jäsenvaltioiden on vahvistettava 5 kohdassa tarkoitetut tarvittavat kyvyt ja taidot” (suojele- ja ehkäisytoimenpiteiden järjestämisen vastuuhenkilöiksi nimettyjen työntekijöiden sekä ulkopuolisten

¹⁵ Asia C-49/00, komissio v. Italia.

¹⁶ Asia C-441/01, komissio v. Alankomaat.

¹⁷ Ks. Loi de modernisation sociale, 17.1.2002.

¹⁸ Asia C-49/00.

avustavien palveluyritysten ja henkilöiden kyvyt ja taidot). Tuomioistuin totesi 15.11.2001 annetussa tuomiossaan¹⁹ seuraavaa: ”tämän velvollisuuden noudattaminen edellyttää sitä, että jäsenvaltiot antavat sellaisia lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä, jotka täyttävät direktiivissä asetetut edellytykset ja jotka saatetaan asianmukaisin tavoin asianomaisten yritysten tietoon, jotta nämä voivat saada tiedon tätä alaa koskevista velvollisuuksistaan ja jotta toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat valvoa näiden toimenpiteiden noudattamista” (36 kohta). Direktiivin 89/391 tästä säännöksestä annettiin tuomioistuimessa tuomio vielä 22. toukokuuta 2003²⁰.

- Ensiapua, palontorjuntaa ja työntekijöiden evakuointia koskevien säännösten täytäntöönpano (8 artikla): Joissakin tapauksissa vaikeudet liittyivät erityisesti siihen, että vastuu säännösten täytäntöönpanosta oli jaettu eri ministeriöiden välille (Irlanti, Yhdistynyt kuningaskunta, Suomi).
- Velvoite dokumentoida riskinarviointi kaikentyyppisissä yrityksissä (9 artikla): Yhteisöjen tuomioistuin katsoi 7.2.2002 antamassaan tuomiossa²¹ seuraavaa: ”aluksi on huomautettava, että direktiivin 9 artiklan 1 kohdan a alakohdassa työnantajalle asetetaan velvollisuus pitää hallussaan asiakirjoja, jotka sisältävät arvioinnin turvallisuus- ja terveysvaaroista työssä ja joihin työntekijöiden tai työntekijöiden edustajien, joilla on erityistehtäviä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelemisessa, on voitava tutustua direktiivin 10 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla” (24 kohta) ja että ”tältä osin on todettava, että säännös, jossa liittovaltion toimivaltaiselle ministeriölle annetaan toimivalta vapauttaa tietentyypisten yritysten, joiden palveluksessa on esimerkiksi tietty määrä työntekijöitä, työpaikkalääkärit ja työturvallisuuteen erikoistuneen henkilöstön työolojen arviointia koskevien selvitysten laatimisvelvollisuudesta, on selvästi direktiivin 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 10 artiklan 3 kohdan a alakohdan vastainen, koska yritykset, joiden palveluksessa on enintään kymmenen työntekijää, voidaan näin vapauttaa velvollisuudesta pitää hallussaan asiakirjoja, jotka sisältävät vaarojen arvioinnin” (35 kohta).
- Työntekijöille tiedottaminen (10 artikla): Joidenkin jäsenvaltioiden lainsäädännössä tämä oikeus rajoitettiin alun perin työntekijöiden tiettyyn vähimmäismäärään tai tietynasteiseen tietoon.
- Työntekijöiden kuuleminen, osallistuminen ja koulutus (11 ja 12 artikla): Useimmissa tapauksissa jäsenvaltiot hyväksyivät komission näkemykset ja muuttivat lainsäädäntöään puutteiden korjaamiseksi.

3.2.2. Erityisdirektiivit

Viiden ensimmäisen erityisdirektiivin 89/654, 89/655, 89/656, 90/269 ja 90/270 täytäntöönpanotilanne oli heti alusta lähtien myönteisempi sikäli, että jäsenvaltiot yleisesti sisällyttivät vähimmäisvaatimukset sanasanaisesti kansalliseen lainsäädäntöönsä. Lisäksi useimmat puutteellisuudet, jotka täytäntöönpanossa havaittiin, ratkaistiin ilman

¹⁹ Asia C-49/00.

²⁰ Asia C-335/02, komissio v. Luxemburg.

²¹ Asia C-5/00, komissio v. Saksa.

rikkomismenettelyn käynnistämistä. On kuitenkin syytä mainita, että komission oli saatettava jotkin tapaukset yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.²²

Suurin osa havaituista täytäntöönpanon puutteista liittyi työpaikkoja koskevaan direktiiviin 89/654, työvälineitä koskevaan direktiiviin 89/655 ja näyttöpäätetyötä koskevaan direktiiviin 90/270 ja etenkin niiden liitteissä oleviin teknisiin vaatimuksiin. Näyttöpäätedirektiivin 90/270 osalta myös työn keskeyttämiseen ja terveyden seurantaan liittyvien säännösten täytäntöönpano aiheutti ongelmia joissakin jäsenvaltioissa.

4. KÄYTÄNNÖN SOVELTAMINEN

Täytäntöönpanon viivästyminen sekä puutteelliseen täytäntöönpanoon liittyvät ongelmat etenkin puitedirektiivin tapauksessa ovat vaikuttaneet merkittävästi käytännön soveltamisen tasoon ja laatuun, koska vaaditun turvallisuuskulttuurin luomiseksi välttämättömät tukitoimet (tiedotus, koulutus, tekninen apu jne.) ovat myös viivästyneet.

Kun tilannetta tarkastellaan työpaikkojen tasolla, saadaan kaksiselitteinen kuva, jossa toisaalta lainsäädännön täytäntöönpano ja soveltaminen täyttävät enimmäkseen vaatimukset ja ovat saaneet aikaan etuja vähentämällä työterveys- ja työturvallisuusriskejä ja ehkäisemällä tapaturmia ja toisaalta tarvitaan merkittäviä ponnistuksia vaatimusten täyttämiseksi ja lainsäädännön ennaltaehkäisevien etujen täysimittaiseksi hyödyntämiseksi.

Tämä tarkoittaa sitä, että toisaalta tärkeimmät tavoitteet eli työntekijöiden suojelua koskevat unionin tasoiset vähimmäisvaatimukset on saavutettu työterveys- ja työturvallisuusvaatimusten yhdenmukaistamisella ja työtapaturmia ja ammattitauteja on vähennetty. Toisaalta näiden vaatimusten epäyhtenäinen soveltaminen eri toiminta-aloilla ja erikokoisissa yrityksissä on estänyt tapaturma- ja ammattitautilukujen vielä suuremman vähenemisen.

Eri tekijät yhdessä ovat vaikuttaneet käytännön täytäntöönpanon tasoon työpaikoilla. Seuraavassa esitetään asiaan liittyviä keskeisiä tekijöitä: lainsäädännön julkaiseminen ja liitännäistoimenpiteet, tietoisuuden lisääminen, riskien arviointi, dokumentointi ja valvonta, suojelu ja ennaltaehkäisevä toiminta, tiedottaminen, kuuleminen, osallistuminen ja koulutus, työterveyden ja työturvallisuuden organisointi ja hallinta, täytäntöönpanon valvonta, pk-yritykset ja julkinen sektori.

4.1. Työterveys- ja työturvallisuusdirektiivien täytäntöönpanolainsäädännön julkaiseminen ja siihen liittyvät toimet

Komissio ja jäsenvaltiot käynnistivät jo vuonna 1992 joukon asiaan liittyviä toimia. Tällaisia ovat erityisesti Euroopan työterveyden ja työturvallisuuden teemavuosi 1992 ja sen jälkeen järjestetyt Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviikot sekä jäsenvaltioissa järjestetyt kampanjat uuden työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön edistämiseksi ja levittämiseksi ja neuvojen antamiseksi direktiivien täytäntöönpanosta työpaikoilla. Euroopan työterveys- ja

²²

Asia 65/01, komissio v. Italia (direktiivin 89/655 täytäntöönpano), asia C-455/00, komissio v. Italia (direktiivi 90/270), asia C-168/03, komissio v. Espanja (direktiivi 89/655). Joitakin rikkomismenettelyitä on edelleen käynnissä (Itävalta, Saksa ja Ruotsi).

työturvallisuusvirasto on perustamisestaan vuodesta 1994²³ lähtien huolehtinut tällaisesta tiedotustoiminnasta yhteisön tasolla.

Direktiivien antamisen jälkeen jäsenvaltioissa on toteutettu laajoja toimintasuunnitelmia, joilla on pyritty edistämään aktiivista suhtautumista ennaltaehkäisyyn, lisäämään tietoa yhtenäistetyn ennaltaehkäisyn käsitteestä ja kehittämään käytännön ohjeita, joiden avulla työnantajat ja työntekijät voivat paremmin täyttää uuden lainsäädännön mukaiset velvoitteensa.

Yleisesti ottaen jäsenvaltiot katsoivat, että toteutetut toimenpiteet ovat riittäviä ja tyydyttäviä, vaikka useat maat²⁴ korostivat tarvetta lisätietoon ja -neuvontaan, jotta saataisiin pienyritykset ja itsenäiset ammatinharjoittajat ottamaan käyttöön korkeat työterveys- ja työturvallisuusstandardit ja tunnustamaan niiden taloudelliset ja sosiaaliset edut.

Vaikka jäsenvaltioiden ja EU:n tason pyrkimyksillä on merkittävästi parannettu uuden lainsäädännön ymmärrettävyyttä ja saatu työnantajat ja työntekijät tietoisemmiksi oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan, toimenpiteiden vaikutukset vaihtelevat talouden eri toiminta-aloilla. Esimerkiksi suuremmissa yrityksissä on onnistuttu, mutta monissa pk-yrityksissä eri puolilla EU:ta ei edelleenkään ole otettu laadullista edistysaskelta työturvallisuusajattelun kehittämiseksi, ei haluta valvoa riskejä eikä osallistuta riskien valvontaan työpaikalla.

4.2. Tietoisuuden lisääminen

Saatavilla olevan tiedotusmateriaalin suuresta määrästä huolimatta työnantajien ja työntekijöiden tietojen taso etenkin pk-yrityksissä vaikuttaa olevan riittämätön kaikkien kohderyhmien saavuttamiseksi. Tämä näkyy seuraavista esimerkeistä:

- Alankomaissa toteutetut tutkimukset osoittavat, että työntekijöille tiedottamisen tasoa olisi parannettava. Niistä yrityksistä, jotka eivät olleen täyttäneet velvoitteitaan riskinarvioinnin tekemiseen, 9 prosenttia ilmoitti, että ne eivät tieneet velvoitteesta ja 8 prosenttia ilmoitti, ettei tiennyt työolojen arvioinnista ja työpaikan riskien arvioinnista. Kyseessä olivat pääasiassa pienyritykset.
- Espanjassa tehdyn tutkimuksen mukaan 68 prosenttia yrityksistä ei ymmärtänyt työnantajan velvoitteita ja 16 prosenttia piti työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvää tiedotusta riittämättömänä. Työnantajista 59 prosenttia ilmoitti olevansa tietämätön velvoitteesta kehittää ja panna täytäntöön työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi tarkoitettuja toimenpiteitä. Työnantajista 18 prosenttia ilmoitti, että heillä oli vain hyvin hämärä käsitys tällaisista toimenpiteistä. Työnantajista 13 prosenttia oli sellaisia, jotka tiesivät velvoitteesta mutteivät olleet toteuttaneet mitään toimia.
- Ruotsissa pienyritykset ilmoittivat vaikeuksista ymmärtää säännöksiä. Vaikuttaa siltä, että tiedotus oli saavuttanut työterveys- ja työturvallisuusasiantuntijat ja alan järjestöt muttei keskeisiä toimijoita, työnantajia ja työntekijöitä.

²³ Neuvoston asetus (EY) N:o 2062/94, annettu 18. heinäkuuta 1994, Euroopan työturvallisuus- ja työterveysviraston perustamisesta (EYVL L 216, 20.8.1994, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29. kesäkuuta 1995 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1643/95 (EYVL L 156, 7.7.1995, s. 1).

²⁴ Luxemburg, Yhdistynyt kuningaskunta, Irlanti.

- Yhdistyneessä kuningaskunnassa empiiriset tutkimukset vahvistivat, että pienyritysten työnantajilla oli vaikeuksia ymmärtää työterveys- ja työturvallisuussäädösten täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten toimittamaa tiedotusmateriaalia.

Ymmärtämisvaikeuksia selittää säännösten luonne: niissä vahvistetaan tavoite muttei anneta kansallisella tasolla asianmukaisia tietoja, joiden avulla työnantajat voisivat tehdä riittävät ennaltaehkäisy suunnitelmat, joissa käsitellään riskinarvioinnissa havaittuja riskejä. Erityisesti pienyritysten työnantajat pitivät tällaisten ennaltaehkäisy suunnitelmien laatimista hyvin vaativana tehtävänä.

Työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvästä työnantajien motivaatiosta on käytettävissä vain yksi empiirinen tutkimus, joka on tehty Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Siitä voitiin päätellä, että lainsäädännön noudattaminen on tärkein peruste työnantajille toteuttaa uusia toimenpiteitä (80 % työnantajista). Tutkimuksesta voitiin kuitenkin havaita kolme peruskäyttäytymismallia:

1. Työnantajien yleisenä asenteena on, että oikeudellisia vaatimuksia noudatetaan, jotta läpäistään tarkastukset, muttei juurikaan mietitä, mitä etuja työterveyden ja työturvallisuuden parantumisesta saisi. Tätä voitaisiin kutsua ”legalistiseksi käyttäytymiseksi”, ja siinä oikeudellisten vaatimusten täyttämiseksi tarvittavat täytäntöönpanokustannukset pyritään pitämään mahdollisimman alhaisina.
2. Toinen työnantajien ryhmä on aidosti kiinnostunut työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvistä kustannuksista ja eduista, tarkastelee niitä yhdessä tuotantoprosessien optimoinnin ja yhdennettyjen hallintojärjestelmien kanssa ja ottaa ne käyttöön ”sisäsyntyisen motivaation” perusteella. Tämä ryhmä on kuitenkin aika pieni, ja tämä seurauksena hyviin toimintatapoihin perustuvat ohjelmat ovat saavuttaneet vain pienen joukon.
3. Kolmannessa ryhmässä on yrityksiä, jotka käsittelevät työterveyttä ja -turvallisuutta, koska ne liittyvät tärkeiden asiakkaiden esittämiin vaatimuksiin, julkisia tarjouspyyntöjä koskeviin ehtoihin ja täytäntöönpanon valvonnasta vastaavien viranomaisten määräämiin seuraamuksiin. Toisin sanoen työterveys- ja työturvallisuusvaatimusten noudattamista hallitsevat ”ulkoiset vaikuttimet”.

4.3. Riskien arviointi, dokumentointi ja valvonta

Yksi tärkeimmistä uusista kehitysaskelista Euroopan unionin työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännössä on ollut riskinarvioinnin käyttöönotto ja sen tulosten dokumentointi perustaksi ennaltaehkäisyohjelmiin, jotka sisältävät teknisiä ja/tai organisatorisia toimenpiteitä riskien torjumiseksi. Näihin sisältyy myös toteutettujen toimien tehokkuuden säännöllinen valvonta ja tilanteen jatkuva parantaminen puitedirektiivin 89/391 mukaisesti. Tämä on tehtävä dynaamisesti ja ehkäisyohjelmia on päivitettävä jatkuvasti niin kauan kuin riskitilanteita esiintyy.

Raporttien mukaan riskien arviointi, dokumentointi ja valvonta eivät ole yleisesti levinneet niissäkään maissa, joissa on ennaltaehkäisyyn pohjautuvat perinteet. Seuraavassa esitetään joitakin empiirisiä tuloksia:

- Tanskassa vuonna 1998 tehty tutkimus osoitti, että noin puolet yrityksistä ei ollut tehnyt minkäänlaista riskinarviointia. Yrityksistä, joissa oli 5–19 työntekijää, vain

27 prosenttia oli tehnyt riskinarviointitutkimuksen. 20–49 työntekijän yrityksissä luku oli jo 61 prosenttia ja 50–199 työntekijän yrityksissä 67 prosenttia. Vähintään 200 työntekijän yrityksistä 95 prosentissa oli tehty tutkimuksia työoloista.

- Saksassa tehdyissä tutkimuksissa tuli esiin, että noin yksi neljästä tai kolmesta yrityksestä oli tehnyt järjestelmällisiä ja kattavia riskinarviointeja. Näiden yritysten koko huomioon ottaen tämä kattaa kuitenkin vain 75 prosenttia kaikista työpaikoista.
- Alankomaissa 58 prosenttia yrityksistä täyttää hiljattain käyttöön otetun velvoitteen, jonka mukaan niiden on analysoitava työpaikalla esiintyvät riskit. Yli 20 työntekijän yritysten osalta luku on yli 80 prosenttia ja yli 100 työntekijän yritysten osalta 96 prosenttia. Pienyrityksissä luvut ovat pienemmät: 2–9 työntekijän yrityksistä vain 52 prosenttia on noudattanut velvoitettaan. Riskinarvioinnin tekemättä jättämiselle esitettiin seuraavat syyt: 30 prosenttia työnantajista ei pitänyt sitä tarpeellisena, 21 prosentilla ei ollut aikaa, 9 prosenttia ei tiennyt velvoitteesta, 8 prosenttia ei ollut kuullut koko asiasta ikinä ennen ja 7 prosenttia piti sitä liian aikaavievänä ja kalliina. Alankomaat toimitti myös tietoja, jotka koskivat riskinarvioinnin perusteella käyttöön otettuja toimenpiteitä. Näiden tietojen mukaan noin kaksi kolmasosaa yrityksistä, jotka olivat tehneet riskinarvioinnin, ovat ryhtyneet pohtimaan asianmukaisia toimenpiteitä ja samoin kahdessa kolmasosassa käyttöön oli jo otettu työterveyttä ja -turvallisuutta koskevia konkreettisia toimenpiteitä.
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa 30 prosenttia uudet säännökset tuntevista yrityksistä oli arvioinut työolot jo ennen yhteisön säännösten täytäntöönpanoa. Noin puolet yrityksistä oli tehnyt riskinarvioinnin ensimmäisen kerran yhteisön direktiivien täytäntöönpanon jälkeen. Yhteensä yli 80 prosenttia kaikista yrityksistä oli tehnyt riskinarvioinnin. Yrityksistä 22 prosentilla ei ollut mitään dokumentteja arviointien tärkeimmistä tuloksista. Näiden joukossa oli monia alle 5 työntekijän yrityksiä, jotka on vapautettu dokumentointivelvoitteesta, mutta myös 3 prosenttia suurista yrityksistä ja 24 prosenttia alle 50 työntekijän yrityksistä ei noudattanut dokumentointivelvoitetta.

Kun tarkastellaan riskinarvioinnin laatua, työolojen arviointi, sen dokumentointi ja toteutettujen toimenpiteiden tehokkuuden valvonta on selvästi suunnattu oikeudellisten velvoitteiden täyttämiseen.

Toteutettujen toimenpiteiden tehokkuuden seuranta yrityksissä antaa tilanteesta ristiriitaisen kuvan. Esimerkiksi Saksasta saatujen tulosten mukaan 84 prosenttia yli 250 työntekijän yrityksistä seuraa toteutettujen työterveys- ja työturvallisuustoimenpiteiden vaikutuksia. Näin tekee kuitenkin vähemmän kuin 30 prosenttia alle 10 työntekijän yrityksistä.

Riskinarviointia koskevien säännösten käytännön täytäntöönpanossa olisi parannettava seuraavia seikkoja:

- Pinnallisissa ja kaavamaisissa menettelyissä keskitytään ilmeisiin riskeihin. Pitkäaikaisvaikutukset (esim. psyykkiset tekijät) samoin kuin vaikeammin havaittavat riskit, esimerkiksi kemikaalien aiheuttamat riskit, jäävät huomiotta.
- Psykososiaalisia riskitekijöitä ja työn organisointiin liittyviä tekijöitä ei tarkastella juuri lainkaan.

- Riskejä ei analysoida ja arvioida kokonaisuutena. Tämän seurauksena toteutetaan erillisiä toimenpiteitä, mutta työolojen arviointia varten ei ole olemassa yhtenäistä lähestymistapaa.
- Riskinarviointia pidetään usein vain kerran suoritettavana velvoitteena ja jatkuvuus puuttuu.
- Työnantajat eivät riittävästi valvo toimenpiteiden tehokkuutta.

4.4. Suojelua ja ennaltaehkäisyä koskevat toimet

Puitedirektiivissä 89/391 säädetään, että työnantajan on nimettävä yksi tai useampi työntekijä huolehtimaan yrityksessä tai laitoksessa tehtävistä, jotka liittyvät työssä esiintyviltä vaaroilta suojelemiseen ja niiden ehkäisyyn ja että jos näitä suojelu- ja ehkäisytoimenpiteitä ei pätevän henkilöstön puutteessa voida järjestää, on työnantajan ostettava päteviä ulkopuolisia palveluja tai palkattava päteviä ulkopuolisia henkilöitä. Toisin sanoen riskinarvioinnista ja ehkäisevistä toimenpiteistä vastaavat yrityksen työntekijät, joilla on sopiva pätevyys, tai ulkoiset palveluntarjoajat.

Säätäessään sisäisten ehkäisypalveluiden ensisijaisuudesta ulkoisiin palveluihin nähden²⁵ lainsäätäjän tarkoituksena oli varmistaa, että yritykset, joissa jo on sisäisiä ehkäisy- ja suojelupalveluita, säilyttävät ne, ja toisaalta antaa mahdollisuus turvautua laadukkaisiin ehkäisy- ja suojelupalveluihin niille yrityksille, joilla tällaisia sisäisiä palveluita ei ole.

Ehkäisy- ja suojelupalveluiden tarjonnan aste on merkittävä indikaattori käytännön täytäntöönpanon arvioinnissa. Tarjonnan asteella tarkoitetaan palveluiden soveltamisalaa, saatavuutta ja laatua.

Työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvoa-antava komitea antoi 15. toukokuuta 2001 lausunnon monialaisista suojaavista ja ennalta ehkäisevistä palveluista ja terveyden seurannasta²⁶. Siinä todettiin, että jäsenvaltioilta vaaditaan laadunvalvontaa, ja työnantajilta, jotka vastaavat turvallisuustoimien täytäntöönpanosta, vaaditaan kykyä taata työntekijöiden osallistuminen ja kykyä hankkia ammattitaitoista apua tehtävien hoitamiseksi.

Vaikka suojelu- ja ehkäisypalveluiden (turvallisuustekniikka, työpaikan terveystarkastukset, työn psykologiset näkökohdat) kattavuuden varmistamisessa on edelleen merkittäviä puutteita, ulkoisten ehkäisypalveluiden perustamisessa on edistytty huomattavasti.

Seuraavista tiedoista saa kuvan tilanteesta joissakin jäsenvaltioissa:

- Belgia: noin 91 prosenttia yrityksistä on allekirjoittanut sopimuksen ulkoisen palveluntarjoajan kanssa. Periaatteessa kaikkien yritysten, myös pk-yritysten, on tehtävä sopimus ulkoisen palveluntarjoajan kanssa (maassa on 27 ulkoista suojelu- ja ehkäisypalveluiden tarjoajaa). Suurissa yrityksissä järjestetään yleensä nämä palvelut sisäisesti.
- Tanska: Tanskan työterveyspalvelut ovat tehneet arvioinnin, jonka mukaan vain 12 prosenttia alle 10 työntekijän yrityksistä käytti työterveyspalvelua vuonna 1994 (Danish Working Environment Service, 1995). Vuonna 1999 tehdyn tutkimuksen

²⁵ Ks. asiaan liittyen Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomio asiassa C-441/01, komissio v. Alankomaat.

²⁶ KOM(2003) 346 lopullinen, 12.6.2003.

mukaan 38 prosenttia pienyrityksistä ei käyttänyt ennaltaehkäiseviä palveluita lainkaan ja 21 prosenttia käytti palveluita vähemmän kuin kerran vuodessa.²⁷

- Saksa: Saksassa alle 20 työntekijän yrityksistä noin puolessa ei ole turvallisuusinsinööriä tai työterveysasiantuntijaa. Tämänkokoisten pk-yritysten osuus on 90 prosenttia Saksan kaikista yrityksistä, ja noin 20–25 prosenttia yksityissektorin työntekijöistä työskentelee tällaisessa yrityksissä.
- Kreikassa asiantuntijat totesivat, että ehkäisypalvelut yli 150 työntekijän yrityksissä olivat tyydyttävät. Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä (enintään 150 työntekijää) ei ole mahdollisuutta hankkia ennaltaehkäiseviä palveluita.
- Suomi: Ennaltaehkäisevät palvelut kattavat selvän enemmistön työntekijöistä. Vain 8 prosenttia työntekijöistä on ilman terveydenhuoltoa työpaikalla. Alle 10 työntekijän yrityksissä on huomattavia puutteita, ja niistä noin 44 prosentissa ei ole tarjolla mitään palveluita.
- Ranska on viime aikoihin asti väittänyt, että sen vuonna 1946 luotu työterveyshuolto täyttää puitedirektiivin 7 artiklan vaatimukset. Tämän vuoksi tässä on otettu huomioon vain työntekijöiden työterveydenhuoltopalvelut, jotka turvataan virallisesti noin 85 prosentille työvoimasta.
- Luxemburgissa lähes kaikki suuret yritykset tarjoavat työntekijöilleen suojele- ja ehkäisypalveluita. Asiantuntijoiden mukaan 50–250 työntekijän yrityksistä noin puolet ja alle 50 työntekijän pienyrityksistä suurin osa ei käytä ennaltaehkäisypalveluita säädetyn laajuisesti. Tämän seurauksena noin 100 000 yhteensä 190 000 työntekijästä ei saa riittäviä suojele- ja ehkäisypalveluita.
- Alankomaissa 97 prosenttia yrityksistä on tehnyt säädetyn sopimuksen palveluiden tarjoamisesta sertifioitun ulkoisen yrityksen kanssa, joka tarjoaa työturvallisuuteen ja työterveydenhuoltoon liittyviä palveluita.
- Itävalta: 70 prosentilla kaikista työntekijöistä on mahdollisuus saada ehkäiseviä palveluita, mutta kattavuus on melko heikko pienyrityksissä.
- Portugali: Vain pienessä osassa yrityksiä on ennaltaehkäisyyn liittyvää asiantuntemusta.
- Ruotsi ilmoitti, että 72 prosentissa yrityksistä ja julkisen sektorin laitoksista tarjotaan ennaltaehkäiseviä palveluita. Alle 10 työntekijän pienyrityksistäkin jopa 45 prosentissa asiasta on huolehdittu, ja yli 50 työntekijän yrityksissä luku on 88 prosenttia.
- Espanjan työoloja koskevassa tutkimuksessa vuodelta 1999 todettiin, että 24 prosentilla yrityksistä ei ollut organisoitua ennaltaehkäisevää toimintaa.²⁸
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa 85 prosentissa yrityksistä on työturvallisuuden ja työterveyden asiantuntija, joka työskentelee yrityksessä tai on työsuhteessa palveluiden tarjoajaan.

²⁷ Tyberg, A. et al: Evaluation of experiences with the current Occupational Health Service-system, Tastrup 2000.
²⁸ Resultados Estadísticos del Plan de Visitas a Empresas (tilastolliset tulokset yritysten tarkastuksista).

Alustavina päätelminä voidaan todeta, että kaikki yritykset eivät ole panneet säännöstä täytäntöön niin, että ne olisivat nimenneet työntekijän huolehtimaan työhön liittyvien riskien ehkäisytöistä tai pätevän henkilöstön puutteessa hankkineet ulkopuolisia alan palveluja. Kaikissa yhteisön maissa on ongelmia varsinkin pienten ja keskisuurten yritysten osalta.

Yksi suojele- ja ehkäisypalveluiden järjestämiseen liittyvä ongelma on sellaisen henkilöstön puute, jolla on asianmukaiset kyvyt ja pätevyys. Tämä koskee etenkin ulkoisesti järjestettyjä palveluita sekä työterveyteen liittyviä näkökohtia. Puitedirektiivissä ei määritetä ennaltaehkäiseviä palveluita tarjoavien tahojen pätevyysvaatimuksia vaan jätetään se jäsenvaltioiden tehtäväksi. Puitedirektiivin säännöksistä kuitenkin seuraa, että palveluiden on oltava monialaisia.

Jäsenvaltiot ovat määrittäneet nämä kyvyt ja pätevyyden eri tavoin, mikä näkyy eri jäsenvaltioissa tarjottujen palveluiden laadussa.

Yritysten, julkisen sektorin laitosten ja työntekijöiden pelkän määrällisen kattavuuden perusteella ei riittävästi voida arvioida ehkäisy- ja suojelupalveluiden tarjoamista. Myös laadulliset näkökohdat (työntekijöiden koulutusjärjestelmät, tarjottujen palveluiden tehokkuus, onnistuneet parannukset) olisi otettava huomioon. Tähän liittyy huomattavia puutteita, esimerkiksi keskitytään yksipuolisesti teknisiin näkökohtiin, lääketieteellisessä valvonnassa keskitytään liiaksi vain ennaltaehkäisevän hoidon tarjontaan ja työnantajat pyrkivät alentamaan palveluiden tason minimiin.

On erittäin vaikea arvioida tarjottujen ehkäisypalveluiden laatua. Laadun arviointia varten ei ole yleisesti hyväksyttyä standardia. Tähän liittyen voitaisiin kysyä, riittävätkö yksittäisissä jäsenvaltioissa määritellyt vähimmäiskaudet palveluiden tehokkaan tarjonnan takaamiseen. Olisi otettava huomioon, että lähes kaikki työnantajat pitävät työntekijälle tarjottaviin palveluihin sovellettavia vähimmäiskausia yleisenä sääntöjä eivätkä ole kovinkaan halukkaita järjestämään lisäpalveluita.

Ehkäisypalveluiden tarjoajien sertifiointi olisi yksi mahdollisuus korkeamman laatutason takaamiseksi. Joissakin jäsenvaltioissa kaikkien ulkoisten palveluntarjoajien on oltava sertifioituja voidakseen tarjota näitä palveluita (esimerkiksi Belgiassa (vuodesta 2002), Kreikassa, Portugalissa ja Alankomaissa). Muissa maissa sertifiointia ei ole, ja niissä vain pyydetään pätevydestä todisteita, kuten suosituksia tai todistuksia. Vapaaehtoinen sertifiointi on kompromissi, joka otettiin hiljattain käyttöön Saksassa.

Keskustelu sertifioinnista korkean laadun takaajana ei ole vielä päättynyt. Olisi otettava huomioon, että sertifiointi auttaa analysoimaan rakenteita muttei toimi perustana prosessien ja tulosten laadun arvioinnille.

Joka tapauksessa olisi huomattava, että ehkäisy- ja suojelupalveluiden sertifiointilla voitaisiin myös edistää henkilöiden ja palveluiden vapaata liikkuvuutta alalla.

Yhteenvedona voidaan todeta seuraavaa:

- Kaikille yrityksille ei ole vielä järjestelmällisesti tarjolla suojele- ja ehkäisypalveluita Euroopassa. Ongelmat ovat erityisen merkittäviä pk-yritysten kohdalla koko Euroopassa. Lisäksi etenkin Etelä-Euroopan maissa ja Irlannissa toimii paljon yrityksiä, joille ei ole tarjolla mitään ennaltaehkäiseviä palveluita.

- Merkittävä ongelma on ehkäisypalveluiden tarjoajien vähäisyys suhteessa kysyntään esimerkiksi Kreikassa ja Portugalissa ja varsinkin työterveyshuollon alalla.
- Käytännöllisesti katsottuna kaikissa jäsenvaltioissa on ulkoisten palveluiden laatuun liittyviä ongelmia. Yksi tärkeimmistä syistä tähän on se, että yritykset pyrkivät ostamaan palvelut mahdollisimman halvalla eivätkä arvosta palveluiden laatua.
- Vaikuttaa siltä, että nykyisillä suojele- ja ehkäisypalveluilla on rajallinen kyky käsitellä kattavasti työhön liittyviä riskejä (monialaiset palvelut).
- Vaikuttaa tarpeelliselta voimistaa toimenpiteitä, joilla varmistetaan ulkoisten palveluntarjoajien laatu; tämä voisi olla sopiva tehtävä työsuojelutarkastajille.

4.5. Tiedottaminen, kuuleminen, osallistuminen ja kouluttaminen

Työntekijöille tiedottaminen ja heidän kuulemisensa, osallistumisensa ja kouluttamisensa edustavat yhtä EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännössä vahvistetun ehkäisypolitiikan keskeistä osaa. Tiedottamista, kuulemista ja kouluttamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt annetaan niitä koskevissa direktiiveissä. Tässä yhteydessä onkin korostettava merkittävää asemaa, joka koulutuksella on kaikilla tasoilla, koska sen kautta voidaan antaa kaikille tietoa työterveydestä ja työturvallisuudesta.

Tiedottamiseen liittyvää tietoa on kerätty tähän mennessä vain vähän. Alalta voidaan kuitenkin antaa kaksi esimerkkiä:

- Suomen työntekijöiden järjestöt ja täytäntöönpanon valvonnasta vastaavat viranomaiset ovat todenneet yritysten välillä huomattavia eroja ja valittavat työntekijöille tiedottamiseen liittyvistä ongelmista. Puutteita on myös työpaikoilla, joilla on työntekijöitä eri yrityksistä. Työntekijöiden opastamisen ja koulutuksen laatua koskevat näkemykset ovat hyvin erilaisia. Työnantajat ja poliittinen hallinto ovat sitä mieltä, että saavutettu taso on hyväksyttävä, mutta ammattiliitot ja täytäntöönpanon valvonnasta vastaavat viranomaiset ovat eri mieltä.
- Kolme neljästä yrityksestä Yhdistyneessä kuningaskunnassa totesi, että uusien säännösten täytäntöönpanon jälkeen ne ovat antaneet paljon enemmän tietoa työntekijöille, ja puolet yrityksistä järjestää lisäkoulutusta. Viidestä ensimmäisestä erityisdirektiivistä tietoa haluttiin eniten säännöksistä, jotka koskevat henkilösuojausten käyttöä ja käsin tapahtuvaa taakkojen käsittelyä. Niiden yritysten määrä, jotka ovat ilmoittaneet tiedotukseen ja pätevyyteen liittyvistä ongelmista, on alle 20 prosenttia. Näissä kyseessä ovat ennen kaikkea ongelmat, jotka koskevat materiaalin kokoamisen aikataulua ja ohjeiden antamisen organisatorista rakennetta.
- Italia ja Portugali ilmoittivat, että työntekijöille tiedottamiseen ja heidän neuvomiseensa liittyy vakavia puutteita; myöskään perusvaatimuksia ei täytetä tyydyttävästi.

On kyllin vaikea kerätä työnantajiin tai työterveys- ja työturvallisuuksäännösten täytäntöönpanosta vastaaviin tahoihin liittyviä tietoja, joista voitaisiin tehdä päätelmiä tiedottamisen tasosta, ja se on vieläkin vaikeampaa työntekijöiltä kerättävien tietojen osalta. Vain muutamassa jäsenvaltiossa on aiheesta tietoja, jotka voidaan esittää tiivistettynä seuraavasti:

- Nordrhein-Westfalenissa (Saksassa) vain kolmannes työntekijöistä pystyi antamaan myönteisen vastauksen, kun heiltä kysyttiin, oliko heidän työpaikallaan tehty riskinarviointi. Noin kolmannes antoi kielteisen vastauksen ja lähes kolmannes ei pystynyt vastaamaan kysymykseen lainkaan. Voidaan olettaa, että viimeksi mainittu ryhmä ei tiennyt lainkaan työterveys- ja työturvallisuussäännösten mukaisista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Neljännes Saksan työterveyslääkäreistä ei pystynyt antamaan mitään asiaan liittyviä tietoja.
- Espanjassa 90 prosenttia työnantajista totesi vuonna 1999 tehdyissä haastatteluissa, etteivät he olleet tiedottaneet työntekijöilleen asiasta. Espanjalaisessa tutkimuksessa vuodelta 1999 vahvistettiin, että vain 11 prosenttia työnantajista oli antanut tietoja tai ohjeita työntekijöilleen.
- Työntekijöille tiedottaminen ja heidän pätevyytensä nähtiin ongelmana myös tehdyissä yritystapaustutkimuksissa. Suomalaisessa tapaustutkimuksessa kävi ilmi, että työntekijät ovat osoittaneet vain vähän kiinnostusta tiedon ja ohjeiden saantiin, koska siihen ei liittynyt mitään ilmeistä kannustinta tai etua.

Työntekijöille tiedottamista koskevat velvoitteet koskevat myös muiden yritysten työntekijöitä, jotka työskentelevät samoissa tiloissa. Säännöksen käytännön täytäntöönpano on huomattavasti jäljessä verrattuna muiden työnantajan velvoitteiden täytäntöönpanoon. Ongelma on tuttu lähes kaikilla aloilla, kaikissa jäsenvaltioissa ja kaikissa erilaisissa ja eri kokoisissa yrityksissä, ja se on erityisen merkittävä vuokratyöntekijöiden kohdalla.

Useimmissa tapauksissa vuokratyöntekijöitä käytetään vähemmän ammattitaitoa vaativiin tehtäviin, joihin liittyy raskasta fyysistä työtä. Koska vuokratyöntekijät vaihtavat usein työpaikkoja ja muuttavat yrityksestä toiseen, he eivät tunne mahdollisia riskejä eivätkä toimintatapoja.

Monet työnantajat eivät pidä tarpeellisena antaa tietoa ja koulutusta vuokratyöntekijöille tai yksinkertaisesti unohtavat asian. Vuokratyöntekijöiden lyhytaikainen työskentely yrityksessä, tietojen ja ohjeiden antamiseen liittyvä vaiva ja se, että ”kaikki on sujunut hyvin tähän mennessä”, ovat vain joitakin niistä syistä, joiden vuoksi monet työnantajat ehkä ovat haluttomia toteuttamaan asiassa tarvittavia toimenpiteitä.

Yleisesti ottaen työntekijöiden osallistumista yrityksissä ei ole vielä järjestetty tyydyttävästi.

Puitedirektiivi antaa paremmat mahdollisuudet työntekijöiden osallistumiselle, koska siinä työntekijöistä tehdään tasaveroisia toimijoita ennaltaehkäisystrategiassa ja asetetaan heille velvoite tehdä yhteistyötä työnantajan kanssa työterveyden ja työturvallisuuden kehittämiseksi. Työntekijöitä edustavien tahojen osallistumismahdollisuudet ovat näin ollen lisääntyneet huomattavasti monissa jäsenvaltioissa. Tämä koskee myös maita, joissa työntekijöiden osallistuminen on perinteisestikin ollut tärkeää, kuten Saksassa ja Alankomaissa.

Empiiriset tutkimukset ja kyselyt osoittavat, että myös yritysneuvostot hyödyntävät näitä uusia mahdollisuuksia, joskin hieman vastahakoisesti.

Syyt työntekijöiden heikkoon osallistumiseen ovat moninaiset ja voidaan tiivistää seuraavasti:

- Uusista osallistumisoikeuksista ei tiedetä yleisesti.

- Keskitytään käytännön ratkaisuihin ja tavanomaiseen toimintaan: työntekijöiden edustuksesta yrityksissä vastaavat henkilöt ovat hyvin pragmaattisia eivätkä ole pystyneet kehittämään kokonaisvaltaista toimintatapaa vaan ovat keskittyneet pelkästään ilmeisimpiin ongelmiin.
- Lisäpyrkimyksiä pidetään liian aikaavievinä ja pelätään hallinnollisten rasitteiden lisääntymistä.
- Työntekijöiden edustajille ja/tai työterveys- ja työturvallisuuskomiteoille jaettu vastuu vähentää yksittäisten työntekijöiden kiinnostusta osallistua työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyviin toimiin ja ottaa asiasta itse vastuuta.
- Asiantuntijatiedon ja yleisen tiedon välinen epätasapaino: yritysneuvostojen jäsenten on yleensä ponnisteltava saadakseen tarvittavan asiantuntemuksen ja erityistiedot, jotta he pysyisivät samalla tasolla työnantajien tai yrityksessä työskentelevien työterveys- ja työturvallisuusasiantuntijoiden kanssa. Yleensä työntekijät tai heidän työterveys- ja työturvallisuusedustajansa eivät ole valmistautuneet keskustelemaan asiasta työnantajan kanssa.
- Työntekijät eivät ole kiinnostuneita omaan turvallisuuteensa liittyvistä seikoista.

Tässä yhteydessä olisi mainittava erikseen tahot, jotka vastaavat erityisesti työterveydestä ja -turvallisuudesta. Tällaisia voivat olla komiteat, joissa työntekijöiden edustajien lisäksi on myös työnantajien ja työterveys- ja työturvallisuusvastaavien edustajia, taikka tahoja, joissa vain työntekijät ovat edustettuina. Näiden organisaatioiden toiminnasta EU-maissa tiedetään hyvin vähän. Ranskalaiset asiantuntijat arvioivat, että vain noin viidennes olemassa olevista työterveys-, työturvallisuus- ja työolokomiteoista toteuttaa ennaltaehkäiseviä toimia.

Jäsenvaltioissa, joissa on selvä yhteishallintakulttuuri, etujen institutionaalisessa edustamisessa on havaittu negatiivinen suuntaus. Mitä selvemmin määritelty työsuhde on ja mitä enemmän työterveyttä ja turvallisuutta käsitteleviä tahoja ja komiteoita on, sitä epätodennäköisemmin työntekijät itse osallistuvat aktiivisesti ennaltaehkäisy politiikan määrittelyyn.

Suurissa yrityksissä koulutustasoa pidetään riittävinä. Pienissä ja keskisuurissa yrityksissä kuitenkin työterveys- ja työturvallisuusriskien hallintaan liittyvä työntekijöiden, turvallisuusvastaavien ja työnantajien koulutus on puutteellista. Tilanne vaarantaa työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön tehokkaan soveltamisen.

4.6. Työterveyden ja työturvallisuuden järjestäminen ja hallinto

Työterveyden ja työturvallisuuden suojelu on jatkuva ja monimutkainen velvoite, joka vaatii avointa ja järjestelmällistä lähestymistapaa.

Yhä monimutkaisemmat työskentelyprosessit ja muutokset työoloissa ja näistä seuraavat uudet ja muuttuvat riskit edellyttävät uudenlaisen kattavan lähestymistavan omaksumista työterveys- ja työturvallisuuskysymyksiin. Tarvitaan järkeviä ja järjestelmällisiä ratkaisuja, jotka antavat työnantajalle mahdollisuuden ottaa työterveys- ja työturvallisuusperiaatteet huomioon kaikessa toiminnassa kaikilla tasoilla ja muuttaa ne asianmukaisiksi toimenpiteiksi. Tällaisille toimille on annettava entistä tärkeämpi asema muokattaessa työoloja, optimoitaessa prosesseja ja pyrittäessä vaikuttamaan asenteisiin, jotta ehkäistään työhön liittyvät terveysvaarat ja kehitetään edelleen terveyden edistämistä organisaatioissa.

Työterveys- ja työturvallisuushallinnon on oltava olennainen osa yrityksen kokonaishallintoa.

Yritykset selittävät erittäin usein työterveys- ja työturvallisuushallinnon puutetta täytäntöönpanokustannuksilla. Lainsäätäjä ei kuitenkaan kehottanut toteuttamaan mutkikkaita hallintojärjestelmiä vaan yksinkertaisesti kehotti soveltamaan hallinnon peruseräitä myös työterveyden ja työturvallisuuden alalla.

Esimerkiksi Saksassa tekstiiliteollisuudessa käynnistettiin kampanja, jolla kannustettiin yrityksiä sisällyttämään työterveys ja työturvallisuus yrityksen yleiseen hallintoon. Kampanjan päättyessä neljä viidestä yrityksestä oli sisällyttänyt työterveyden ja työturvallisuuden toiminnalliseen hallintoprosessiinsa. Keskimäärin näin on vain noin joka kolmannessa yrityksessä.

Suuria yrityksiä lukuun ottamatta työterveys- ja työturvallisuusnäkökohtien huomioon ottamista koko organisaatiossa ei ole järjestetty ja hallinnoitu kunnollisesti. Tämä muodostaa merkittävän esteen työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön täytäntöönpanolle.

4.7. Täytäntöönpanon valvonta

Puitedirektiivin 89/391/ETY 4 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että työnantajat, työntekijät ja työntekijöiden edustajat ovat niiden oikeussääntöjen alaisia, jotka ovat tarpeellisia tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi, ja varmistettava asianmukaiset tarkastukset ja valvonta. Tämän vuoksi tehokas ja samanlainen täytäntöönpanon valvonta kaikissa jäsenvaltioissa on keskeisen tärkeää puitedirektiivin 4 artiklassa asetettujen velvoitteiden täyttämiseksi mutta myös sen varmistamiseksi, että direktiivin säännöksiä sovelletaan yhdenmukaisesti, jotta taataan samantasoinen suoja työntekijöille kaikkialla Euroopan unionissa. Sen vuoksi on tärkeää arvioida jäsenvaltioiden täytäntöönpanon valvomiseksi toteuttamia toimia, työsuojelutarkastajia koskevan uuden EU-lainsäädännön vaikutuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskevien toimien tehokkuutta.

Työsuojelutarkastusviranomaiset ovat keskeisellä sijalla työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön täytäntöönpanon valvonnassa. Lisäksi on muita erikoistuneita tarkastuselimiä, jotka ovat vastuussa erityisten toiminta-alojen tarkastuksista ja joiden toiminta vaikuttaa myös työterveyden ja työturvallisuuden täytäntöönpanoon (esim. kaivostarkastajat, ydinvoimatarkastajat, merenkulkutarkastajat, työvälineiden markkinavalvonta).

Yleisesti käytettäviä indikaattoreita, joilla mitataan täytäntöönpanon valvomiseksi toteutettuja toimia, ovat työsuojelutarkastajien lukumäärä kussakin jäsenvaltiossa ja tehtyjen tarkastusten määrä vuodessa. Euroopan unionissa noin 12 000 tarkastajaa tekee vuosittain 1 400 000 tarkastusta. Tarkastustoimia ja työväestön kattavuutta (tarkastajia/työväestö) koskevat saatavilla olevat tiedot vaihtelevat huomattavasti maasta toiseen sosioekonomisen rakenteen ja sovellettavien valvontajärjestelmien perusteella. Tiettyjen toiminta-alojen suhteellinen merkitys ja näiden alojen riskien erityisyys ovat johtaneet useissa maissa sellaisten erikoistuneiden tarkastuselinten perustamiseen (esim. ydinvoima-, kaivos- ja merenkulkutarkastukset), jotka valvovat EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön eri näkökohtien täytäntöönpanoa.

Toisaalta yleisissä tarkastuksissa valvotaan työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön täytäntöönpanon lisäksi myös työ- ja sosiaalilainsäädännön muita näkökohtia. Useat tarkastuselimet vastaavat usein saman kansallisen lain eri säännösten täytäntöönpanon

valvonnasta. Tämän vuoksi on erityisen vaikeaa eritellä tosiasiallisia työterveys- ja työturvallisuustarkastuksia eri jäsenvaltioissa.

EU:n uuden työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön voimaantulolla ei näytä olleen vaikutusta eri jäsenvaltioissa tehtävien tarkastusten lisääntymiseen. Jäsenvaltioiden raporteissa tuodaan esiin työsuojelutarkastajien krooninen puute, minkä vuoksi ei voida kattaa kaikkia uuden lainsäädännön näkökohtia, etenkin pk-yritysten osalta.

Pystyäkseen vastamaan rakentavasti resurssipulaan työsuojelutarkastusviranomaiset ovat omaksuneet innovatiivisen lähestymistavan tarkastuksiin esimerkiksi suunnittelemalla tarkastukset riskitason mukaan ja tarkastelemalla yritysten halukkuutta ja kykyä säännösten täytäntöönpanoon. Joissakin tapauksissa tarkastusten sekä tiedon ja neuvojen antamisen välille on tehty tarkka ero, ja tehtävien hoitamista varten on perustettu erillisiä laitoksia.

Jäsenvaltiot raportoivat tarkastajien koulutukseen tehdyistä investoinneista, jotta nämä pystyisivät suoriutumaan monialaisesta ennaltaehkäisystä, jota vaaditaan EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännössä ja jota tarvitaan uudesta teknologiasta tai työn uusista organisointimuodoista johtuvien riskien valvontaan.

Tähän liittyen on tärkeää huomata työsuojelutarkastusviranomaisten kahdessa perinteisessä ryhmässä tapahtunut kehitys: on olemassa yleistarkastajat, jotka käsittelevät kaikkia työläinsäädäntöön liittyviä näkökohtia, ja erityistarkastajat, jotka erikoistuvat yksinomaan työterveyteen ja -turvallisuuteen.

Koska riskinarviointeihin – joihin sisältyy teknisten riskien (esim. työvälineistä johtuvien riskien) lisäksi myös työsuhteesta tai työn organisoinnista johtuvia muita riskejä – perustuvien ennaltaehkäisysuunnitelmien täytäntöönpanoa on valvottava, erityistarkastuksissa on ryhdytty huolehtimaan enemmän työn organisoinnin riskien valvonnasta kun taas yleistarkastuksissa on valvottu tehostetusti teknisiä riskejä. Tämä puolestaan on luonut tarpeen lisätä tarkastajien pätevyyttä ja vaikuttanut heidän rekrytointiinsa, koulutustasoonsa ja ammatilliseen koulutukseensa.

On vaikea määrittää matemaattisesti työsuojelutarkastusviranomaisten toimien tehokkuutta sillä, miten niillä on pystytty vähentämään työtapaturmia ja ammatitauteja. Ainoastaan konkreettisten toimien, kuten tarkastuskampanjoiden tai erityisohjelmien, vaikutuksista saadaan jotakin viitteitä tehokkuudesta, vaikka tuolloinkin on vaikeaa eritellä, johtuvatko vaikutukset tietoisuuden lisääntymisestä vai annetuista huomautuksista tai sanktioista.

Tämän vuoksi vaikuttaa olennaisen tärkeältä, että Euroopan tasolla vahvistetaan asianmukainen menetelmä kriteereineen ja indikaattoreineen, jotta voidaan mitata tarkastusten tehokkuutta. Näin saataisiin tietoa myös tehokkaimmista tavoista ja keinoista ja voitaisiin osoittaa perusteet tarkastusresurssien lisätarpeeseen. Johtavien työsuojelutarkastajien komitean SLICin käynnistämien toimien tulokset ovat erityisen tärkeitä tällä alalla.

Työsuojelutarkastusviranomaisten tehokkuutta on mitattava tarkastusten määrällä ja laadulla mutta myös sillä, miten tarkastukset vaikuttavat toimijoiden tietojen lisääntymiseen ja muuttavat asenteita ja organisointia yrityksissä työympäristön parantamiseksi. On erityisen tärkeää, että työntekijöiden ja/tai heidän edustajiensa oikeus valittaa täytäntöönpanon valvonnasta vastaaville viranomaisille ja työntekijöiden edustajien mahdollisuus toimittaa huomionsa tarkastusten aikana pannaan täytäntöön moitteettomasti.

Tehty analyysi osoittaa, että EU:n työsuojelutarkastusviranomaisten toimilla on aktiivisesti vähennetty työtapaturmista ja ammattitaudeista johtuvia poissaoloja ja edistetty ennaltaehkäisyyn liittyviä asennemuutoksia työpaikoilla.

Joissakin komission saamissa valituksissa on viitteitä siitä, että parannuksia tarvitaan edelleen tarkastustoimien kehittämiseksi pk-yrityksissä ja riskialttiilla toiminta-aloilla samoin kuin huomautusten ja sanktioiden tehon parantamiseksi. Tässä mielessä olisi suotavaa analysoida, mikä on ehdotettujen, määrättyjen ja vahvistettujen sanktioiden välinen suhde, ja tutkia, mitkä syyt ovat johtaneet epäsuhtaan.

Työsuojelutarkastajien ja oikeusviranomaisten tiiviimpi yhteistyö edistäisi epäonnistuneiden oikeuskäsittelyiden osuutta ja helpottaisi sanktioiden soveltamista valtioiden rajat ylittävissä tapauksissa.

Kansallisella tasolla eri tarkastuksista vastaavien viranomaisten ja jäsenvaltioiden työsuojelutarkastusviranomaisten välistä yhteistyötä on tiivistettävä, jotta varmistettaisiin tarkastuksen vähimmäisstandardit kaikkialla EU:ssa. Perustaksi olisi otettava SLICin vahvistamat työterveys- ja työturvallisuustarkastuksia koskevat yhteiset periaatteet, jotta saavutetaan EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön tehokas ja yhdenmukainen soveltaminen ja vältetään joidenkin yritysten saama kilpailuetu.

4.8. Kaksi erityistapausta

Puitedirektiivin 89/391 ja sen viiden ensimmäisen erityisdirektiivin 89/654, 89/655, 89/656, 90/269 ja 90/270 käytännön täytäntöönpano pienissä ja keskisuurissa yrityksissä sekä julkisella sektorilla vaatii erityishuomiota.

EU:n työterveys- ja työturvallisuusedirektiivejä sovelletaan pk-yrityksiin, ja niiden erityistarpeet on otettu huomioon soveltamisen helpottamiseksi ja hallinnollisten rasitteiden välttämiseksi.

Myös julkinen sektori sisällytettiin nimenomaisesti kyseisten direktiivien soveltamisalaan. Tämä oli innovaatio, jolla on pitkäkantoiset vaikutukset asianomaisiin työntekijöihin ja jäsenvaltioiden hallintoelimiin.

4.8.1. Pienet ja keskisuuret yritykset

Viime vuosikymmenen aikana EU:n yritysten keskimääräinen koko on pienentynyt niin, että yrityksistä 90 prosenttia on alle 20 työntekijän yrityksiä. Pk-yritysten määrä on kasvamassa ja niiden liikevaihto on valtava, mutta niiden työoloihin liittyy tiettyä epävakautta.

Useimmilla näistä pienyrityksistä on myös epämuodollinen organisaatorakenne. Usein yrityksen omistaja/johtaja vastaa kaikesta yritystoimintaan liittyvästä toiminnasta eli myynnistä, markkinoinnista, rahoituksesta, tuotannosta, työvoimasta, varastosta ja paljosta muusta – myös työterveydestä ja työturvallisuudesta. Työterveyttä ja työturvallisuutta saatetaan usein pitää kalliina lisänä eikä niinkään olennaisena osana yrityksen hyvää hoitamista.

Jotta työtapaturmien määrää saadaan vähennettyä näissä pienyrityksessä, on keskeistä välittää kaikki tarvittava tieto pienyrityksistä vastaaville ja saada heidät uskomaan, että työterveyden ja työturvallisuuden hoitaminen on olennainen osa yrityksen hoitamista.

Toisin kuin suurilla yrityksillä useilla pienyrityksillä on vähemmän toimintavuosia takanaan eikä niillä ole kokemusta työtapaturmista. Jos tapaturma kuitenkin sattuu erittäin pienessä yrityksessä, siinä on usein osallisena työntekijä, joka on ystävä tai sukulainen – ja yrityksen koon huomioon ottaen – keskeinen osa henkilöstöä. Työtapaturmilla voi olla vakavia vaikutuksia yritykseen, ja ne saattavat jopa johtaa liiketoiminnan lakkaamiseen.

Pienyritysten vertaaminen samalla alalla toimiviin suurempiin yrityksiin osoitti, että riskitasot olivat samat. Tehdyn analyysin perusteella havaittiin, että riskit riippuivat enemmän toimintatypistä kuin yrityksen koosta. Yrityksen koolla ei toisin sanoen ole merkitystä sisäiseen riskialttiuteen.

Todisteet osoittavat, että pk-yrityksissä on suuria puutteita EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön olennaisten osien noudattamisessa etenkin riskinarvioinnin, työntekijöiden osallistumisen ja koulutuksen osalta, sekä perinteisesti riskialttiilla maatalous- ja rakennusalailla.

Alhaisen noudattamisasteen tärkeimmiksi syiksi ilmoitettiin seuraavat:

- tarkkojen ja ymmärrettävien tietojen ja neuvojen puute
- heikot kyvyt ja taidot työterveys- ja työturvallisuuskysymysten hallinnointiin
- resurssien puute riittävän peruskoulutuksen tarjoamiseksi henkilöstölle ja johtajille
- erityisen ja erikoistuneen teknisen avun heikko saatavuus.

Kun pk-yrityksiä kuultiin näistä aiheista, ne ilmoittivat olevansa samaa mieltä. Lisäksi ne antoivat vielä seuraavat kommentit:

- nykyisessä työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännössä oletetaan, että kaikissa yrityksissä on samanlainen hallintorakenne kuin suurissa yrityksissä
- työterveyden ja työturvallisuuden olisi katettava kaikki työpaikat ja kaikki työntekijät (eli pieneen kokoon perustuvia poikkeuksia ei pitäisi sallia)
- puutteelliset johtamistaidot (joihin työterveyden ja työturvallisuuden katsotaan kuuluvan osana)
- kaiken koulutuksen pitäisi tapahtua paikallistasolla
- koulutuksen ja neuvonnan olisi tultava ihmisiltä, jotka tuntevat alaa, eikä ”norsunluutorneissa” olevilta asiantuntijoilta
- esimerkiksi ammattiliittojen, pankkien ja vakuutuslaitosten olisi oltava keskeisessä asemassa tietojen ja neuvojen antamisessa
- saatavilla olevista tiedoista ei ole puutetta, mutta tarvittaisiin helposti käytettävää, alakohtaista, kohdennettua ja selkokielistä tietoa.

Työantajien tietojen ja tietämyksen taso on äärimmäisen tärkeä, kun tarkastellaan niiden uusien kansallisten säännösten täytäntöönpanoa, joilla EU-direktiivit saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Sekä empiiriset että tapaustutkimukset ovat osoittaneet, että täytäntöönpanotaso on erittäin alhainen pk-yrityksissä. Useimmissa jäsenvaltioissa ongelma ei

ole saatavilla olevien tietojen puute vaan työnantajien kyky ymmärtää annettuja tietoja. Usein tiedotusmateriaali, joka on erityisesti suunnattu pk-yrityksille, on aivan liian abstraktia, ja väitetään, etteivät pk-yritysten työnantajat ymmärrä sitä sen vuoksi.

Kansallisten raporttien mukaan kuitenkin yksi yleisimmistä pk-yrityksiä koskevista toimista jäsenvaltioissa on ollut tarkempien ja ymmärrettävämpien tietojen antaminen säännösten täytäntöönpanon helpottamiseksi. Jotkin jäsenvaltiot²⁹ ovat lisäksi poistaneet joitakin hallinnollisia muodollisuuksia tai vähentäneet joitakin velvoitteita sellaisilta yrityksiltä, joissa on vain muutama työntekijä, sillä edellytyksellä ettei työntekijöiden suojele kärsi.

Useissa kansallisissa raporteissa korostettiin samaan aikaan taloudellisia vaikeuksia, joita pk-yrityksillä on, kun ne pyrkivät mukauttamaan nykyisiä työvälineitään direktiivin 89/655 vaatimusten mukaisiksi tai korvaamaan ne sisämarkkinadirektiivin (entinen direktiivi 89/392, nykyinen direktiivi 98/37) keskeiset turvallisuusvaatimuksen täyttävillä välineillä.

Tästä syystä jotkin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet erityisiä toimenpiteitä vähentääkseen direktiivien täytäntöönpanosta johtuvia taloudellisia kustannuksia. Saksassa on otettu käyttöön järjestelyitä vanhojen koneiden kunnostamiseksi, ja Ranskassa ja Belgiassa on ehdotettu investointisuunnitelmia ja lainojen myöntämistä uusien koneiden hankkimista varten. Jotkin jäsenvaltiot ovat myös ilmoittaneet käsiteollisuuden alaan liittyvistä ongelmista sekä tiedotuksen että rahoituksen kannalta; tältä osin on esitetty aloite³⁰ teollisuusalan yhteisten suunnitelmien tekemiseksi.

Komission tiedonannossa yhteisön uudesta työterveys- ja työturvallisuusstrategiasta vuosiksi 2002–2006³¹ suositeltiin jo eri välineiden yhdistelmää, jolla voitaisiin varmistaa työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön noudattamisen korkea taso pk-yrityksissä:

- levitetään hyviä toimintatapoja paikallistasolla
- koulutetaan johtajia ja työntekijöitä
- kehitetään yksinkertaisia välineitä riskinarvioinnin helpottamiseksi
- annetaan helposti noudatettavaa, saatavaa ja ymmärrettävää tietoa ja neuvontaa
- parannetaan neuvonnan julkisuutta ja saatavuutta
- varmistetaan ulkoisten laadukkaiden suojele- ja ehkäisypalveluiden saatavuus kohtuullisin kustannuksin
- hyödynnetään työsuojelutarkastajia muutoksen välittäjinä, jotka edistävät lainsäädännön noudattamista pk-yrityksissä ensin valistamalla, suostuttelemalla ja kouluttamalla ja sen jälkeen tiukentamalla täytäntöönpanon valvontaa tarpeen mukaan.

4.8.2. Julkinen sektori

Julkisen sektorin sisällyttäminen työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön soveltamisalaan on uutta useimmissa jäsenvaltioissa.

²⁹ Yhdistynyt kuningaskunta, Itävalta, Kreikka, Portugali.

³⁰ Ranska.

³¹ KOM(2002) 118.

Joissakin jäsenvaltioissa on esiintynyt joitakin ongelmia (etenkin puolustusalalla³²), joita komissio on käsittelemässä, mutta niistä huolimatta työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön täytäntöönpanoa julkisella sektorilla voidaan pitää yleisesti ottaen moitteettomana. Ongelmia esiintyy kuitenkin sääntöjen soveltamisessa, joka on usein puutteellista.

Julkishallinnossa on omaksuttu yleinen käsitys, että riskitasot ovat merkityksettömiä verrattuna teollisuuden tasoihin. Tämä käsitys yhdistyneenä erittäin hierarkkiseen työn organisointiin, jossa työnantajan vastuullisuuden periaate vesittyy, on johtanut paradoksaaliseen tilanteeseen, jossa jäsenvaltiot eivät sovelle omaan hallintoonsa sääntöjä, joista ne ovat sopineet ja jotka ne ovat antaneet työntekijöiden suojelemiseksi. Sama koskee myös yhteisön toimielimiä ja niiden yksikköjä.

Puitedirektiivissä 89/391 ja sen viidessä ensimmäisessä erityisdirektiivissä 89/654, 89/655, 89/656, 90/269 ja 90/270 käsiteltyjä riskejä sitä paitsi esiintyy julkisella sektorilla saman tasoisesti kuin yksityissektorilla. On kiistämätön tosiseikka, että julkisella sektorilla esiintyy yleisesti riskejä, jotka liittyvät ergonomisiin näkökohtiin, työoloihin, taakkojen käsittelyyn, näyttöpäätetyöskentelyyn tai organisaatiota koskeviin näkökohtiin (myös psykososiaaliset riskit). Valitukset, joita komissio on saanut julkisen sektorin työntekijöiltä, vahvistavat riskeihin liittyvät kehnot työolot ja täytäntöönpanon heikon tason.

Useimmista jäsenvaltioista puuttuu turvallisuuskulttuuri, eivätkä työntekijät ja heidän esimiehensä tunne eivätkä ole motivoituneita parantamaan työterveys- ja työturvallisuusoloja julkisella sektorilla. Lisäksi työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön täytäntöönpanoon ei ole saatavilla riittäviä resursseja valtioiden budjettien asettamisen rajoitusten vuoksi.

On harvinaista löytää valtionhallintoon kuuluva laitos, joka tekisi riskinarviointeja, jolla olisi ennaltaehkäiseviä palveluita tai jossa toteutettaisiin järjestelmällisesti työntekijöiden koulutusta, tiedonsaantia ja osallistumista koskevia järjestelyitä työterveyden ja työturvallisuuden alalla.

Työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön täytäntöönpanon valvonta julkisella sektorilla on lisäongelma, kun tarkastellaan lainsäädännön noudattamisen varmistamista. Useimmissa jäsenvaltioissa työsuojelutarkastusviranomaisilla joko ei ole toimivaltaa panna täytäntöön työterveys- ja työturvallisuuslainsäädäntöä julkishallinnossa vaan tästä huolehtii sisäinen yksikkö, jolla ei ole tarvittavaa hierarkkista riippumattomuutta, tai niiden täytäntöönpanon valvontaan liittyvää toimivaltaa heikentävät vaikeudet soveltaa tehokkaasti annettuja huomautuksia tai sanktioita.

Julkishallinnon työntekijöiden osuus, perinteinen julkishallinnon työntekijöiden työskentely koko uran ajan julkisella sektorilla, jolloin he ovat koko ajan alttiina samoille riskeille, työolojen ja työpaikkojen (koulut, sairaalat, julkiset palvelut) vaikutukset muiden terveyteen ja turvallisuuteen sekä julkisen sektorin moraalinen velvollisuus toimia esimerkkinä ovat tekijöitä, joiden vuoksi jäsenvaltiot toteuttavat lisätoimia parantaakseen työterveys- ja työturvallisuusvaatimusten noudattamista.

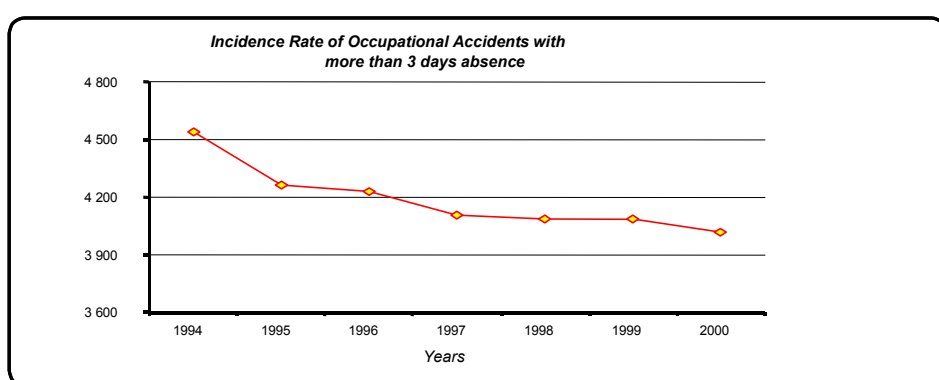
³² Esim. Espanja.

5. TOIMIVUUDEN ARVIOINTI

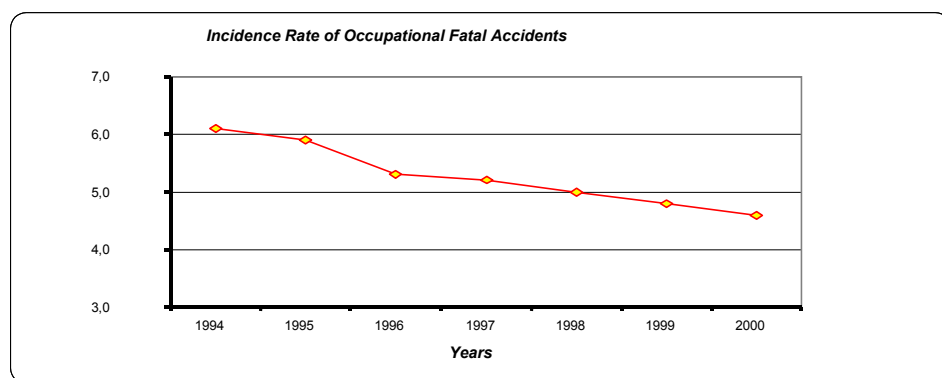
Kansallisten raporttien mukaan suurin osa jäsenvaltioista³³ katsoo, että aikaa ei ole vielä kulunut riittävästi, jotta toimivuutta voitaisiin arvioida täysipainoisesti. Vaikka lähes kaikki jäsenvaltiot katsovat, että direktiivillä on ollut positiivista vaikutusta³⁴, niillä ei vielä ole tutkimus- tai tilastotietoja, joilla vaikutukset voitaisiin suoraan osoittaa. Yleiset työterveys- ja työturvallisuustilastot tukevat kuitenkin arviota siitä, että lainsäädännöllä on edistetty työpaikkojen turvallisuutta.

5.1. Vaikutukset työtapaturmiin ja ammattitauteihin

Tapaturmia koskevat tuoreimmat tiedot³⁵ kokevat vuotta 2000³⁶. Näiden tietojen mukaan työtapaturmien määrä 100 000:aa työntekijää kohti (esiintyvyysaste) verrattuna vuoteen 1994 on laskenut 4 539:stä noin 4 016:een.³⁷

Kun tarkastellaan kuolemaan johtaneita työtapaturmia, voidaan havaita, että niiden esiintyvyys on laskenut vuosina 1994–2000 Euroopassa: esiintyvyys on vähentynyt tasaisesti vuodesta 1994 yhteensä 25 prosenttia. Myös absoluuttiset luvut laskivat samalla kaudella 6 423:sta 5 237:ään.

³³ Esim. Saksa, Belgia, Tanska, Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti.

³⁴ Erityisiä jälkivaikutuksia Kreikassa.

³⁵ On huomattava, että tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska tiedonkeruukriteerit eivät ole täysin vastaavia ja koska työtapaturmien vapaaehtoisissa rekisteröintijärjestelmissä ongelman todellinen laajuus aliarvioidaan.

³⁶ Euroopan työtapaturmatilastot (ESAW). Ammattitauteja varten Eurostat on kehittänyt Euroopan ammattitautitilastot (EODS).

³⁷ Yksilökohtaiset laskelmat perustuvat (alustaviin) tietoihin, jotka on saatu Eurostatin NewCronos-tietokannasta.

Tapaturmat sitä vastoin lisääntyivät toimialoilla, joilla työskentelee paljon naisia, joskin lisääntyminen oli vähäistä. Tämä koskee tekstiili- ja vaatetusala, myynti- ja korjausala, hotelli- ja ravintola-alaa sekä rahoitus- ja yritysala.

Muita työolojen kehitystä koskevia tietolähteitä, joista saadaan subjektiivisia tietoja (työntekijöiden ja työnantajien käsitykset), ovat vuoden 1999 työvoimakysely ja Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön teettämät tutkimukset.

Tilastotietojen mukaan työtapaturmien määrä ja vakavuus ovat jatkuvasti vähentyneet, mutta työntekijöiden käsitys on, että työolot yleisesti eivät ole parantuneet. Tutkimuksista saadut tärkeimmät tulokset esitetään seuraavassa:

Yhä useammat työntekijät ilmoittavat kärsivänsä selkäkivuista, vaikka käsin tapahtuvaa taakkojen käsittelyä koskevalla direktiivillä 90/269 ja näyttöpäätetyöskentelyä koskevalla direktiivillä 90/270 olisi pitänyt olla ennaltaehkäisevä vaikutus. Raporttien mukaan myös käsin raskaita taakkoja käsittelevien työntekijöiden määrä on lisääntynyt. Tämä vaikuttaa olevan ristiriidassa direktiivin 90/269 soveltamisen kanssa, koska sen soveltamisesta pitäisi seurata näiden työntekijöiden määrän väheneminen. Jäsenvaltiot joka tapauksessa pitävät käsin tapahtuvaa taakkojen käsittelyä edelleen vakavana ongelmana.³⁸

Kaikki tämä saattaa olla osoitusta siitä, että direktiivejä 90/269 ja 90/270 ei ole pantu täysimittaisesti täytäntöön. Ei kuitenkaan ole mitään kiistattomia todisteita, joiden perusteella voitaisiin esittää, missä määrin selkäkivuista ilmoittamisen lisääntyminen johtuu lainsäädännön virheellisestä täytäntöönpanosta tai työn ulkopuolisesta toiminnasta tai riskeistä, joita direktiiveissä ei ole käsitelty. Työntekijöiden valitukset edellyttävät joka tapauksessa lisätutkimuksia todellisten syiden löytämiseksi.

Edelleen erittäin vakavan ongelman muodostavat toistuvien liikkeiden aiheuttamat vaivat, minkä myös ovat vahvistaneet jäsenvaltiot ja Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto.³⁹ Toistuvista liikkeistä aiheutuneet sairaudet ovat lisääntyneet, vaikka suunnittelun ja organisoinnin parantamisella nämä vaivat hyvin usein saataisiin vältettyä.

Toimintaprosessien organisoinnissa ei ilmeisestikään ole noudatettu vaatimuksia, joiden mukaan epäsuotuisista työoloista kärsivien työntekijöiden määrää olisi vähennettävä huomattavasti. Erityisistä rasitteista kuten fyysisesti kivuliaista tai rasittavista asennoista vaikuttaa nyt kärsivän useampi työntekijä kuin viisi tai kymmenen vuotta sitten. Varsinkin epätyypillisissä tai epävarmoissa työsuhteissa olevat kärsivät näistä.

Kansallisissa raporteissa jäsenvaltiot lisäksi ilmoittivat, että direktiivin 90/270 säännösten moitteettoman täytäntöönpanon pitäisi johtaa työasemien ergonomian paranemiseen. Näyttöpäätetyöstä aiheutuviin vaivoihin suhtaudutaan kiistanalaisesti. Jotkin jäsenvaltiot⁴⁰ katsovat, että näyttöpäätetyöhön liittyvät riskit ovat luonteeltaan toissijaisia. Niiden mukaan joitakin näköongelmia pidetään perusteettomasti näyttöpäätetyöstä johtuvina ja työlle ominaiset vaivat (silmien väsyminen ja työasentoon liittyvät kivut) voidaan helposti välttää pitämällä taukoja työskentelyssä tai tekemällä mukautuksia työympäristöön. Jotkin jäsenvaltiot ovat tunnustaneet joitakin oireita kuten stressin, päänsäryn, silmien ärsytyksen ja

³⁸ Euroopan työturvallisuus- ja työterveysvirasto, pilottitutkimus (työterveyden ja työturvallisuuden tilanne Euroopan unionissa), Luxemburg 2000, tiivistelmäraportti, s. 29.

³⁹ Ks. edellinen alaviite, s. 30.

⁴⁰ Ranska ja Yhdistynyt kuningaskunta.

yleisen väsymyksen sekä muita vakavampia ongelmia kuten päätteisiin liittyvän sähkömagneettisen säteilyn, lasersäteilyn sekä magneettiset kentät.⁴¹

Työväestön mielipiteiden perusteella on vielä tehtävä paljon työn valvonnan ja työn organisoinnin alalla, jotta ehkäistään liian tiivistä työtahtia, toistuvia liikkeitä sisältävää työtä ja psykososiaalisia riskejä. Tämän perusteella puitedirektiivissä 89/391 ja sen viidessä ensimmäisessä erityisdirektiivissä säädettyjä ennaltaehkäisyä koskevia yleisperiaatteita ei ole pantu riittävällä tavalla täytäntöön.

5.2. Kustannukset ja hyödyt yrityksissä

Yritykset tietävät, että tapaturmista aiheutuu kustannuksia. Kun ihmiset loukkaantuvat tai tilat, laitteet taikka tuotteet vahingoittuvat, yritykset menettävät rahaa. Työterveydestä ja -turvallisuudesta huolehtiminen on taloudellisesti edullista. Yritysten täsmällisten kustannusten ja etujen laskemista varten on kehitetty malleja. Ne ovat kuitenkin erittäin monimutkaisia, eikä niitä voida soveltaa välittömästi käytäntöön. Tämän vuoksi yritykset pystyivät tekemään työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan taloudellisen analyysin vain joissakin tapauksissa.

Jäsenvaltiot ilmoittivat kansallisissa raporteissaan, että indikaattoreiden puuttumisen vuoksi kattavaa arviointia ei voida tehdä, vaikkakin työtapaturmien ja poissaolojen vähentäminen pienentää selvästi yrityksen kustannuksia; tähän pitäisi liittyä myös tuottavuuden kasvu.

Empiiriset tutkimukset ovat osoittaneet, että taloudellisia indikaattoreita olisi vielä kehitettävä, jotta saataisiin perusteellisempaa tietoa siitä, miten kustannustehokasta työterveyden ja -turvallisuuden soveltaminen on yrityksille. Se on käynyt ilmi, että hyödyt löytyvät nk. ”pehmeistä” tekijöistä:

- Saksassa työnantajilta kysyttiin, mitä he vaativat nykyaikaiselta työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmältä: 26 prosenttia odotti työntekijöiden sairauslomista aiheutuvien kustannusten alenemista ja saman verran toivoi toimintaprosessien sujuvuuden takaamista ilman häiriöitä, 25 prosenttia odotti työntekijöiden motivaation lisääntymistä ja 13 prosenttia tuotantoprosessien ja yrityksissä tarjottujen palveluiden kehittymistä. Lopuilla 10 prosentilla oli useita muita odotuksia.
- Alankomaissa vuonna 1996 tehdyssä tutkimuksessa 36 prosenttia haastatelluista yrityksistä katsoi, että työolojen parantamiseen tehdyt investoinnit ovat kohentaneet (merkittävästi) tuottavuutta. Joillakin teollisuudenaloilla, kuten elintarviketeollisuudessa tai prosessiteollisuudessa, näin vastanneiden osuus oli yli 40 prosenttia. Samalla 32 prosenttia haastatelluista totesi, että työntekijöiden työolojen parantamisella on (merkittävästi) edistetty tulojen kasvua.
- Yhdistyneen kuningaskunnan mukaan työnantajista vain 15 prosenttia katsoi, että säännöksillä on ollut vaikutusta kustannus-/hyötyindikaattoreihin. Useimpien työnantajien mukaan positiivisia vaikutuksia havaittiin erityisesti työntekijöiden motivaation alalla. Työnantajien subjektiivisen arvion perusteella hyödyt olivat suuremmat kuin kustannukset, kun tarkasteltiin käsin tapahtuvasta taakkojen käsittelystä annettua direktiiviä 90/269, näyttöpäätetyöskentelystä annettua direktiiviä 90/270, työvälineiden käytöstä annettua direktiiviä 89/655 sekä

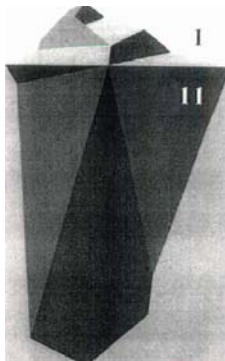
⁴¹ Suomi ja Alankomaat.

henkilösuojainten käytöstä annettua direktiiviä 89/656. Kun tarkasteltiin työpaikkoja koskevia säännöksiä direktiivissä 89/654 ja organisaatiota koskevia säännöksiä puitedirektiivissä 89/391, kustannuksia ja hyötyjä pidettiin lähes yhtä suurina.

Esimerkiksi suurista tulipaloista tai räjähdyksistä aiheutuvat suurimittaiset menetykset tai ihmishenkien menetykset ovat erittäin näkyviä, ja joidenkin kustannuksia on arvioitu tapauskohtaisesti. Vähemmän kuitenkin tiedetään tavanomaisempien tapaturmien – eli niiden joissa ihmiset vammautuvat mutteivät kuole, rakennukset vahingoittuvat ja prosessit keskeytyvät – aiheuttamien menetysten luonteesta ja laajuudesta. Tällaisten tapaturmien kustannukset kätkeytyvät usein sairauslomakustannuksiin, korkeampiin vakuutusmaksuihin tai kunnossapitobudjetteihin. Vain harvoilla yrityksillä on keinot kartoittaa tapaturmien kustannukset erikseen ja vieläkin harvemmat todellisuudessa kartoittavat ja tutkivat ne järjestelmällisesti.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa tehdyt tapaustutkimukset osoittavat, että vakuutuskustannusten ja piilokustannusten suhde on noin 1:11 (”jäävuori-ilmiö”).

Vakuutuskustannukset

Vakuuttamattomat kustannukset

Tapaturmien jäävuori-ilmiö
tapaturmien piilokustannukset

Monet työnantajat uskovat virheellisesti, että heidän vakuutuksensa kattaa suurimman osan työtapaturmista aiheutuvista kustannuksista; käytännössä vakuuttamattomat kustannukset ovat huomattavasti suuremmat.

Lisäksi on ”aineettomia” kustannuksia, jotka johtuvat esimerkiksi yritysimageon, asiakastyytyväisyyden, työntekijöiden yhteishengen tai liikearvon menetyksestä. Näitä on vaikea ellei jopa mahdoton esittää rahamääräisesti.

Näistä syistä työnantajien on usein vaikea arvioida kunnollisesti tapaturmien vähentämisestä aiheutuvia hyötyjä vertaamalla ilmeisiä tapaturmien kustannuksia ennaltaehkäisyn kustannuksiin.

5.3. Yleiset taloudelliset vaikutukset

Tutkijoiden tähän mennessä esittämät tulokset ovat liian suppeita, jotta niiden perusteella pystyttäisiin arvioimaan kattavasti työterveyttä ja työturvallisuutta koskevien säännösten suoria vaikutuksia. Työterveydessä ja -turvallisuuksessa tapahtuvien muutosten aiheuttamia kustannuksia kuitenkin voidaan arvioida. Tässä tarkoitetaan työntekijöille, työnantajille tai yleensä kansalaisille aiheutuvia kustannuksia riippumatta siitä, rahoitetaanko ne verotuloista vai maksuista.

Euroopan unionissa työtapaturmien ja työperäisten sairauksien kustannuksiksi arvioidaan 2,6–3,8 prosenttia bruttokansantuotteesta (BKT).

- Saksassa sairauden takia töistä poissa olevista työntekijöistä aiheutuu makrotaloudellisia tuotantomenetyksiä 64 miljardia euroa (1999). Työperäisten sairauksien, ammattitautien ja tapaturmien aiheuttamat kustannukset ovat noin kolmannes tästä eli noin 22 miljardia euroa.
- Portugalissa työtapaturmien suorat kustannukset vuonna 1994 olivat noin 274 miljoonaa euroa ja ammattitauteihin käytettiin vielä 30 miljoonaa euroa. Tähän eivät vielä sisälly materiaalikustannukset, tuotannon menetyksestä aiheutuneet tai muut kustannukset. Lisäksi luvuissa on otettu huomioon vain ilmoitetut työtapaturmat.
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa työntekijöille aiheutuneet kustannukset vuosina 1995 ja 1996 olivat 5,6 miljardia puntaa vuodessa, mikä on noin 1,2–1,4 prosenttia Yhdistyneen kuningaskunnan BKT:stä. Kun otetaan huomioon tulevat kustannukset, summa on noin 7 miljardia puntaa. Työnantajille aiheutuviksi kustannuksiksi arvioitiin vastaavasti 3,5 miljardia ja 7,3 miljardia puntaa. Makrotaloudelliset kustannukset (tulevat kustannukset huomioon ottaen) olivat noin 2,1–2,6 prosenttia BKT:stä.
- Työtapaturmien, ammattitautien ja työperäisten sairauksien makrotaloudelliset kustannukset ovat tärkeällä sijalla poliittisessa keskustelussa Alankomaissa. Niiden osuus Alankomaiden BKT:stä on noin 2,6 prosenttia vuosittain, mikä merkitsee 1 250:tä euroa työllistä henkilöä kohti.
- Espanjassa tapaturmien vuoksi työstäpoissaolopäivien määrä lisääntyi 4,7 prosentilla vuodessa kaudella 1997–1999, ja niiden vuoksi menetettiin noin 20 miljoonaa työpäivää. Työtapaturmista ja työperäisistä sairauksista aiheutui 2 051 miljoonan euron kustannukset.

Vuonna 2000 Euroopan unionissa menetettiin yhteensä 158 miljoonan päivän työ, mikä vastaa keskimäärin 20 päivää tapaturmaa kohti. Noin 350 000 työntekijän oli vaihdettava työtä tapaturman seurauksena, noin 300 000 kärsii eriasteisista pysyvistä vammoista ja 15 000 joutui täysin työmarkkinoiden ulkopuolelle.⁴²

Toisaalta on arvioitu, että EU-lainsäädännön voimaantulon jälkeen työtapaturmien vähentymisellä on säästetty yhteensä noin 25 miljoonaa työpäivää, mikä osoittaa täytäntöönpanosta – joka ei tosin ole ollut täysin tyydyttävää – johtuvat taloudelliset hyödyt.

5.4. Vaikutukset työllisyyteen ja kilpailukykyyn

EU-direktiiveihin sisältyvien vähimmäisvaatimusten täytäntöönpano kaikkialla EU:ssa luo tasapuoliset toimintaedellytykset ja ehkäisee heikkotasoisin työoloihin perustuvaa kilpailua. Jäsenvaltioiden välillä on huomattavia eroja työterveys- ja työturvallisuusvaatimusten edellyttämissä mukautuksissa ja investoinneissa, ja tämä johtuu jäsenvaltioiden hyvin eritasoisesta työterveys- ja työturvallisuustilanteesta ennen direktiivien täytäntöönpanoa.

⁴² Lähde: Eurostat.

Työterveyteen ja -turvallisuuteen tehtävien investointien positiiviset vaikutukset muuttuvat yleensä konkreettisiksi tietyn jakson jälkeen, ja tämän vuoksi kustannushyötyanalyysiä on tarkasteltava lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Tämän vuoksi tällä hetkellä on hyvin vaikea tehdä mitään päätelmiä kyseisen työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön vaikutuksista yritysten kilpailukykyyn. Esimerkiksi Skandinavian maissa vaikutukset yrityksiin olivat hyvin vähäiset jo voimassa olevien vaatimusten vuoksi. Sitä vastoin taas monien yritysten ja etenkin pk-yritysten Etelä-Euroopassa täytyi tehdä enemmän investointeja. Koska työterveyden ja -turvallisuuden parantamiseksi toteutettavat toimet aiheuttavat aluksi enemmän kustannuksia kuin hyötyjä, lyhyen aikavälin kustannusten ja pitkän aikavälin hyötyjen välinen epäsuhta on suurempi.

Jäsenvaltiot toivat kuitenkin ilmi kansallisissa raporteissaan, että työterveys- ja työturvallisuustoimilla parannetaan työoloja sekä lisätään tuottavuutta, kilpailukykyä ja työllisyyttä.

Uusien säännösten vaikutuksesta työllisyystilanteeseen voidaan todeta erityisesti, että ne ovat tarjonneet uusia työllistymismahdollisuuksia työterveys- ja työturvallisuusalan asiantuntijoille ja ulkoisten ennaltaehkäisypalveluiden tarjoajille. Useimmissa jäsenvaltioissa on syntynyt nopeasti kasvavat markkinat tiedotus-, kuulemis- ja koulutuspalveluiden tarjoamisen alalle.

Jos esimerkiksi tarkastellaan Alankomaissa tehtyjä investointeja, ennaltaehkäisevien palveluiden kokonaisliikevaihto on 11,7 miljardia euroa. Vaikka puolet liikevaihdosta johtuukin terveydenhuollosta, jota oli tarjolla jo ennen uuden lainsäädännön voimaantuloa, ennaltaehkäisevien palveluiden tarjonnan nettovaikutus on silti noin 6 miljardia euroa. Nämä luvut osoittavat, että asiantuntijoilla on hyvät työllistymismahdollisuudet työturvallisuuden ja koulutuksen alalla.

Jos tarkastellaan yksittäisten direktiivien vaikutuksia, jäsenvaltioiden välillä on näkemyseroja siinä, miten direktiivi 89/654 on vaikuttanut kilpailukykyyn ja työllisyyteen. Joidenkin jäsenvaltioiden mukaan direktiivin täytäntöönpano on lisännyt tuottavuutta ja sen rinnalla kilpailukykyä ja työllisyyttä, mutta toisten⁴³ mukaan työpaikalla havaittujen riskien poistamiseksi ja vähentämiseksi vaadittavat toimenpiteet ovat vaikuttaneet kielteisesti⁴⁴ työllisyyteen ja kilpailukykyyn, joskin vähäisessä määrin.

Direktiivistä 89/655 jäsenvaltiot totesivat, että sen vaikutukset tuottavuuteen ja työllisyyteen ovat olleet melko myönteisiä, koska työvälineiden nykyaikaistaminen niiden mukauttamiseksi uusiin säännöksiin sekä vanhojen laitteiden kunnostaminen ja tuotantoprosessin järjeistäminen ovat vaikuttaneet myönteisesti lisäämällä tuottavuutta.

Jäsenvaltiot eivät antaneet mitään ratkaisevia tietoja direktiivin 89/656 suorista vaikutuksista. On vaikea erottaa toisistaan direktiivin vaikutukset ja uudesta EU-lainsäädännöstä johtuvan työterveyden ja -turvallisuuden parantamista koskevan yleisen suuntauksen vaikutukset ja muut kehityssuunnat. Voidaan kuitenkin olettaa, että henkilönsuojainten lisääntyneellä käytöllä täytyy olla epäsuoria myönteisiä työllistämisaikutuksia henkilönsuojaimia valmistavassa teollisuudessa ja ilmoitetuissa laitoksissa direktiivissä valmistajille asetettujen velvoitteiden vuoksi.

⁴³ Itävalta ja Belgia.

⁴⁴ Ne eivät ole toimittaneet tähän liittyviä tietoja.

Jotkin jäsenvaltiot⁴⁵ ovat tehneet direktiivin 90/269 mukaisesti annettuihin toimenpiteisiin liittyviä kustannuksia ja hyötyjä koskevan tutkimuksen, jonka tulokset ovat yleisesti negatiiviset. Tulokseen täytyy kuitenkin suhtautua varauksin, sillä muut jäsenvaltiot⁴⁶ uskovat, että automatisointi on selvästi lisännyt tuottavuutta. On viitteitä siitä, että automatisointi on vähentänyt työpaikkoja, mutta se on myös parantanut työpaikkojen laatua.

Kansalliset raportit osoittavat, että joidenkin jäsenvaltioiden mukaan ei ole mitään todisteita direktiivin 90/270 vaikutuksista työllisyyteen. Toisaalta niissä myös todetaan, että tuottavuuden lisääntymistä voidaan odottaa työpisteiden parantuneen ergonomian vuoksi.

Yleisesti voidaan todeta, että kansallisissa raporteissaan jäsenvaltiot katsovat, että työterveys- ja työturvallisuustoimenpiteillä parannetaan työoloja ja kohennetaan tuottavuutta, työllisyyttä ja kilpailukykyä. Tästä huolimatta jotkin jäsenvaltiot⁴⁷ ovat korostaneet uskovansa, että työsuojelun ja ympäristönsuojelun korkea taso luo tilanteen, joka ei ole kovin kilpailukykyinen suhteessa Itä-Euroopan maihin, ellei yhteisön säännösten kattavaa täytäntöönpanoa ja soveltamista varmisteta myös niissä.

6. TÄYTÄNTÖÖNPANON YLEISARVIO

6.1. Direktiivien täytäntöönpanoon liittyvät tärkeimmät myönteiset vaikutukset raporttien mukaan

Jäsenvaltiot esittivät kansallisissa raporteissaan, että EU-lainsäädännön tärkein positiivinen vaikutus oli työnantajien ja työntekijöiden yleisen tietämyksen lisääminen velvoitteista, jotka koskevat tarvittavien ja asianmukaisten toimenpiteiden toteuttamista työterveys- ja työturvallisuussäännösten noudattamiseksi. Työskentelytavoissa ja työnantajien asenteissa tapahtuneet parannukset osoittavat uusien säännösten toimivuuden. Riskinarviointivelvoitteen käyttöönottoon ja työnantajien velvoitteiden lisäämiseen on suhtauduttu erittäin myönteisesti kaikissa jäsenvaltioissa.

Työnantajat, jotka alun perin olivat vastahakoisia uusien toimenpiteiden täytäntöönpanosta syntyvien kustannusten vuoksi, ovat saaneet korvausta, kun työtapaturmien ja poissaolojen vähenemisestä johtuvat kustannukset ovat alenneet ja tuottavuus lisääntynyt.

Laskeva suuntaus työtapaturmien määrässä ja työnantajien lisääntynyt tietoisuus asiasta olivat jäsenvaltioiden mukaan direktiivin 89/391/ETY suuria saavutuksia.

Viiden ensimmäisen erityisdirektiivin osalta jäsenvaltiot mainitsivat seuraavat saavutukset:

Direktiivi 89/654 (työpaikat):

- säännellään erilaisia seikkoja, jotka eivät olisi saaneet ansaitsemaansa huomiota ellei niitä olisi käsitelty yhteisön direktiivissä (esim. ikkunat, läpinäkyvät väliseinät, ylöspäin avautuvat ovet tai portit, hätäpoistumisreitit ja -uloskäynnit)
- vakiinnutetaan ja yksinkertaistetaan kansallisia säännöksiä, joilla on edistetty tilojen nykyaikaistamista ja parannettu työturvallisuuden ja -mukavuuden yleistä tasoa

⁴⁵ Erityisesti Alankomaat.

⁴⁶ Erityisesti Ranska.

⁴⁷ Itävalta.

- vahvistetaan säännöksiä, jotka koskevat työnantajien velvoitteita ensimmäistä kertaa käytössä olevien ja jo käytössä olevien työskentelypisteiden osalta; jotkin jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön velvoitteen ilmoittaa muutoksista, laajennuksista tai uudistuksista rakennuksista, joissa on tai saattaa olla työskentelypisteitä.

Direktiivi 89/655 (työvälineet):

- modernien työvälineiden käyttöä koskeva kansallinen lainsäädäntö, joka on työterveys- ja työturvallisuuskäytäntöjen huomioon ottamista koskevien nykyisten suuntausten mukainen
- työvälineiden turvallisuudelle määritelty vähimmäistaso
- kansallisten säännösten yhdenmukaistaminen, joka on edistänyt yksinkertaistamista
- soveltamisalan laajentaminen koskemaan useampia työvälineitä
- yleisesti selvemmat ja täsmällisemmät vaatimukset
- työnantajien lisääntynyt tietämys työvälineiden turvallisuustasoista
- merkittäviä vaikutuksia käytössä olevia työvälineitä koskeviin vaatimuksiin; edistetään niiden mukauttamista, virallista hyväksyntää ja nykyaikaistamista
- työvälineiden käyttöön liittyvien riskien aktiivisempi ehkäisy
- uusia välineitä hankittaessa huomioon otettavien tekijöiden arvioinnin lisääminen.

Direktiivi 89/656 (henkilönsuojaimet):

- kansallista lainsäädäntöä yhdenmukaistettu ja koordinoitu
- yksinkertaistamisella edistetään käytännön täytäntöönpanoa
- säännösten soveltamisala laajennettu uusille aloille
- soveltamisalaan sisällytetty uusia työvälineitä
- työnantajan velvoite arvioida riskit ennen henkilösuojainten valitsemista; laajamittainen tietämyksen lisääntyminen vaatimuksista, jotka suojainten on täytettävä
- täsmällisemmät säännökset, jotka edellyttävät esimerkiksi tarkkoja tietoja toimista, joissa tietyt henkilösuojaimet ovat pakollisia.⁴⁸

Direktiivi 90/269 (käsien tapahtuva taakkojen käsittely):

- uutta pontta työolojen valvontaan ja parantamiseen
- tukea joissakin jäsenvaltioissa voimassa oleville käsien tapahtuvaa taakkojen käsittelyä koskeville säännöksille

⁴⁸ Belgian säännökset heijastavan vaatetuksen pakollisesta käytöstä.

- selkeät säännökset, joiden soveltamiseen ei yleisesti ole liittynyt ongelmia
- työnantajien tietoisuus asiasta on lisääntynyt, ja he ovat ymmärtäneet ja hyväksyneet direktiivissä esitetyn riskinhallinnan painottumisen ergonomiaan
- velvoitteet on pantu täytäntöön kaikilla teollisuudenaloilla
- viejäyritykset ovat saaneet etua, kun eri maissa on samanlaiset säännökset käsin tapahtuvan taakkojen käsittelyn arvioinnista⁴⁹.

Direktiivi 90/270 (näyttöpäätetyöskentely):

- uutta pontta näyttöpäätetyön ergonomisten näkökohtien seuraamiseen ja parantamiseen ja näin suojelun tason vahvistamiseen
- lepojaksojen käyttöönotto ja työntekijöiden oikeus tiivistettyyn terveyden seurantaan, etenkin näkö tarkastuksiin
- työnantajien tietoisuus asiasta on lisääntynyt, ja he ovat ymmärtäneet ja hyväksyneet direktiivissä esitetyn riskinhallinnan painottumisen ergonomiaan
- velvoitteet on pantu täytäntöön kaikilla teollisuudenaloilla.

Tiivistettynä voidaan todeta, että jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten mukaan puitedirektiivin 89/391 ja sen viiden ensimmäisen erityisdirektiivin yleisiä myönteisiä puolia ovat seuraavat:

- ennaltaehkäisevän ajattelutavan korostaminen
- laajentunut soveltamisala
- työnantajien velvoite tehdä riskinarviointeja ja pitää niistä kirjaa
- organisaatiorakenteiden käyttöönotto
- työnantajan velvoite antaa tietoa ja koulutusta työntekijöille
- työntekijöiden oikeudet ja velvoitteet
- mahdollisuus konsolidoida, järjestyttää ja yksinkertaistaa kansallisia säännöksiä eri seikoista, jotka katetaan direktiiveissä
- näyttöpäätetyöskentelyä koskeva direktiivi oli uusi lajissaan ja edelsi alaa koskevia kansallisia säännöksiä.

6.2. Direktiivien täytäntöönpanoon liittyvät suurimmat vaikeudet raporttien mukaan

Jäsenvaltiot ilmoittivat puitedirektiiviin 89/391 liittyväksi suurimmaksi vaikeudeksi täytäntöönpano-ongelmat pk-yrityksissä. Nämä johtuvat erityisistä hallinnollisista velvoitteista, muodollisuuksista ja taloudellisista rasitteista sekä asianmukaisten

⁴⁹ Tanska.

toimenpiteiden kehittämiseen vaadittavasta ajasta, ja näiden vuoksi pk-yritykset suhtautuivat jossakin määrin kielteisesti direktiiveihin⁵⁰.

Lisäksi puitedirektiivin 89/391 ja sen viiden ensimmäisen erityisdirektiivin joitakin säännöksiä on vaikea ymmärtää,⁵¹ ja tämä voi aiheuttaa sekaannusta ja epävarmuutta. Muiksi puitedirektiivin 89/391 täytäntöönpanoon liittyviksi vaikeuksiksi mainittiin esimerkiksi sisäisille ennaltaehkäiseville palveluille annettava etusija ja tehokkaan täytäntöönpanon valvonnan saavuttaminen.

Viiden ensimmäisen erityisdirektiivin osalta jäsenvaltiot raportoivat seuraavista vaikeuksista:

Direktiivi 89/654:

- tiettyjä näkökohtia on käsitelty liian yksityiskohtaisesti⁵², ja tämä on haitannut sen moitteetonta saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä
- direktiivissä tehty ero ensimmäistä kertaa käytettyjen ja jo käytössä olevien työskentelypisteiden välille⁵³
- uusien säännösten täytäntöönpanon vaatimat kustannukset pk-yrityksissä.

Direktiivi 89/655:

- kohtuuttomat kustannukset pk-yrityksille, joilla ei ole tarvittavia taloudellisia resursseja käytössä
- tarve tehdä pitkäaikaisia investointeja työvälineiden mukauttamiseksi
- käytännön eroa työvälineiden turvallista käyttöä koskevan direktiivin ja konedirektiivin välillä ei ole tehty riittävän selväksi⁵⁴
- jo käytössä oleville ja uusille koneille määritellyt erilaiset turvatasot vaikeuttavat direktiivin vaatimuksen mukautumista⁵⁵.

Direktiivi 89/656:

- tuen puute pk-yrityksille, joilla on vaikeuksia valita asianmukaisia suojavälineitä
- taloudelliset rasitteet pienyrityksille, jotka monissa tapauksissa eivät pysty vastaamaan uusien laitteiden kustannuksista
- jotkin työnantajat totesivat, että työntekijöillä ei vielääkään ole riittävästi tietoa henkisuojainten käytöstä.

⁵⁰ Näitä seikkoja ovat korostaneet pääasiassa Belgia, Tanska, Saksa, Alankomaat, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta.

⁵¹ Saksa totesi, että erityisdirektiivien välillä ei ole mitään koordinaatiota.

⁵² Jotkin jäsenvaltiot pitivät tätä myönteisenä asiana, joten tähän liittyi näkemyseroja.

⁵³ Ruotsi.

⁵⁴ Suomi.

⁵⁵ Belgia.

Direktiivi 90/269:

- pitkälle viedystä automaatiosta ja kustannuksista voi seurata työpaikkojen menetyksiä
- tiettyjä näkökohtia on käsitelty direktiivissä liian yksityiskohtaisesti⁵⁶ (tämä on suhteellista, koska jotkin jäsenvaltiot pitävät tätä myönteisenä seikkana)
- mahdollisuus, että jonkin tyyppisiä työpaikkoja ei enää pidetä sopivina naisille
- muiden kuin taakan painoa ja kantoetäisyyttä sekä lepojaksoja ja -tauoja koskevien standardien puute.

Direktiivi 90/270:

- joitakin seikkoja on vaikea ratkaista, kuten luonnonvalon järjestämistä, istuinten ergonomiaa ja joidenkin sähkömagneettisten kenttien neutralointia⁵⁷
- selvyiden puute näkötestin suorittajasta (silmälääkäri vai optikko)⁵⁸
- etätööhön ja työolojen valvontaan liittyvät ongelmat.

Muita vaikeuksia olivat seuraavat:

- työntekijöiden laimea osallistuminen toimintaprosesseihin
- terveyden seuranta koskevien sitovien täsmällisten säännösten puute, joka saa aikaan jäsenvaltioiden välille eroja terveyden seurannan tasossa ja vaikeuttaa lääkärintodistusten tunnustamista kansainvälisissä työtehtävissä
- kansallisten työsuojelutarkastusviranomaisten suorittamaa arviointia koskevien kriteereiden puute, jonka vuoksi työterveyttä ja -turvallisuutta koskevien säännösten täytäntöönpanon valvonta on epäyhtenäistä
- direktiivien tiettyjen säännösten yhtenäisyyden puute, jonka vuoksi on tarpeen yhdenmukaistaa esimerkiksi tiedottamista, kuulemista, osallistumista ja koulutusta koskevia säännöksiä samoin kuin kansallisia täytäntöönpanoraportteja koskevia säännöksiä
- säännösten täytäntöönpanoon pk-yrityksissä liittyvät vaikeudet
- työtapaturmia ja ammattitauteja koskevan Euroopan laajuisen yhdenmukaistetun tilastojärjestelmän puute.

⁵⁶ Ruotsin mielipide.

⁵⁷ Ranska.

⁵⁸ Itävallassa esiin tullut ongelma.

6.3. Parannusehdotukset

On yleisesti hyväksyttyä, että lainsäädäntöä voidaan uudistaa laajamittaisesti vain, jos kattava täytäntöönpano on saavutettu ja vertailukelpoisia tietoja on saatavilla, jotta voidaan arvioida kunnollisesti tapaturmien syyt ja olosuhteet ja kartoittaa direktiivien tehottomat säännökset, ja jos kaikki direktiivien säännösten soveltamista tukevat välineet on otettu käyttöön.

Puitedirektiivin 89/391 ja sen viiden ensimmäisen erityisdirektiivin täytäntöönpanotason parantamiseksi olisi toteutettava seuraavat toimet:

- olisi lisättävä direktiivien soveltamista pk-yrityksissä
- olisi taattava työtapaturmia koskevien kattavien ja yhdenmukaisten tilastojen saatavuus
- olisi tarjottava tietoa ja tukea sekä työnantajille että työntekijöille, jotta he tietäisivät oikeutensa ja velvollisuutensa ja pystyisivät harjoittamaan ja noudattamaan niitä
- olisi tehostettava toimia ja myönnettävä tarvittavat resurssit, jotta taattaisiin työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön yhdenmukainen, tehokas ja yhtäläinen täytäntöönpanon valvonta kaikkialla EU:ssa
- olisi kartoitettava direktiivien säännökset, jotka ovat vanhentuneita teknisen kehityksen vuoksi ja joita olisi tarkistettava
- olisi kiinnitettävä erityishuomiota vuokratyöntekijöiden erityisolosuhteisiin tiedottamisen, kuulemisen, osallistumisen ja koulutuksen osalta.

Jäsenvaltiot ehdottivat kansallisissa raporteissaan erityisdirektiiveihin seuraavia parannuksia, joilla edistettäisiin lainsäädännön moitteetonta soveltamista sekä työterveyden ja -turvallisuuden suojelua entisestään:

Direktiivi 89/654:

- olisi omaksuttava koordinoitu lähestymistapa ympäristöoloja koskeviin ongelmiin erityisesti vaihtamalla asiaankuuluvaa kokemusta jäsenvaltioiden kesken
- olisi laadittava suuntaviivoja ja suosituksia (joissa esitetään faktatietoja, kaavioita ja lukuja) joidenkin seikkojen (esim. tuuletuksen, valaistuksen, lämpötilan, työpaikan mittojen) selventämiseksi
- olisi tutkittava etätyötä koskevia vaatimuksia, koska työmuoto on yleistymässä.

Direktiivi 89/655:

- olisi selvennettävä jo käytössä oleville ja uusille koneille asetettuja eri turvallisuustasoja; nämä erot voivat aiheuttaa ongelmia, ja sen vuoksi olisi mahdollisuuksien mukaan sovellettava samoja kriteereitä
- direktiivin täytäntöönpanoa varten olisi toteutettava tarvittavat liitännäistoimet, kuten rahoitustuen ja lainojen myöntäminen, joilla annetaan pk-yrityksille mahdollisuus tehdä työvälineiden mukauttamiseksi vaadittavat investoinnit

- olisi vältettävä yleisten aiheiden (kuten työnantajien yleisten velvoitteiden, työntekijöille annettavien tietojen ja koulutuksen) käsittelemistä erityisdirektiivissä, koska niitä on jo käsitelty puitedirektiivissä
- olisi julkaistava ohjeita säännösten käytännön osasta.

Direktiivi 89/656:

- komission olisi julkaistava erityisohjeita ja käytännesääntöjä, joihin sisältyisi henkilönsuojainten valintakriteereitä
- direktiivin liitteitä olisi täydennettävä, jotta henkilönsuojainten valinta yrityksissä helpottuisi
- puitedirektiiviin jo sisältyvät artikkelit (esim. 5 artikla) olisi poistettava säädöksen yksinkertaistamiseksi ja täytäntöönpanon helpottamiseksi
- täytäntöönpanoraporttien aikataulut olisi synkronoitava ja niitä olisi yksinkertaistettava.

Direktiivi 90/269:

- useat jäsenvaltiot katsoivat, että olisi asettava raja-arvot, koska käsin tapahtuvassa taakkojen käsittelyssä sallittu tulkintavara on liian suuri
- komission olisi annettava jäsenvaltioille yksityiskohtaisia tietoja käsin tapahtuvaan taakkojen käsittelyyn liittyvistä arviointimalleista ja ohjeista sekä huomioon otettavista tekijöistä (tämä on tärkeää kansainvälisten kuljetusten koordinoinnin vuoksi)
- olisi pohdittava materiaalien käsittelyyn liittyvien ergonomisten periaatteiden soveltamista laaja-alaisesti osana työtehtävien ja työn organisoinnin ergonomista kehittämistä.

Direktiivi 90/270:

- olisi suotavaa täsmentää tehtävien muuttamista ja lepojaksoja koskevia säännöksiä samoin kuin sitä, keihin niitä sovelletaan
- olisi tutkittava päätteiden sähkömagneettisesta säteilystä, lasersäteilystä ja magneettikentistä johtuvat ongelmat⁵⁹
- monet jäsenvaltiot pitivät direktiivin tarkistusta asianmukaisena, jotta se voitaisiin mukauttaa tekniseen kehitykseen.

7. PÄÄTELMÄT

Tässä tiedonannossa esitetään puitedirektiivin 89/391 ja erityisdirektiivien 89/654, 89/655, 89/656, 90/269 ja 90/270 säännösten täytäntöönpanon ja käytännön soveltamisen tilanne.

⁵⁹

Suomen ehdotus.

Sen mukaan EU:n lainsäädännöllä on ollut selvästi myönteistä vaikutusta kansallisiin työterveys- ja työturvallisuusvaatimuksiin. Tässä ei viitata pelkästään lainsäädäntöön vaan myös käytännön soveltamiseen yrityksissä ja julkisen sektorin laitoksissa. Yleisesti ottaen EU-lainsäädännöllä on edistetty ennaltaehkäisevän kulttuurin juurtumista.

Tiedonannossa tuodaan kuitenkin samalla esiin soveltamisessa esiintyviä erilaisia puutteita, jotka estävät lainsäädännön täyden potentiaalin hyödyntämistä. Useissa jäsenvaltioissa on vielä tapahduttava käyttäytymiseen ja tietämykseen liittyviä asennemuutoksia, ennen kuin työterveyden ja -turvallisuuden käsite saadaan kattavasti pantua täytäntöön.

Havaituista saavutuksista huolimatta sitoutumista asiaan olisi kiireesti vahvistettava, jotta säännöksiä sovellettaisiin kattavasti koko yhteisössä.

Tässä tiedonannossa kuvatuissa lainsäädännön keskeisissä piirteissä on havaittu erilaisia puutteellisuuksia.

- Uuden lainsäädännön julkaisun ja siihen liittyvien toimien katsotaan yleisesti ottaen edistyneen hyvin, vaikka useat jäsenvaltiot korostavatkin tarvetta tehostaa tiedotus- ja neuvontatoimintaa lainsäädännön soveltamisen laajentamiseksi.
- Kaikentyyppiset yritykset ja varsinkin pk-yritykset tarvitsevat tarkkoja ja kattavia tietoja ja neuvoja sekä helposti saatavaa riittävää teknistä erikoisapua.
- Järjestelmällisten riskinarviointien käyttöönotto on ollut lainsäädännön tärkeä innovatiivinen tekijä. Tiedonannossa tuodaan esiin, että riskinarviointi, sen dokumentointi ja valvonta eivät ole levinneet kaikkialle. Samalla ollaan huolissaan näiden tehtävien epätäydellisestä ja pintapuolisesta toteuttamisesta.
- Vaikka direktiivillä luotiin mahdollisuus käyttää sisäisiä ja ulkoisia suoje- ja ennaltaehkäisypalveluita, tiedot osoittavat, että vielä kaikille EU:n yrityksille ei ole yleisesti ja riittävästi tarjolla suoje- ja ehkäisypalveluita. Kun lisäksi otetaan huomioon, että palveluiden tarjoajien kykyjä ja pätevyyskä ei ole määritelty EU:n lainsäädännössä vaan ne on jätetty jäsenvaltioiden vastuulle, ulkoisten palveluiden laatu vaihtelee huomattavasti.
- Jotta ennaltaehkäisevä strategia toimisi, vaaditaan kaikkien toimijoiden rakentavaa osallistumista. Tämä merkitsee sitä, että ilman työntekijöiden sitoutumista asiaan riskinehkäisymahdollisuuksia ei pystytä hyödyntämään täysimittaisesti. Tiedottamiselle, kuulemiselle, osallistumiselle ja koulutukselle annetusta painotuksesta huolimatta tarvitaan vielä lisätukea, jotta saataisiin laajennettua työntekijöiden osallistumista. Asiaan on kiinnitettävä erityishuomiota työpaikoilla, joilla on työntekijöitä eri yrityksistä.
- Yhä monimutkaisemmat työskentelyprosessit ja muutokset työoloissa luovat uusia riskejä perinteisten lisäksi tai muuttavat riskejä niin, että työterveys- ja työturvallisuusnäkökohdat on otettava osaksi yrityksen kokonaishallintoa. Tässä tiedonannossa tuodaan esiin puutteet monien yritysten organisaatorakenteissa työterveyden ja työturvallisuuden parantamiseksi.

Vaikuttaa siltä, että uusien säännösten käytännön täytäntöönpanoa varten tarvittavat mukautukset ja käytösmalleissa tapahtuvat muutokset vievät odotettua pidemmän ajan. Erittäin usein kuitenkin kyseessä on myös haluttomuus sitoutua parantamaan työterveyttä ja työturvallisuutta.

Erityisesti pk-yritysten hyvinkin epätyydyttävä tilanne vaatii välitöntä huomiota varsinkin, kun kokemukset osoittavat tilanteen vakavuuden suuriin yrityksiin verrattuna: työtapaturmia on paljon enemmän ja heikosti asiasta tietäviä työntekijöitä on paljon. Erityisongelmia tuotiin esiin myös julkiselta sektorilta, jossa työterveys- ja työturvallisuusolojen parantamista ei pidetty jatkuvana tehtävänä. Ongelmia esiintyy myös teollisuudenaloilla, joilla on paljon vuokratyöntekijöitä tai muita nk. epätyypillisessä työsuhteessa olevia.

Tarvitaankin toimien tehostamista, jotta voidaan varmistaa moitteeton täytäntöönpano kaikilla aloilla. Tarjolla on erilaisia lähestymistapoja ja välineitä, joilla saadaan alennettua työtapaturmien ja ammattitautien määrää lainsäädännön kattavalla ja moitteettomalla täytäntöönpanolla. Tiedonannossa osoitetaan, että olemassa on jo vankka perusta, jolta voidaan ponnistaa.

On tärkeää omaksua laaja-alainen lähestymistapa ja tarkastella työterveyttä ja työturvallisuutta alojen välisenä tehtävänä. Tässä olisi otettava tiiviimmin huomioon työmarkkinoiden erityisten kohderyhmien pätevyys ja hankkeet, joilla pyritään parantamaan työllistettävyyttä tai edistämään yrittäjyyttä. Näin voidaan parantaa tietämystä asiasta, tarjota ajantasaista tietoa ja vahvistaa yritysten ja työntekijöiden aktiivista osallistumista.

Useissa jäsenvaltioissa on voimakasta kysyntää pätevistä henkilöstöstä, jotta voidaan luoda tarvittavat organisaatorakenteet. Tämä liittyy tarvittavien asiantuntijoiden pätevyyteen sekä työntekijöiden täydennyskoulutukseen. Erittäin usein työntekijöillä ja heidän edustajillaan ei ole tarvittavaa pätevyyttä ja ammattitaitoa, jotta he pystyisivät käsittelemään tehokkaasti työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyviä näkökohtia ja edustamaan työntekijöiden etuja työnantajiin nähden. Saksan tekstiiliteollisuudessa saadut kokemukset tarjoavat kannustavan esimerkin tilanteen korjaamiseksi.

Soveltamiseen liittyvien nykyisten vaikeuksien voittamiseksi on myös tärkeää liittää työterveys ja työturvallisuus tiiviimmin Euroopan unionin muuhun politiikkaan. Euroopan työllisyysstrategialla ja rakennerahastoilla, etenkin Euroopan sosiaalirahastolla, voisi tässä yhteydessä olla merkittävä tehtävä kannustamalla ja tukemalla uusia lähestymistapoja. Yhtenäisen ja tiukan valvontajärjestelmän kehittäminen on keskeisen tärkeää, jotta voidaan seurata ja verrata toimintalinjoja ja suuntauksia työterveyden ja työturvallisuuden alalla. Tämänhetkinen tietojen puutteellisuus saattaa johtaa liian suuriin yleistyksiin ja kapeaan näkemykseen erityisulottuvuuksista.

Vertailuanalyysin käyttöönotto voi olla hyödyllistä, jotta saadaan korjattua havaitut ja raportoidut puutteet täytäntöönpanon valvonnasta vastaavien viranomaisten toiminnassa joissakin maissa. On kuitenkin pidettävä mielessä, että nämä viranomaiset yksin eivät ole sellaisessa asemassa, että he voivat saada aikaan yhdenvertaiset olosuhteet. Työsuojelutarkastajilla on tässä merkittävä asema: he voivat toimia muutoksen välittäjinä, jotka edistävät lainsäädännön noudattamista pk-yrityksissä ensin kouluttamalla, suostuttelemalla ja kannustamalla ja sen jälkeen tarvittaessa tiukentamalla täytäntöönpanon valvontaa. Myös suuntaviivojen käytöllä, kuten kansallisissa raporteissa todettiin, voidaan edistää noudattamista.

Työterveyttä ja työturvallisuutta koskevan yhteisön politiikan kehittämiseksi jatkossa olisi koordinoitava erityisdirektiivit paremmin, jotta vältetään päällekkäisyydet ja selvennetään joitakin käytettyjä käsitteitä. Tavoitteena on lisätä säännösten johdonmukaisuutta ja tiukkuutta eikä niinkään muuttaa asiasisältöä. Tällaisten mahdollisten säännösten kartoittamiseksi tekstejä analysoidaan ja asiasta käydään keskustelua.

Komissio työskentelee edelleen yhteisön lainsäädäntöpuitteiden yksinkertaistamiseksi ja järjehtämiseksi tekemällä tarvittavia lainsäädäntöehdotuksia nykyisten direktiivien konsolidoimiseksi, jotta niiden ymmärrettävyys paranisi, ja eri direktiiveihin sisältyvien, täytäntöönpanoraportteihin liittyvien säännösten yksinkertaistamiseksi, jotta niiden täytäntöönpanosta voidaan antaa vain yksi raportti.

On kuitenkin selvää, että jatkossakin olisi säilytettävä tietty joustavuus, jotta työmarkkinaosapuolilla ja työterveydestä ja työturvallisuudesta vastaavilla henkilöillä olisi tarvittava toimintavara mukauttaa direktiivien täytäntöönpanoa ja soveltamista tiettyä työpaikkaa varten. Samalla on otettava myös huomioon, että itsesäätely ja itseaktivointi eivät vastaa edes niukkaa lainsäädäntöä. Esimerkiksi Alankomaista saadut kokemukset osoittavat, että työmarkkinaosapuolten ja muiden järjestöjen väliset sopimukset eivät ehkä pelkästään riitä takaamaan säännösten noudattamista. Tämän vuoksi on edelleen tarpeen, että täytäntöönpanon valvonnasta vastaavat riippumattomat viranomaiset valvovat, miten tavoitteet on saavutettu tällaisissa olosuhteissa.

Kaikki tämä vaatii kaikkien toimijoiden ja sidosryhmien sitoumusta panna täysimittaisesti täytäntöön tiedonannossa *Työn ja yhteiskunnan muutoksiin sopeutuminen: Yhteisön uusi työterveys- ja työturvallisuusstrategia vuosiksi 2002–2006* jo luonnostellut toimenpiteet. Vain tällainen sitoumus ja pikainen toiminta saavat aikaan muutoksia, joilla parannetaan työterveys- ja työturvallisuusdirektiivien täytäntöönpanoa ja soveltamista ja tehdään työterveyden ja -turvallisuuden suojelusta konkreettista toimintaa ja parannetaan näin osaltaan tuottavuutta ja työn laatua. Komissio myös odottaa, että tämä täytäntöönpanon tarkastelu saa aikaan laajaa julkista keskustelua tavoista, joilla voitaisiin luoda yrityksille tasapuoliset toimintaedellytykset ja noudattaa niitä kaikkialla laajentuneessa Euroopan unionissa sekä parantaa kaikkien työntekijöiden hyvinvointia työpaikoilla.

LIITE

JÄSENVALTIOIDEN ILMOITTAMAT KANSALLISET SÄÄNNÖKSET

Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, annettu 12. kesäkuuta 1989, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä

Belgia:

1. Arrêté royal du 14/09/1992 portant exécution de la directive du Conseil des Communautés européennes du 12/06/1989 concernant la mise en oeuvre de mesures visant à promouvoir l'amélioration de la sécurité et de la santé des travailleurs au travail - Koninklijk besluit van 14/09/1992 tot uitvoering van de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12/06/1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk ref: MB du 30/09/1992, page 20822.
2. Loi du 10/06/1952 concernant la santé et la sécurité des travailleurs, ainsi que la salubrité du travail et des lieux de travail - Wet van 10/06/1952 betreffende de gerondheid en de veiligheid van de arbeiders, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen ref: MB du 19/06/1952, page 4610.
3. Loi du 16/11/1972 concernant l'inspection du travail - Wet van 16/11/1972 betreffende de arbeidsinspectie ref: MB du 08/12/1972, page 13647.
4. Loi du 03/07/1978 relative aux contrats de travail - Wet van 03/07/1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten ref: MB du 22/08/1978, page 9277.
5. Loi du 28/12/1977 garantissant la protection des médecins du travail - Wet van 28/12/1977 tot bescherming van de arbeidsgeneesheren ref: MB du 18/01/1978, page 447.
6. Arrêté royal du 10/08/1978 déterminant la formation complémentaire imposée aux chefs des services de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail et à leurs adjoints - Koninklijk besluit van 10/08/1978 tot vaststelling van de aanvullende vorming opgelegd aan de diensthooften voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen en aan hun adjuncten ref: MB du 03/10/1978, page 11353.
7. Koninklijk besluit van 10/01/1979 relatif aux organes de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail concernant les mines, minières et minières souterraines - Koninklijk besluit van 10/01/1979 betreffende de organen voor veiligheid en verfraaiing der werkplaatsen in de mijnen, graverijen en ondergrondse groeven ref: MB du 08/03/1979.
8. Arrêté royal du 11/03/1987 relatif à la sécurité et aux conditions de travail du personnel occupé dans les exploitations de terrils de cuivre - Koninklijk besluit van 11/03/1987 betreffende de veiligheid en de arbeidsvoorwaarden van het personeel tewerkgesteld in de ontginningen van steenberggen van mijnen ref: MB du 25/03/1987, page 4435.

9. Arrêté royal du 21/04/1989 relatif à la sécurité et aux conditions de travail du personnel occupé dans les exploitations à ciel ouvert des minières et des carrières, ainsi que dans leurs dépendances - Koninkrijk besluit van 21/04/1989 betreffende de veiligheid en de arbeidsvoorwaarden van het personeel tewerkgesteld in de ontginningen in open lucht van de graverijen en de groeven en in hun aanhougheden ref: MB du 10/05/1989, page 7913.
10. Arrêté royal du 12/08/1994, MB du 02/08/1994.
11. Loi du 04/08/1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail - Wet van 04/08/1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk ref: MB du 18/09/1996, page 21507.

Tanska:

1. Bekendtgørelse nr. 235 af 10/04/1991, Lovtidende A 1991 hæfte 52 s. 909.
2. Søfartsstyrelsens tekniske forskrift nr. 7 af 15/12/1992.
3. Bekendtgørelse af 18/12/1992 om arbejdets udførelse
4. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 1181 af 18/12/1992 om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde. Arbejdsministeriet j.nr. 1992-2113-21.
5. Bekendtgørelse nr. 746 af 28/08/1992 om brug af personlige værnemidler.
6. Bekendtgørelse nr. 889 af 28/12/1987 om bedriftssundhedstjeneste.
7. Bekendtgørelse nr. 693 af 14/10/1991 om byggepladsers og lignende arbejdssteders indretning
8. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 540 af 02/09/1982 om stoffer og materialer. Arbejdsmin. 3.kt. j.nr. 1981-3240-3.
9. Arbejdstilsynets bekendtgørelse af 15/12/1992 om anvendelse af tekniskehjælpemidler. Arbejdstilsynet, j.nr. 1992-20-5.
10. Bekendtgørelse af 16/12/1992 om arbejdsmedicinske undersøgelser efter lov om arbejdsmiljø
11. Bekendtgørelse af 16/12/1992 om faste arbejdssteders indretning.
12. Bekendtgørelse nr. 469 af 06/10/1983 om sikkerhedsuddannelse m.v.
13. Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 184 af 22/03/1995, som ændret ved lov nr.458 af 12/06/1996 og lov nr. 1196 af 27/12/1996
14. Bekendtgørelse nr. 646 af 18/12/1985 med senere ændringer.
15. Bestemmelser om sikkerhed og sundhed for besætningsmedlemmer under tjeneste på luftfartøj af 16/06/94.
16. Tekniske forskrift nr. 8 af 10/10/1994.

17. Lov nr. 379 af 10/06/1997 om ændring af lov om arbejdsmiljø. Arbejdsmin.,j.nr. 97-2100-121.
18. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 183 af 15/05/1975 om forbud mod anvendelse af visse cadmiumholdige loddemidler. Arbejdsmin. 3 kt. j. nr. 13-35-69.
19. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 661 af 28/11/1983 om vandopløseligt chromat i cement. Arbejdstilsynets journal nr. 82-344-106.
20. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 199 af 26/03/1985 om epoxyharpikser og isocyanater m.v.. Arbejdstilsynet, j.nr. 82-365-71.
21. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 562 af 16/12/1985 om arbejde med metallisk bly og dets ionforbindelse. Arbejdsmin. 3. kt. j.nr. 1985-3240-62.
22. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr.600 af 24/09/1986 om asbest. Arbejdsmin.,j.nr. 1986-3240-60.
23. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 993 af 1/12/1986 om registrering m.m. af asbest. Arbejdstilsynets j.nr. 86-362-357.
24. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 139 af 23/03/1987 om ændring af bekendtgørelse om asbest. Arbejdsmin. 3.kt. j.nr. 86-3240-60.
25. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 984 af 11/12/1992 om ændring af bekendtgørelse om asbest. Arbejdsmin. 3.kt. j.nr. 2141-9.
26. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 52 af 13/01/1988 om materialer med indhold af flygtige stoffer herunder organiske opløsningsmidler. Arbejdstilsynets j. nr. 87-361/K71-4.
27. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 344 af 9/06/1988 om arbejde med montering og nedrivning af isoleringsmaterialer indeholdende syntetiske mineralfibre. Arbejdstilsynets j. nr. 88-361/k55-16.
28. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 302 af 13/05/1993 om arbejde med kodenumererede produkter. Arbejdstilsynets j.nr. 1993-30-20.
29. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 1017 af 15/12/1993 om indretning af byggepladser og lignende arbejdssteder efter lov om arbejdsmiljø. Arbejdsmin.3.kt.j.nr. 93-2122-2.
30. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 561 af 24/06/1994 om indretning af tekniske hjælpemidler. Arbejdstilsynets j.nr. 1994-29-46.
31. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 867 af 13/10/1994 om arbejdets udførelse. Arbejdsmin.,j.nr. 92-5232-1.
32. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1062 af 15/12/1994 om arbejde med asfaltmaterialer. Arbejdsmin./Arbejdstilsynets j.nr. 1992-843-52.
33. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 485 af 16/06/1995 om ændring af bekendtgørelse om stoffer og materialer. Arbejdsmin.,j.nr. 1992-2141-2.

34. Arbejdstilsynets bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kraeftrisiko ved arbejde med stoffer og materialer. Arbejdsmin./Arbejdstilsynet, j.nr. 1996-30-63.
35. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 739 af 22/09/1997 om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde. Arbejdsmin., 3 kt., j.nr. 97-2210-26. Base i statsbasen: ABEK.
36. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 1017 af 17/12/1997 om ændring af bekendtgørelse om arbejdets udførelse. Arbejdsmin., j.nr. 97-2100-136. Base i statsbasen: ABEK.
37. Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde; nr 383 af 22 juni 1998.
38. Bekendtgørelse om sikkerhedsgruppens arbejdsøkonomi og uddannelse ref: Statistente, 14/06/1999, nr 457.
39. Lov nr. 331 om ændring af lov om arbejdsmiljø og lov om visse havanlæg (§§ 17 a-c i) ref: nr 331 af 16/05/2001.
40. Teknisk forskrift om arbejdsmiljø i skibe ref: Meddelelser fra Søfartsstyrelsen A du 01/07/2002

Saksa:

1. Verordnung über bergbauliche Unterlagen, Einwirkungsbereiche und die Bergbau-Versuchsstrecke vom 11/11/1982, Bundesgesetzblatt Teil I vom 30/11/1982 Seite 1553.
2. Gesetz zur Umsetzung der EG-Rahmenrichtlinie Arbeitsschutz und weiterer Arbeitsschutz-Richtlinien vom 07/08/1996, Bundesgesetzblatt Teil I vom 20/08/1996 Seite 1246.
3. Seemannsgesetz vom 26/07/1957, Bundesgesetzblatt Teil II vom 07/08/1957 Seite 713.
4. Gesetz zur Einordnung des Rechts der gesetzlichen Unfallversicherung in das Sozialgesetzbuch (Unfallversicherungs-Einordnungsgesetz -UVEG) vom 07/08/1996, Bundesgesetzblatt Teil I vom 20/08/1996 Seite 1254.
5. Reichsversicherungsordnung (April 1992).
6. Bundesberggesetz (BBergG) (Februar 1992).
7. Unfallverhütungsvorschriften für Unternehmen der Seefahrt (UVV See) (November 1989).
8. Gesetz zur Regelung der gewerbsmäßigen Arbeitnehmerüberlassung (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz - AÜG) vom 07/08/1972, Bundesgesetzblatt Teil I Seite 1393, zuletzt geändert durch Gesetz vom 20/07/1995 (BGBl I S.946).
9. Arbeitsförderungsgesetz vom 25/06/1969, Bundesgesetzblatt Teil I Seite 582, zuletzt geändert durch des Gesetzes vom 15/12/1995 (BGBl. S. 1824).

10. Drittes Gesetz zur Änderung der Gewerbeordnung und sonstiger gewerberechtlicher Vorschriften vom 24/08/2002 ref: BGBl. n° 62 du 30/08/2002 p. 3412.

Kreikka:

1. Loi n° 1568 du 11/10/1985 ref: FEK A n°177 du 18/10/1985 Page 3335.
2. Loi n° 1836 du 14/03/1989 ref: FEK A n° 79 du 14/03/1989 Page 1071.
3. Loi n° 1767/88 du 04/04/1988 ref: FEK A n° 63 du 06/04/1988 Page 709.
4. Décret présidentiel n° 368/89 ref: FEK A n° 163 du 16/06/1989 Page 3917.
5. Décret présidentiel n° 369/89 ref: FEK A n° 164 du 16/06/1989 Page 3981.
6. Décret présidentiel n° 436 du 16/10/1991 ref: FEK A n° 159 du 24/10/1991 Page 2125.
7. Loi n° 2224 du 05/07/1994 ref: FEK A n° 12 du 06/07/1994 Page 1469.
8. Décret présidentiel n° 294 du 17/06/1988 ref: FEK A n° 138 du 21/06/1988 Page 2781.
9. Décret présidentiel n° 70a du 11/02/1988 ref: FEK A n° 31 du 17/02/1988 Page 263.
10. Décret présidentiel n° 94 du 10/04/1987 ref: FEK A n° 54 du 22/04/1987 Page 503.
11. Décret présidentiel n° 85 du 05/03/1991 ref: FEK A n° 38 du 18/03/1991 Page 619.
12. Loi n° 1837 du 03/1989 ref: FEK A n° 85 du 23/03/1989 Page 1105.
13. Décision ministérielle n° 130627 du 07/03/1990 ref: FEK A n° 27 du 08/03/1990 Page 187.
14. Décret présidentiel n° 61 du 02/07/1975 ref: FEK A n° 132 du 07/07/1975 Page 763.
15. Décision ministérielle n° A2/st/1539/85 ref: FEK B n° 280 du 13/05/1985 Page 2769.
16. Décret présidentiel n° 149 du 14/03/1934 ref: FEK A n° 112 du 22/03/1934.
17. Décret présidentiel n° 17/96 du 18/01/1996 ref: FEK A n° 11 du 18/01/1996 Page 93.
18. Décret présidentiel n° 259/88 ref: FEK A n° 117 du 03/06/1988 Page 2313.
19. Décret présidentiel n° 12/93 ref: FEK A Page 33.
20. Décret présidentiel n° 1348 du 10/12/1981 ref: FEK A n° 117 du 03/06/1988.
21. Décret présidentiel n° 376 du 1995 ref: FEK A n° 206 du 05/10/1995 Page 6167.
22. Décret présidentiel n° 259/81 du 1981 ref: FEK A n° 72 du 26/03/1981 Page 705.
23. Décret présidentiel n° 363/84 du 1984 ref: FEK A n° Z82 du 1984 Page 23.

24. Décret présidentiel n° 379/96 du 1996 ref: FEK A n° 250 du 04/11/1996 Page 4611.
25. Décret présidentiel n° 236/96 du 26/07/1996 ref: FEK A du 31/07/1996 Page 3062.
26. Décret présidentiel n° 1349/81 du 26/11/1981 ref: FEK A Page 4516.

Espanja:

1. Ley n° 31/95 de 08/11/1995, de Prevención de Riesgos Laborales ref: BOE n° 269 de 10/11/1995 Página 32590 (Marginal 24292).
2. Instrucción de 26/02/1996, de la Secretaría de Estado para la Administración Pública, para la aplicación de la Ley 31/95, de 8 de noviembre, de Prevención de Riesgos Laborales en la Administración del Estado ref: BOE n° 59 de 08/03/1996 Página 9421 (Marginal 5486).
3. Orden de 16/12/1987, por la que se establecen nuevos modelos para la notificación de accidentes de trabajo y se dan instrucciones para su cumplimentación y tramitación ref: BOE n° 311 de 29/12/1987 Página 38065.
4. Real Decreto n° 39/97 de 17/01/1997, por el que se aprueba el Reglamento de los Servicios de Prevención ref: BOE n° 27 de 31/01/1997 Página 3031 (Marginal 1853).
5. Ley 8/80 de 10/03/1980, sobre el Estatuto de los Trabajadores ref: BOE n° 64 de 14/03/1980.
6. Real Decreto n° 396/1996 de 01/03/1996, por el que se aprueba el Reglamento sobre procedimiento para la imposición de sanciones por infracciones en el orden social.
7. Ley n° 14/94 de 01/07/1994, que regula las empresas de trabajo temporal.
8. Real Decreto n° 780/98 de 20/04/1998, por el que se modifica el Real Decreto 39/1987, de 17 de enero, por el que se aprueba el Reglamento de los servicios de prevención ref: BOE n° 104 de 01/05/1998 Página 14698 (Marginal 10209).

Ranska:

1. Loi n° 91-1414 du 31/12/1991 modifiant le code du travail et le code de la santé publique en vue de favoriser la prévention des risques professionnels et portant transposition de directives européennes relatives à la santé et à la sécurité du travail ref: JO du 07/01/1992, page 319.
2. Décret n° 92-158 du 20/02/1992 complétant le code du travail (2ème partie: décrets en Conseil d'Etat) et fixant les prescriptions particulières d'hygiène et de sécurité applicables aux travaux effectués dans un établissement par une entreprise extérieure ref: JO du 22/02/1992, page 2779
3. Décret n° 92-333 du 31/03/1992 modifiant le code du travail (2ème partie: décrets en Conseil d'Etat) et relatif aux dispositions concernant la sécurité et la santé applicables aux lieux de travail que doivent observer les chefs d'établissements utilisateurs ref: JO du 01/04/1992, page 4614.

4. Loi n° 97-1051 du 18/11/1997 d'orientation sur la pêche maritime et les cultures marines ref: JO du 19/11/1997, page 16723.
5. Decret n° 98-588 ref: JORF du 11/07/1998.
6. Ordonnance n° 2001-175 du 22/02/2001 relative à la transposition de la directive 89/391/CEE du Conseil du 12/06/1989 concernant la mise en oeuvre des mesures visant à promouvoir l'amélioration de la sécurité et de la santé des travailleurs réf: JO n° 258 du 07/11/2001 p. 17523.
7. Loi de modernisation sociale du 17/01/2002 ; article 193 réf: JO du 18/01/2002 p. 1008.
8. Décret n° 2001/1016 du 5/11/2001 portant création d'un document relatif à l'évaluation des risques pour la santé et la sécurité des travailleurs, prévue par l'article L.230-2 du code du travail et modifiant le code du travail réf: JO n° 258 du 07/11/2001 p. 17523 ref: JO du 24/02/2001, page 3022.
9. Décret n° 82-453 du 28/05/1982 relatif à l'hygiène et à la sécurité du travail, ainsi qu'à la prévention médicale dans la fonction publique, modifié par le décret 84-1029 du 23/11/1984, par le décret 95-680 du 9/05/1995 et par le décret 2001-232 du 12/03/2001 ref: Pas de mention (SG(2002)A/10391).
10. Arrêté du 3 mai 2002 relatif à la formation préalable à la prise de fonction et à la formation continue des agents chargés de la mise en oeuvre des règles d'hygiène et de sécurité dans la fonction publique territoriale ref: 03/05/2002 (SG(2002)A/10391).
11. Décret 85-603 du 10/06/1985 relatif à l'hygiène et à la sécurité du travail ainsi qu'à la médecine professionnelle et préventive dans la fonction publique territoriale ref: JORF du 18/06/1985 (SG(2002)A/10391).
12. Décret 2000-542 du 16/06/2000 modifiant le décret 85-603 du 10/06/1985 relatif à l'hygiène et à la sécurité du travail ainsi qu'à la médecine professionnelle et préventive dans la fonction publique territoriale ref: JORF n° 141 du 20/06/2000 p. 9249 (NOR : FPPA0010011D) (SG(2002)A/10391).
13. Arrêté du 15/03/2001 portant détermination des missions de sécurité des personnes et des biens incompatibles avec l'exercice du droit de retrait dans la fonction publique territoriale ref: JORF n° 71 du 24/03/2001 p. 4643 (NOR : FPPA0110020A) (SG(2002)A/10391).
14. Arrêté du 26/12/1995 relatif à la création d'une structure fonctionnelle en matière de sécurité et de santé au travail dans les mines ref: JORF du 13/01/1996 (NOR INDB9501272A) (SG(2002)A/10391).
15. Arrêté du 10/04/1972 relatif aux séances d'information professionnelle des délégués mineurs ref: 10/04/1972 (SG(2002)A/10391).

Irlanti:

1. The Safety, Health and Welfare at Work (General Application) Regulations, 1993 ref: S.I. n° 44 of 1993.

2. The Safety, Health and Welfare at Work Act, 1989.
3. The Fire Services Act 1981 ref: S.I. n° 30 of 1981.
4. The Dangerous Substances (Retail and Private Petroleum Stores) Regulations, 1979 ref: S.I. n° 311 of 1979.
5. The Dangerous Substances (Oil Jetties) Regulations, 1979 ref: S.I. n° 312 of 1979.
6. The Dangerous Substances (Petroleum Bulk Stores) Regulations, 1979 ref: S.I. n° 313 of 1979.

Italia:

1. Decreto legislativo del 19/09/1994 n. 626, attuazione delle direttive 89/391/CEE, 89/654/CEE, 89/655/CEE, 89/656/CEE, 90/269/CEE, 90/270/CEE, 90/394/CEE e 90/679/CEE riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro ref: Supplemento ordinario n. 141 alla GURI - Serie generale - del 12/11/1994 n. 265.
2. Decreto legislativo del 19/03/1996 n. 242, modifiche ed integrazioni al decreto legislativo 19 settembre 1994, n. 626, recante attuazione di direttive comunitarie riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro ref: Supplemento ordinario n. 75 alla GURI - Serie generale - del 06/05/1996 n. 104 pag. 3.
3. Decreto Legislativo n° 195 del 23/6/2003 -Modifiche ed integrazioni al decreto legislativo 19/9/1994, n. 626, per l'individuazione delle capacità e dei requisiti professionali richiesti agli addetti ed ai responsabili dei servizi di prevenzione e protezione dei lavoratori, a norma dell'articolo 21 della legge 1/3/2002, n. 39. ref: GURI Serie generale n° 174 del 29/7/2003 p. 4 (SG(2003)A/08174 du 28/08/2003).

Luxemburg:

1. Loi du 17/06/1994 concernant les services de santé au travail ref: Mémorial grand-ducal A n° 55 du 01/07/1994, page 1054.
2. Loi du 08/06/1994 1) portant application aux personnes morales du secteur public de la directive cadre 89/391/CEE du Conseil du 12/06/1989 concernant la mise en oeuvre de mesures visant à promouvoir l'amélioration de la sécurité et de la santé des travailleurs au travail; 2) modifiant et complétant la loi du 19/03/1988 concernant la sécurité dans les administrations et services de l'Etat ref: Mémorial grand-ducal A n° 55 du 01/07/1994, page 1050.
3. Loi du 17/06/1994 concernant la sécurité et la santé des travailleurs au travail ref: Mémorial Grand-Ducal A n° 55 du 01/07/1994, page 1060.
4. Règlement grand-ducal du 06/10/1995 portant 1. adaptation à l'ensemble de la fonction publique de l'Etat et des communes du règlement grand-ducal du 13/06/1979 concernant les directives en matière de sécurité dans les écoles; 2. continuation de la transposition dans le droit luxembourgeois pour le compte du secteur public des directives communautaires afférentes à la sécurité au travail ref: Mémorial grand-ducal A n° 87 du 20/10/1995, page 2008.

5. Loi du 06/03/1998 modifiant la loi du 17/06/1994 concernant la sécurité et la santé des travailleurs au travail ref: Mémorial A, page 260.

Alankomaat:

1. Arbeidsomstandighedenwet, Staatsblad nr 757.
2. Besluit arbodiensten van 28/12/1993, Staatsblad nr 782.
3. Besluit bedrijfshulpverlening arbeidsomstandighedenwet van 28/12/1993, Staatsblad nr 783.
4. Ministeriële regeling certificatie arbodiensten van 28/12/1993, Staatscourant nr 252 van 30/12/1993 blz. 38.
5. Ministeriële regeling deskundigheidseisen arbodiensten van 28/12/1993, Staatscourant nr 252 van 30/12/1993 blz. 38.
6. Besluit arbeidsomstandighedenwet, Staatsblad nr 782.
7. Aanpassingsbesluit van 08/07/1994, Staatsblad nr 562 van 1994.
8. Besluit van 17/08/1995, Staatsblad nr 434 van 21/09/1995 blz. 1.
9. Beschikking van de Minister van Justitie van 21/02/1996, houdende plaatsing in het Staatsblad van de tekst van de Arbeidsomstandighedenwet, zoals deze laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 21/12/1995, Stb. 691, Staatsblad nr 133 van 1996.
10. Regeling houdende bepalingen ter uitvoering van bij en krachtens de Arbeidsomstandighedenwet en enige andere wetten gestelde regels van 12/03/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant nr 63 van 02/04/1997.
11. Besluit houdende regels in het belang van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid (Arbeidsomstandighedenbesluit) van 15/01/1997, Staatsblad nr 60 van 1997.
12. Besluit van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Directie Arbeidsomstandigheden, Arbo/AIS 9701436 tot vaststelling van beleidregels op het gebied van de Arbeidsomstandighedenwetgeving (Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving) van 27/06/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant van 27/06/1997.
13. Wet van 13 december 2000 tot wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet 1998 (Technische verbeteringen en aanpassingen) ref: Staatsblad nr 595 van 2000 (28/12/2000).

Itävalta:

1. Landarbeitsordnung, ref: Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 9020-15.
2. Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz bei der Arbeit (ArbeitnehmerInnenschutzgesetz-ASchG) und mit dem das Allgemeine Sozialversicherungsgesetz, das Arbeitsvertragsrechts-Anpassungs-gesetz, das

Arbeitsverfassungsgesetz, das Berggesetz 1975, das Bauern-Sozialversicherungsgesetz, das Arbeitsmarktförderungsgesetz, das Arbeitslosenversicherungsgesetz 1977 und das Ausländerbeschäftigungsgesetz geändert werden, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich Nr. 450/1994, vom 17/06/1994, in der Fassung der Bundesgesetze BGBl. I Nr. 47/1997 und der Kundmachung BGBl. Nr. 457/1995.

3. Verordnung des Bundesministers für Arbeit und Soziales über die Aufsichtsbezirke und den Wirkungsbereich der Arbeitsinspektorate, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 237/1993.
4. Bundesgesetz über die Arbeitsinspektion (Arbeitsinspektionsgesetz 1993 - ArbIG), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 27/1993, i.d.F BGBl. Nr. 754/1996.
5. Bundesgesetz vom 14/12/1973 betreffend die Arbeitsverfassung (Arbeitsverfassungsgesetz - ArbVG), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 22/1974 i.d.F BGBl. Nr. 360/1975, BGBl. Nr. 387/1976, BGBl. Nr. 519/1978, BGBl. Nr. 47/1979 (VfGH), BGBl. Nr. 354/1981, BGBl. Nr. 48/1982, BGBl. Nr. 199/1982, BGBl. Nr. 55/1985, BGBl. Nr. 204/1986, BGBl. Nr. 394/1986, BGBl. Nr. 563/1986, BGBl. Nr. 321/1987, BGBl. 617/1987, BGBl. Nr. 196/1988, BGBl. Nr. 282/1990, BGBl. 408/1990, BGBl. Nr. 411/1990, BGBl. 475/1990, BGBl. 473/1992, BGBl. Nr. 833/1992, BGBl. 460/1993, BGBl. Nr. 502/1993, BGBl. Nr. 450/1994, BGBl. Nr.624/1994, BGBl. Nr. 417/1996, BGBl. Nr. 601/1996, BGBl. Nr. 754/1996.
6. Bediensteten-Schutzgesetz, ref: Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 2015-1.
7. Verordnung des Bundesministers für Arbeit und Soziales über die Sicherheitsvertrauenspersonen (SVP-VO), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 172/1996 , vom 12/04/1996.
8. Verordnung über die Fachausbildung der Sicherheitsfachkräfte (SFK-VO), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 277/1995, vom 21/04/1995.
9. Bundesgesetz vom 23/03/1977 über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in Dienststellen des Bundes beschäftigten Bediensteten (Bundesbediensteten-Schutzgesetz - BSG), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 164/1977,vom 21/04/1977.
10. Änderung des NÖ Landesbediensteten-Schutzgesetzes vom 21/02/1991, ref: Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 49/1991, vom 24/04/1991.
11. Gesetz vom 17/12/1986 über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in den Dienststellen des Landes beschäftigten Bediensteten (Burgenländisches Landesbedienstetenschutzgesetz), ref: Landesgesetzblatt für das Burgenland, Nr. 21/1987, vom 18/03/1987.
12. Gesetz vom 24/11/1980 über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in Dienststellen des Landes, der Gemeinden und Gemeindeverbände beschäftigten Bediensteten (Kärntner Bedienstetenschutzgesetz), ref: Landesgesetzblatt für Kärnten, Stück 3 Nr. 5/1981.

13. Gesetz vom 01/07/1981 über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in Dienststellen des Landes beschäftigten Bediensteten (O.ö. LbSG.), ref: Landesgesetzblatt für Oberösterreich, Nr. 54/1981, vom 31/08/1981.
14. Gesetz vom 09/03/1984 über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in Dienststellen des Landes, der Gemeinden und Gemeindeverbände beschäftigten Bediensteten (O.ö.GbSG.), ref: Landesgesetzblatt für Oberösterreich, Nr. 36/1984, vom 15/06/1984.
15. Gesetz vom 11/06/1991 über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der Bediensteten des Landes (Landesbediensteten-Schutzgesetz LSG), ref: Landesgesetzblatt der Steiermark, Nr. 78/1991, vom 13/09/1991.
16. Gesetz vom 03/07/1991 über den Schutz der Bediensteten in Dienststellen des Landes, der Gemeinden und Gemeindeverbände (Tiroler Bedienstetenschutzgesetz), ref: Landesgesetzblatt für Tirol, Nr. 71/1991, vom 13/09/1991.
17. Verordnung der Bundesregierung über die Zuordnung von Dienststellen und Dienststellenteilen zu Gefahrenklassen (Gefahrenklassen-Verordnung), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 637/1995 vom 20/09/1995.
18. Bundesgesetz, mit dem das Bundesbediensteten-Schutzgesetz geändert wird, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 631/1994, vom 19/08/1994.
19. Verordnung über Einrichtungen in den Betrieben für die Durchführung des Arbeitnehmerschutzes, ref: BGBl für die Republik Österreich, Nr. 2/1984 , zuletzt geändert durch BGBl. Nr.450/1994.
20. Verordnung über gesundheitliche Eignung von Arbeitnehmern für bestimmte Tätigkeiten, ref.: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 39/1974 , i.d.F. BGBl. Nr.358/1988
21. Verordnung über den Nachweis der Fachkenntnisse für bestimmte Arbeiten, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 441/1975.
22. Verordnung über die Betriebsbewilligung nach dem Arbeitnehmerschutzgesetz, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 116/1976.
23. Verordnung über den Nachweis der Fachkenntnisse für die Vorbereitung und Organisation von bestimmten Arbeiten unter elektrischer Spannung über 1 kV, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 10/1982.
24. Allgemeine Arbeitnehmerschutzverordnung - AAV, ref: BGBl für die Republik Österreich, Nr. 218/1983, zuletzt geändert durch BGBl. Nr.450/1994.
25. Verordnung des Bundesministeriums für soziale Verwaltung vom 10/11/1951 über allgemeine Vorschriften zum Schutze des Lebens und der Gesundheit der Dienstnehmer (Allgemeine Dienstnehmerschutzverordnung), ref: BGBl für die Republik Österreich, Nr. 265/1951, zuletzt geändert durch BGBl. Nr. 450/1994.
26. Maschinen-Schutzvorrichtungsverordnung, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 43/1961.

27. Verordnung über Beschäftigungsverbote und -beschränkungen für weibliche Arbeitnehmer, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 696/1976.
28. Heimarbeitsgesetz 1960 in der Fassung, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 836/1992.
29. Wiener Bedienstetenschutzgesetz vom 26/06/1979, ref: Landesgesetzblatt für Wien, Nr. 90/1979.
30. Verordnung des Bundesministers für Arbeit und Soziales über arbeitsmedizinische Zentren (AMZ-VO), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 441/1996, vom 21/08/1996.
31. Verordnung des Bundesministers für Arbeit und Soziales über die Sicherheits- und Gesundheitsschutzdokumente (DOK-VO), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 478/1996, vom 10/09/1996.
32. Verordnung des Bundesministers für Arbeit und Soziales, mit der die Verordnung über die Sicherheits- und Gesundheitsschutzdokumente (DOK-VO) geändert wird, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 53/1997, vom 20/02/1997.
33. Bundesgesetz, mit dem das ArbeitnehmerInnenschutzgesetz (ASschG), das Arbeitsvertragsrechts- Anpassungsgesetz und das Mutterschutzgesetz 1979 geändert werden, ref; Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 9/1997, vom 10/01/1997.
34. Verordnung des Bundesministers für Arbeit und Soziales über die Geschäftsordnung des Arbeitnehmerschutzbeirates, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 30/1995, vom 10/01/1995.
35. Verordnung des Bundesministers für wirtschaftliche Angelegenheiten und des Bundesministers für Arbeit und Soziales über die Sicherheit von Aufzügen (Aufzüge-Sicherheitsverordnung 1996 -ASV 1996), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 780/1996, vom 30/12/1996.
36. Verordnung des Bundesministers für Arbeit und Soziales, mit der Vorschriften zum Schutz der Sicherheit und der Gesundheit von ArbeitnehmerInnen vor Gefahren durch den elektrischen Strom erlassen werden und mit der die Bauarbeiterschutzverordnung geändert wird (Elektroschutzverordnung 1995 - ESV 1995), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 706/1995 vom 25/10/1995.
37. Verordnung des Bundesministers für wirtschaftliche Angelegenheiten über verantwortliche Personen, Sicherheitsvertrauenspersonen, Präventivdienste und Schießbefugte beim Bergbau (Bergpolizeiverordnung über verantwortliche Personen- BPV-Personen), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 108/1997 vom 24/04/1997.
38. Bundesgesetz vom 13/05/1975 über den Bergbau und die Änderung der Gewerbeordnung 1973 (Berggesetz 1975), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 259/1975 in der Fassung der Bundesgesetze BGBl. Nr. 124/1978, 520/1982, 399/1988, 355/1990, 450/1994, 633/1994, 297/1995, 518/1995, 219/1996 und der Kundmachung BGBl. Nr. 193/1993.

39. Bundesgesetz , mit dem arbeitsvertragsrechtliche Bestimmungen an das EG-Recht angepaßt (Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz - AVRAG) und das Angestelltengesetz, das Gutsangestelltengesetz und das Hausgehilfen- und Hausangestelltengesetz geändert werden, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 459/1993 , i.d.F BGBl. Nr. 917/1993, 450/1994, 895/1995, 754/1996, 9/1997.
40. Bundesgesetz über die Beschäftigung von Kindern und Jugendlichen 1987 - KJBG, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 599/1987 (WV) i.d.F BGBl. 175/1992, BGBl. Nr. 257/1993, BGBl.Nr.410/1996.
41. Mutterschutzgesetz 1979 - MSchG, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 221/1979 (WV), BGBl. Nr. 409/1980, BGBl. Nr. 577/1980 (DFG), BGBl. Nr. 213/1984, BGBl. Nr. 563/1986, BGBl. Nr. 617/1987, BGBl. Nr. 651/1989, BGBl. Nr. 76/1990 DFB), BGBl. Nr. 408/1990, BGBl. Nr. 450/1990, BGBl. 277/1991, BGBl. Nr. 628/1991, BGBl. Nr. 315/1992, BGBl. Nr. 833/1992, BGBl. Nr. 257/1993, BGBl. Nr. 434/1995, BGBl. I Nr. 9/1997.
42. Verordnung des Bundesministers für Handel und Verkehr über allgemeine Bergpolizeivorschriften für die Betriebe zur Aufsuchung und Gewinnung von Erdöl und Erdgas durch Bohrungen (Erdöl- Bergpolizeiverordnung), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 278/1937 , in der Fassung der Verordnungen Verordnungs- und Amtsblatt für den Reichsgau Wien Nr. 47 und 48/1994, der Verordnung BGBl. Nr. 125/1961, der Kundmachung GBGl. Nr. 265/1961 und der Elektrotechnikverordnung für den Bergbau, BGBl. Nr. 12/1984.
43. Verordnung des Bundesministers für Soziale Verwaltung vom 24. Juni 1974 über die Geschäftsführung der Betriebs(Gruppen-, Betriebshaupt)versammlung, des Betriebsrates, des Betriebsausschusses, der Betriebsräteversammlung, des Zentralbetriebsrates, de.
44. Gesetz, mit dem das Wiener Personalvertretungsgesetz (5. Novelle zum Wiener Per.
45. Land- und forstwirtschaftliche Sicherheits- und Gesundheitsschutz- Verordnung ref: LGBl Nr. 96/2001 vom 13/11/2001, Seite 463.
46. NÖ Landarbeitsordnung 1973 ref: LGBl.
47. Verordnung der Bundesregierung, mit der.
48. Verordnung der Wiener Landesregierung, mit der Anforderungen an Arbeitsstätten in der Land- und Forstwirtschaft festgelegt werden (Wiener Arbeitsstättenverordnung in der Land- und Forstwirtschaft - Wr. AStV Land- und Forstwirtschaft) ref: LGBl. für Wien n° 27 vom 03/07/2003 p. 105 (SG(2003)A/07224 du 31/07/2003).

Portugali:

1. Decreto-Lei n 441/91 de 14/11/1991. Estabelece o regime jurídico do enquadramento da segurança, higiene e saúde no trabalho ref: Diário da República I Série A n. 262 de 14/11/1991 Página 5826.

2. Declaração de rectificação n. 65/91. De ter sido rectificado o Decreto-Lei n. 72/91, do Ministério das Finanças, que regula a autorização de introdução no mercado, o fabrico, a comercialização e a comparticipação de medicamentos de uso humano publicado no Diário da República, n. 33, de 8 de Fevereiro de 1991 ref: Diário da República I Série A n. 99 de 30/04/1991 Página 2380-(2).
3. Decreto-Lei n 26/94 de 01/02/1994. Estabelece o regime de organização das actividades de segurança, higiene e saúde no trabalho ref: Diário da República I Série A n. 26 de 01/02/1994 Página 480.
4. Lei n 7/95 de 29/03/1995. Alteração, por ratificação do Decreto-Lei n 26/94, de 1 de Fevereiro ref: Diário da República I Série A n. 75 de 29/03/1995 Página 1710.
5. Decreto-Lei n. 191/95 de 28/07/1995. Regulamenta o regime da segurança, higiene e saúde no trabalho ref: Diário da República I Série A n. 173 de 28/07/1995 Página 4838.
6. Decreto-Lei n. 49408/69 de 24/11/1969. Aproba o Regime jurídico do contrato individual do trabalho ref: Diário da República I Série A de 24/11/1969.
7. Decreto-lei n° 133-99 ref: Diaro da Republica n° 93 du 21/04/1999, 2090.

Suomi:

1. Työturvallisuuslaki (299/58) 28/06/1958, muutos (144/93) 29/01/1993.
2. Laki työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa (131/73) 16/02/1973.
3. Asetus työsuojelun valvonnasta (954/73) 21/02/1973.
4. Työterveyshuoltolaki (743/78) 29/09/1978.
5. Laki yhteistoiminnasta yrityksissä (725/78) 22/09/1978.
6. Laki rikoslain muuttamisesta / Lag om ändring av strafflagen (578/95) 21/04/1995.
7. Vahingonkorvauslaki (412/74) 31/05/1974.
8. Kuntalaki (354/95) 17/03/1995.
9. Valtion virkamieslaki (750/94) 19/08/1994.
10. Valtioneuvoston päätös terveystarkastuksista erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä (1672/92) 30/12/1992.
11. Sisäasiainministeriön määräys 7/94, 19/12/1994: Varautuminen kemikaalionnettomuuksiin.
12. Sisäasiainministeriön määräys 18/91, 30/10/1991: Yritysten ja laitosten suojelujärjestelyt.
13. Yleissopimus yhteistoimintamenettelystä soveltamisohjeineen.

14. Asetus työturvallisuuslain ja työterveyshuoltolain soveltamisesta työturvallisuuslain 2 §:ssä tarkoitettuun työhön (475/88) 27/05/1988.
15. Valtioneuvoston päätös alusten lastauksessa ja purkamisessa noudatettavista järjestysohjeista (915/85) 28/11/1985.
16. Tapaturmavakuutuslaki / Lag om olycksfallsförsäkring (608/48) 20/08/1948.
17. Ammattitautilaki / Yrkessjuksdomslag (1343/88) 29/12/1988.
18. Ammattitautiasetus / Yrkessjukdomsförordning (1347/88) 29/12/1988.
19. Työsopimuslaki / Lag om arbetsavtal (320/70) 30/04/1970.
20. Vahingonkorvauslaki / Skadeståndslag (412/74) 31/05/1974.
21. Rikoslaki / Strafflag (39/1889) 19/12/1889.
22. Laki työturvallisuuslain 22 §:n muuttamisesta / Lag om ändring av 22 § lagen om skydd i arbete (461/97) 23/05/1997.
23. Valtioneuvoston päätös velvollisuudesta antaa tietoja työpaikan terveysvaaroista / Statsrådets beslut om skyldighet att informera om hälsorisker på arbetsplatsen (210/87) 19/02/1987.
24. Laki palo- ja pelastustoimesta / Lag om brand- och räddningsväsendet (559/75) 04/07/1975.
25. Asetus palo- ja pelastustoimesta / Förordning om brand- och räddningsväsendet (1089/75) 31/12/1975.
26. Väestönsuojelulaki / Lag om befolkningsskydd (438/58) 31/10/1958.
27. Väestönsuojeluasetus / Författning om befolkningsskydd (237/59) 22/05/1959.
28. Sisäasiainministeriön määräys yritysten ja laitosten suojelujärjestelyistä (18/1991) 01/11/1991 (Dnro 3002/701/91), Sisäasiainministeriön määräyskokoelma.
29. Sisäasiainministeriön määräys talosuojelun järjestelyistä (4/1995) 16/06/1995 (Dnro 4/010/95), Sisäasiainministeriön määräyskokoelma.
30. Laki työturvallisuuslain muuttamisesta / Lag om ändring av lagen om skydd i arbete (1132/97) 11/12/1997.
31. Työturvallisuuslaki N:o 738, 23/08/2002 (SG(2002)A/10805, 30/10/2002).
32. Työturvallisuuslaki N:o 1383, 21/12/2001(SG(2002)A/10805, 30/10/2002).

Ruotsi:

1. Arbetsmiljölagen, Svensk författningssamling ref: (SFS) 1977:1160.
2. Arbetsmiljöförordning, Svensk författningssamling ref: (SFS) 1977:1166.

3. Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om larm och utrymning, ref: Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling (AFS) 1993:56.
4. Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling ref: (AFS) 1984:14.
5. Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling ref: (AFS) 1992:6.
6. Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling ref: (AFS) 1996:6.
7. Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling ref: AFS 1999:7 av 1/12/1999 - SG(2000)A/06847.
8. Systematiskt arbetsmiljöarbete : Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete, 15/02/2001 ref: AFS 2001:1 av 16/03/2001 (SG(2001)A/10150 du 17/09/2001).
9. Lag om ändring i arbetsmiljölagen (1997:1160) ref: SFS 2002/585 av 19/06/2002.
10. Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ändring i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete. ref: AFS 2003:4 av 30/06/2003 (SG(2003)A/6982 du 24/07/2003).

Yhdistynyt kuningaskunta:

1. The Management of Health and Safety at Work Regulations 1992 ref: S.I. n° 2051 of 1992.
2. The Workplace (Health, Safety and Welfare) Regulations 1992 ref: S.I. n° 3004 of 1992.
3. The Provision and Use of Work Equipment Regulations 1992 ref: S.I. n° 2932 of 1992.
4. The Personal Protective Equipment at Work Regulations 1992, Statutory Instruments number 2966 of 1992.
5. The Manual Handling Operations Regulations 1992 ref: S.I. n° 2793 of 1992.
6. The Safety Representatives and Safety Committees Regulations (Northern Ireland) 1979 ref: S.R. Northern Ireland n° 437 of 1979.
7. The Management of Health and Safety at Work Regulations (Northern Ireland) 1992 ref: S.R. Northern Ireland n° 459 of 1992.
8. The Health and Safety at Work Order (Northern Ireland) 1978 ref: S.R. Northern Ireland n° 1039 of 1978.
9. The Reporting of Injuries, Diseases and Dangerous Occurrences Regulations (Northern Ireland) 1986 ref: S.R. Northern Ireland n° 247 of 1986.
10. The Personal Protective Equipment at Work Regulations (Northern Ireland) 1993 ref: S.R. Northern Ireland n° 20 of 1993.

11. The Health and Safety (First-Aid) Regulations (Northern Ireland) 1982 ref: S.R. Northern Ireland n° 429 of 1982.
12. The Fire Service (Northern Ireland) Order 1984 ref: S.R. Northern Ireland n° 1821 of 1984
13. The Industrial Relations (Northern Ireland) Order 1976 ref: S.R. Northern Ireland n° 1043 of 1976.
14. The Health and Safety at Work Act 1974.
15. The Safety Representatives and Safety Committees Regulations 1977 ref: S.I. n° 500 of 1977.
16. The Employment Protection (Consolidated) Act 1978.
17. The Health and Safety (First-Aid) Regulations 1981 ref: S.I. n° 917 of 1981.
18. The Reporting of Injuries, Diseases and Dangerous Occurrences Regulations 1985 ref: S.I. n° 2023 of 1985.
19. The Trade Union Reform and Employment Rights Act 1993 (Commencement) (No. 3) and Transitional Provisions Order 1993 ref: S.I. n° 2503 of 1993.
20. The Management of Health and Safety at Work Regulations 1996 Legal notice number 11 of 1996 ref: Gibraltar Gazette n° 2894 of 25/01/1996.
21. The Health and Safety (Consultation with Employees) Regulations 1996 ref: S.I. n° 1513 of 1996.
22. The Employment (Maternity and Health and Safety) Regulations 1996 Legal notice number 14 of 1996 ref: Gibraltar Gazette n° 2894 of 25/01/1996.
23. The Factories (Safety) Regulations 1996, Legal Notice No. 10 of 1996 ref: Gibraltar Gazette n° 2,894 of 25/01/1996.
24. The Fire Precautions (Workplace) Regulations 1997 ref: S.I. n° 1840 of 1997.
25. Police (Health and Safety) Act, 1997

JÄSENVALTIOIDEN ILMOITTAMAT KANSALLISET SÄÄNNÖKSET

Neuvoston direktiivi 89/654/ETY, annettu 30. marraskuuta 1989, työpaikoille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista (ensimmäinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi)

Belgia:

1. Arrêté royal du 18/06/1993 complétant les dispositions du Règlement général pour la protection du travail relatives aux prescriptions minimales de sécurité et de santé pour les lieux de travail - Koninklijk besluit van 18/06/1993 tot aanvulling van de bepalingen van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming betreffende

minimum Vorschriften inzake veiligheid en gezondheid voor arbeidsplaatsen ref: Moniteur belge du 08/07/1993, page 16166.

Tanska:

1. Bekendtgørelse af 16/12/1992 om faste arbejdssteder indretning.
2. Bekendtgørelse af 18/12/1992 om arbejdets udførelse.
3. Bekendtgørelse af 18/12/1992 om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde.
4. Bekendtgørelse af 15/12/1992 om anvendelse af tekniskehjælpemidler.
5. Bekendtgørelse nr. 694 af 07/08/1992 om indretning af tekniskehjælpemidler.
6. Bekendtgørelse nr. 505 af 19/11/1980 om sikkerhedsskiltning.
7. Bekendtgørelse nr. 746 af 28/08/1992 om brug af personligeværnemidler.
8. Lov om arbejdsmiljø.
9. Bekendtgørelse nr. 646 af 18/12/1985 med senere ændringer.
10. Bekendtgørelse nr. 357 af 03/06/1993.
11. Bekendtgørelse om byggelov, Boligministeriets lovebekendtgørelse nr. 805 af 09/10/1995, Boligmin., Dep. 1, j.nr. D1-6613-7, Bygge- og Boligstyrelsen 4 kt., j.nr. B4-6611-5.

Saksa:

1. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1977.
2. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1979.
3. Arbeitsstättenverordnung vom 20/03/1975.
4. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/01/1981.
5. Verordnung zur Ablösung von Verordnungen nach § 24 der Gewerbeordnung vom 27/02/1980, Bundesgesetzblatt Teil I vom 01/03/1980 Seite 173.
6. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/12/1978.
7. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1989.
8. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1987.
9. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1988.
10. Bekanntmachung der Neufassung der Gewerbeordnung vom 01/01/1987, Bundesgesetzblatt Teil I vom 29/01/1987 Seite 425.

11. Verordnung zur Novellierung der Gefahrstoffverordnung, zur Aufhebung der Gefährlichkeitsmerkmaleverordnung und zur Änderung der Ersten Verordnung zum Sprengstoffgesetz vom 26/10/1993, Bundesgesetzblatt Teil I vom 30/10/1993 Seite 1782.
12. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/08/1978.
13. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/09/1988.
14. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/05/1978.
15. Druckluftverordnung vom 04/10/1972, Bundesgesetzblatt Teil I vom 14/10/1972 Seite 1909.
16. Bekanntmachung der Neufassung des Schwerbehindertengesetz vom 26/08/1986, Bundesgesetzblatt Teil I vom 02/09/1986 Seite 1421.
17. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/10/1985.
18. Verordnung zur Umsetzung von EG-Einzelrichtlinien zur EG-Rahmenrichtlinie Arbeitsschutz vom 04/12/1996, Bundesgesetzblatt Teil I vom 10/12/1996 Seite 1841.
19. Verordnung über elektrische Anlagen in explosionsgefährdeten Bereichen (ElexV), Bundesgesetzblatt Teil I vom 19/12/1996 Seite 1932.

Kreikka:

1. Loi n° 1568 du 11/10/1985 ref: FEK A n° 177 du 18/10/1985 Page 3335.
2. Décret présidentiel n° 149 du 14/03/1995 ref: FEK A n° 112 du 22/03/1995.
3. Décret présidentiel n° 16 du 18/01/1996 ref: FEK A n° 10 du 18/01/1996 Page 77.

Espanja:

1. Orden de 31/10/1973, del Ministerio de Industria y Energía por la que se modifica las Instrucciones complementarias del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOEn° 313 de 31/12/1973 Página 4031.
2. Orden de 30/09/1980, por la que se dispone que las normas que se citan sean consideradas como de obligado cumplimiento, incluyéndolas en la Instrucción MI BT 044 complementaria del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE n° 250 de 17/10/1980 Página 23152.
3. Orden de 24/07/1992, por la que se adapta al progreso técnico la instrucción complementaria del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión MI BT 026 ref: BOE n° 186 de 04/08/1992 Página 27124 (Marginal 18501).
4. Orden de 19/12/1977, del Ministerio de Industria y Energía por la que se modifica la Instrucción Complementaria MI BT 025 del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE n° 11 de 13/01/1996 Página 81.

5. Orden de 19/12/1977, del Ministerio de Industria y Energía por la que se modifican las Instrucciones Complementarias MI. BT. 004, 007 y 017 del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE nº 22 de 26/01/1978.
6. Orden de 28/07/1980, del Ministerio de Industria y Energía que modifica la Instrucción MI BT 040 complementaria del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión sobre instaladores autorizados ref: BOE nº 194 de 13/08/1980 Página 2449.
7. Decreto nº 2413/73 de 20/09/1973, por el que se aprueba el Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE nº 242 de 09/10/1973 Página 19482.
8. Decreto nº 3151/68 de 28/11/1968, por el que se aprueba el Reglamento de líneas eléctricas aéreas de alta tensión ref: BOE nº 311 de 27/12/1968 Página 18767.
9. Real Decreto nº 1942/93 de 05/11/1993, del Ministerio de la Industria y Energía por el que se aprueba el Reglamento de instalaciones de protección contra incendios ref: BOE nº 298 de 14/12/1993 Página 35159 (Marginal 29581).
10. Real Decreto nº 279/91 de 01/03/1991, del Ministerio de Obras Públicas y Urbanismo. Construcción, Norma Básica de la Edificación NBE-CPI/97: Condiciones de protección contra incendios en los edificios ref: BOE nº 58 de 08/03/1991 Página 1576.
11. Orden de 11/07/1983, del Ministerio de Industria y Energía que modifica la Instrucción Técnicas Complementaria MI BT 008 del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión y declaran de obligado cumplimiento diversas normas UNE ref: BOE nº 174 de 22/07/1983 Página 2424 (Marginal 1583).
12. Real Decreto nº 486/97 de 14/04/1997, por el que se establecen las disposiciones mínimas de seguridad y salud en los lugares de trabajo ref: BOE nº 97 de 23/04/1997 Página 12918 (Marginal 8669).
13. Ley nº 21/92 de 16/07/1992, de Industria ref: BOE nº 176 de 23/07/1992 Página 25498 (Marginal 17363).
14. Real Decreto nº 2200/95 de 28/12/1995, por el que se aprueba el Reglamento de la Infraestructura para la Calidad y la Seguridad Industrial ref: BOE nº 32 de 06/02/1996 Página 3929 (Marginal 2468).
15. Real Decreto nº 2177/96 de 04/10/1996, por el que se aprueba la Norma Básica de la Edificación «NBE-CPI/96: Condiciones de protección contra incendios de los edificios» ref: BOE nº 261 de 29/10/1996 Página 32378 (Marginal 23836).
16. Real Decreto nº 1618/80 de 04/07/1980, por el que se aprueba el Reglamento de Instalaciones de calefacción, climatización y agua caliente sanitaria con el fin de racionalizar su consumo energético ref: BOE nº 188 de 06/08/1980 Página 17701.
17. Real Decreto nº 2637/85 de 18/12/1985, por el que se declaran de obligado cumplimiento las especificaciones técnicas de los componentes de alta tensión, incorporados en equipos que incluyan tubos de rayos catódicos y de los circuitos impresos y su homologación por el Ministerio de Industria y Energía ref: BOE nº 20 de 23/01/1986 Página 3241.

18. Orden de 31/10/1973, por la que se aprueban las Instrucciones complementarias denominadas Instrucciones MI BT, con arreglo a lo dispuesto en el Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE nº 310 de 27/12/1973 Página 25065.
19. Orden de 06/04/1974, por la que se dictan normas sobre las Instrucciones complementarias del Reglamento Electrotécnico de Baja Tensión ref: BOE nº 90 de 15/04/1974 Página 7658.
20. Orden de 19/12/1977, por la que se modifica la Instrucción complementaria MI.BT.025 del vigente Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE nº 11 de 13/01/1978 Página 845.
21. Orden de 19/12/1977, sobre modificación parcial y ampliación de las Instrucciones complementarias MI.BT.004, 007 y 017, anexas al vigente Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE nº 22 de 26/01/1978 Página 1931.
22. Orden de 23/07/1979, por la que se prorroga parcialmente el plazo concedido a la Orden de 19 de diciembre de 1977, que modifica la Instrucción Complementaria MI.BT.025 del vigente Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión en lo referente a establecimientos sanitarios ref: BOE nº 188 de 07/08/1979 Página 18529.
23. Orden de 30/07/1981, por la que se modifica el apartado 7.1.2 de la Instrucción técnica complementaria MI BT 025 del vigente Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión, relativa a suministros complementarios en locales de pública concurrencia ref: BOE nº 193 de 13/08/1981 Página 18620.
24. Orden de 05/06/1982, por la que se dispone la inclusión de las normas UNE que se relacionan en la Instrucción MI.BT.044 del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE nº 140 de 12/06/1982 Página 15950.
25. Real Decreto nº 2295/85 de 09/10/1985, por el que se adiciona un nuevo párrafo al artículo 2 del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión aprobado por Decreto 2413/73, de 20 de septiembre ref: BOE nº 297 de 12/12/1985 Página 39186.
26. Orden de 13/01/1988, por la que se modifica la instrucción complementaria MI BT 026 del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE nº 22 de 26/01/1988 Página 2640.
27. Orden de 26/01/1990, por la que se adaptan al progreso técnico la Instrucción complementaria MI BT 026 del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE nº 35 de 09/02/1990 Página 3985.
28. Orden de 18/07/1995, por la que se adapta al progreso técnico la Instrucción complementaria MI BT 026 del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE nº 179 de 28/07/1995 Página 23082.
29. Orden de 22/11/1995, por la que se adapta al progreso técnico la Instrucción complementaria MI BT 044 del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE nº 289 de 04/12/1995 Página 35071.
30. Corrección de erratas de la Orden de 22/11/1995, por la que se adapta al progreso técnico la Instrucción complementaria MI BT 044 del Reglamento Electrotécnico para Baja Tensión ref: BOE nº 47 de 23/02/1996 Página 6946.

Ranska:

1. Arrêté ministériel du 04/11/1993 modifiant l'arrêté du 19/11/1990 relatif aux solvants d'extraction utilisés dans la fabrication des denrées alimentaires ou de leurs ingrédients ref: Journal Officiel du 17/12/1993, page 17581.
2. Décret n° 92-332 du 31/03/1992 modifiant le code du travail (deuxième partie: décrets en Conseil d'Etat) et relatif aux dispositions concernant la sécurité et la santé que doivent observer les maîtres d'ouvrage lors de la construction de lieux de travail ou lors de leurs modifications, extensions ou transformations ref: Journal Officiel du 01/04/1992, page 4610.
3. Décret n° 92-333 du 31/03/1992 modifiant le code du travail (deuxième partie: décrets en Conseil d'Etat) et relatif aux dispositions concernant la sécurité et la santé applicables aux lieux de travail que doivent observer les chefs d'établissements utilisateurs ref: Journal Officiel du 01/04/1992, page 4614.
4. Loi n° 91-1414 du 31/12/1991 modifiant le code du travail et le code de la santé publique en vue de favoriser la prévention des risques professionnels et portant transposition de directives européennes relatives à la santé et à la sécurité du travail ref: Journal Officiel du 07/01/1992, page 319.
5. Décret n° 91-451 du 14/05/1991 relatif à la prévention des risques liés au travail sur des équipements comportant des écrans de visualisation ref: Journal Officiel du 16/05/1991, page 6497.
6. Décret n° 92-958 du 03/09/1992 relatif aux prescriptions minimales de sécurité et de santé concernant la manutention manuelle de charges comportant des risques, notamment dorso-lombaires, pour les travailleurs et transposant la directive (CEE) Numéro 90-269 du Conseil du 29/05/1990 ref: Journal Officiel du 09/09/1992, page 12420.
7. Arrêté ministériel du 29/01/1993 portant application de l'article R.231-68 du Code du travail relatif aux éléments de référence et aux autres facteurs de risque à prendre en compte pour l'évaluation préalable des risques et l'organisation des postes de travail lors des manutentions manuelle de charges comportant des risques, notamment dorso-lombaires ref: Journal Officiel du 19/02/1993, page 2729.
8. Décret n° 93-41 du 11/01/1993 relatif aux mesures d'organisation, aux conditions de mise en oeuvre et d'utilisation applicables aux équipements de travail et moyens de protection soumis à l'article L-233-5-1 du Code du travail et modifiant ce code (deuxième partie: Décrets en Conseil d'Etat) ref: Journal Officiel du 13/01/1993, page 691.
9. Arrêté ministériel du 04/06/1993 complétant l'arrêté du 05/03/1993 soumettant certains équipements de travail à l'obligation de faire des vérifications générales périodiques prévues à l'article R.233-11 du code du travail en ce qui concerne le contenu desdites vérifications ref: Journal Officiel du 15/06/1993, page 8504.
10. Arrêté ministériel du 09/06/1993 fixant les conditions de vérification des équipements de travail utilisés pour le levage de charges, l'élévation de postes de

travail ou le transport en élévation de personnes ref: Journal Officiel du 30/06/1993, page 9277.

11. Décret n° 93-40 du 11/01/1993 relatif aux prescriptions techniques applicables à l'utilisation des équipements de travail soumis à l'article L-233-5-1 du Code du travail, aux règles techniques applicables aux matériels d'occasion soumis à l'article L-233-5 du même code et à la mise en conformité des équipements existants et modifiant le code du travail (deuxième partie: Décrets en Conseil d'Etat) ref: Journal Officiel du 13/01/1993, page 689.
12. Arrêté ministériel du 05/03/1993 soumettant certains équipements de travail à l'obligation de faire l'objet des vérifications générales périodiques prévues à l'article R.233-11 du Code du travail ref: Journal Officiel du 17/03/1993, page 4149.
13. Arrêté ministériel du 19/03/1993 fixant la liste des équipements de protection individuelle qui doivent faire l'objet des vérifications générales périodiques prévues à l'article R.233-42-2 du code du travail ref: Journal Officiel du 28/03/1993, page 5354.

Irlanti:

1. The Safety, Health and Welfare at Work (General Application) Regulations, 1993 ref: S.I. n° 44 of 1993.
2. The Building Regulations (Amendment) Regulations, 1994 ref: S.I. n° 154 of 1994.
3. The Building Regulations, 1991 ref: S.I. n° 306 of 1991.
4. The Building Control Regulations, 1991 ref: S.I. n° 305 of 1991.
5. The Building Control Act, 1990, No. 3 of 1990.
6. The Fire Services Act, 1981, (Prescribed Premises) Regulations, 1989 ref: S.I. n° 319 of 1989.
7. The Fire Services Act, 1981, No. 30 of 1981.
8. The Organisation of Working Time Act, 1997, No. 20 of 1997.
9. The Safety, Health and Welfare at Work (Miscellaneous Welfare Provisions) Regulations, 1995 ref: S.I. n° 358 of 1995.
10. The Safety, Health and Welfare at Work (Signs) Regulations, 1995 ref: S.I. n° 132 of 1995.

Italia:

1. Decreto legislativo del 19/09/1994 n. 626, attuazione delle direttive 89/391/CEE, 89/654/CEE, 89/655/CEE, 89/656/CEE, 90/269/CEE, 90/270/CEE, 90/394/CEE e 90/679/CEE riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro ref: Supplemento ordinario n. 141 alla GURI - Serie generale - del 12/11/1994 n. 265.

2. Decreto legislativo del 19/03/1996 n. 242, modifiche ed integrazioni al decreto legislativo 19 settembre 1994, n. 626, recante attuazione di direttive comunitarie riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro ref: Supplemento ordinario n .75 alla GURI - Serie generale - del 06/05/1996 n. 104 pag. 3.

Luxemburg:

1. Règlement grand-ducal du 04/11/1994 concernant les prescriptions minimales de sécurité et de santé pour les lieux de travail ref: Mémorial grand-ducal A n° 96 du 17/11/1994, page 1816.

Alankomaat:

1. Besluit arbeidsplaatsen van 08/10/1993, Staatsblad nummer 534.
2. Regeling houdende bepalingen ter uitvoering van bij en krachtens de Arbeidsomstandighedenwet en enige andere wetten gestelde regels van 12/03/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant nummer 63 van 02/04/1997.
3. Besluit houdende regels in het belang van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid (Arbeidsomstandighedenbesluit) van 15/01/1997, Staatsblad nummer 60 van 1997.
4. Besluit van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Directie Arbeidsomstandigheden, Arbo/AIS 9701436 tot vaststelling van beleidregels op het gebied van de Arbeidsomstandighedenwetgeving (Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving) van 27/06/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant van 27/06/1997.
5. Besluit van 17/04/2002, houdende wijziging van het Bouwbesluit en enige andere algemene maatregelen van bestuur (correcties en aanvullingen van het Bouwbesluit en aanpassing van andere besluiten aan het Bouwbesluit) ref: Staatsblad n° 534 du 17/04/2002.

Itävalta:

1. Landarbeitsordnung , Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 9020-15.
2. Gesetz vom 15/12/1994 , mit dem das Gesetz über den Mutterschutz und den Karenzurlaub geändert und das EWR-Recht angepasst wird, Landesgesetzblatt für Kärnten, Nr. 21/1995.
3. Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheit bei der Arbeit (ArbeitnehmerInnenschutzgesetz - ASchG) und mit dem das Allgemeine Sozialversicherungs-Gesetz, das Arbeitsvertragsrechts-Anpassungs-Gesetz, das Arbeitsverfassungsgesetz, das Berggesetz 1975, das Bauern-Sozialversicherungsgesetz, das Arbeitsmarktförderungsgesetz, das Arbeitslosenversicherungsgesetz 1977 und das Ausländerbeschäftigungsgesetz geändert werden, Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich Nr. 450/1994, ausgegeben am 17/06/1994.

4. Allgemeine Arbeitnehmerschutzverordnung, Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 218/1983.
5. Bediensteten-Schutzgesetz, Landesgesetzblatt für Niederösterreich Nr. 2015-1.
6. Gesetz , mit dem die Vertragsbedienstetenordnung 1995 geändert wird (2. Novelle zur Vertragsbedienstetenordnung 1995), Landesgesetzblatt für Wien, Nr. 32/1996 , ausgegeben am 23/07/1996.
7. Gesetz , mit dem die Dienstordnung 1994 geändert wird (2. Novelle zur Dienstordnung 1994), Landesgesetzblatt für Wien, Nr. 33/1996 , ausgegeben am 24/07/1996.
8. Elektroschutzverordnung 1995-ESV 1995, Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 237/1995 Seite 8381.
9. Betrieb von Starkstromanlagen - grundsätzliche Bestimmungen, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-E 5, Teil 1/1989, Nr. 47 Seite 696.
10. Sonderbestimmungen für den Betrieb elektrischer Anlagen in explosionsgefährdeten Betriebstätten, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-E 5, Teil 9/1982 seite 721.
11. Betrieb elektrischer Bahnanlagen, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-T 5, Teil 5/1990 seite 1770.
12. Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannungen bis ~ 1000 V und - 1500 V, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EN 1, Teil 1/1989 seite 913.
13. Nachtrag A zu den Bestimmungen über Errichtung von Starkstromanlagen bis ~ 1000 V und 1500, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EN 1, Teil 3 (41a)/1986 seite 1031.
14. Nachtrag A und Nachtrag B zu den Bestimmungen über Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannungen bis ~ 1000 V und 1500 V, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EN 1, Teil 3(42a)/1985 seite 1052.
15. Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannungen bis ~ 1000 V und 1500 V, Teil 4 : Anlagen besonderer Art, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EN 1, Teil 4(43 nis 50) und (51)/1980 seite 1063.
16. Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannungen bis ~ 1000 V und 1500 V, Teil 4 : besondere Anlagen, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EN 1, Teil 4 seite 1078.
17. Errichtung von elektrischer Anlagen in explosionsgefährdeten Bereichen, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EX 65/1981 seite 1276.
18. Nachtrag A zu den Bestimmungen über die Errichtung elektrischer Anlagen in explosionsgefährdeten Bereichen, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EX 65a/1985 seite 1303.

19. Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannung über 1 kV, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EH 1/1982 seite 823.
20. Nachtrag A zu den Bestimmungen über die Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannungen über 1kV, Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EH 1a/1987 seite 861.
21. Gesetz vom 11/12/1997, mit dem das Tiroler Mutterschutzgesetz 1993 geändert wird, Landesgesetzblatt für Tirol, Nr. 29/1998 herausgegeben und versendet am 25/02/1998.
22. Landesgesetz über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in den Dienststellen des Landes beschäftigten Bediensteten (Oö. Landesbediensteten-Schutzgesetz 1998 - Oö. LBSG), Landesgesetzblatt für Oberösterreich, Nr. 13/1998 ausgeben und versendet am 27/02/1998.
23. Gesetz vom 04/12/1996, mit dem das Landesbeamtengesetz 1985 geändert wird (11. Novelle zum Landesbeamtengesetz 1985) und Regelungen über eine Einmalzahlung für den öffentlichen Dienst in den Jahren 1996 und 1997 getroffen werden, Landesgesetzblatt für das Burgenland, Nr. 11/1997.
24. Änderung des Niederösterreichischen Mutterschutz-Landesgesetzes (6. Novelle) von 25/01/1996, Nr. 2039-6, Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 40/1996.
25. Verordnung des Wiener Landesregierung, mit der die Verordnung der Wiener Landesregierung über Fleischuntersuchungsgebühren geändert wird. Landesgesetzblatt für Wien 20/04/1999, nr 25, s. 99..
26. Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz der in Dienststellen des Bundes beschäftigten Bediensteten und mit dem das Beamten-Dienstrechtsgesetz 1979, das Vertragsbedienstetengesetz 1948, das Richterdienst gesetz, das Bundes- Personalvertretungsgesetz, das Mutterschutzgesetz 1979 und das Arbeitnehmer Inenschutzgesetz geändert werden. BGB für die Republik österreich. 30/04/1999, s. 54.
27. NÖ-Mutterschutz-Landesgesetz, 13/03/2000 ref : LGBI. Nr. 2039-7, 27/06/2000; SG(2000)A/10668.
28. Gesetz, mit dem die Salzburger Landarbeitsordnung 1995 und die Salzburger Land- und Forstwirtschaftliche Berufsausbildungsordnung 1991 geändert werden ref : LGBI. Nr. 126/2000, 28. Stück, 28/12/2000 page 297; SG(2001)3134 du 14/03/2001.
29. Gesetz vom 12. Juli 2001 über den Schutz des Lebens, der Gesundheit und der Sicherheit der in Dienststellen des Landes, der Gemeinden und der Gemeindeverbände beschäftigten Bediensteten (Burgenländisches Bedienstetenschutzgesetz 2001 - Bgld. BSchG 2001) ref : Landesgesetzblatt für das Burgenland Nr. 37/2001, 01/10/2001, 23. Stück, seite 199 (SG(2001)A/11419 du 17/10/2001).
30. Land- und forstwirtschaftliche Sicherheits- und Gesundheitsschutz- Verordnung ref: LGBI Nr. 96/2001 vom 13/11/2001, Seite 463.

31. Gesetz vom 22/01/2002, mit dem ein Steiermärkisches Mutterschutz- und Karenzgesetz St. - MSchKG erlassen wird sowie das jeweils als Landesgesetz geltende Karenzurlaubsgeldgesetz, Vertragsbedienstetengesetz, Gehaltsgesetz und Pensionsgesetz sowie als Landesgesetz geltende Dienstpragmatik geändert werden. ref: LGBI N° 52 du 31/05/2002 p. 203.
32. Gesetz vom 10/07/2002, mit dem ein Kärntner Mutterschutz- und Eltern-Karenzgesetz (K-MEKG 2002) erlassen wird ref: LGBI. n° 63 du 25/10/2002 p. 341 (SG(2002)A/11340 du 20/11/2002).
33. Gesetz vom 20/11/2001 über das Arbeitsrecht in der Land- und Forstwirtschaft - Steiermärkische Landarbeitsordnung 2001 ref: LGBI. n° 39 du 12/04/2002 p.95 (SG(2003)A/1209 du 03/02/2003).
34. Landesgesetz über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in den Dienststellen der Gemeinden und Gemeindeverbände beschäftigen Bediensteten (Oö.Gemeindebediensteten- Schutzgesetz 1999 - Oö GbSG) ref: LGBI n° 15 vom 15/02/2000 Seite 21.
35. Verordnung der Wiener Landesregierung, mit der Anforderungen an Arbeitsstätten in der Land- und Forstwirtschaft festgelegt werden (Wiener Arbeitsstättenverordnung in der Land- und Forstwirtschaft - Wr. AStV Land- und Forstwirtschaft) ref: LGBI. für Wien n° 27 vom 03/07/2003 p. 105 (SG(2003)A/07224 du 31/07/2003).

Portugali:

1. Decreto-Lei n. 347/93 de 01/10/1993. Transpõe para a ordem jurídica interna a Directiva n. 89/654/CEE, do Conselho, de 30 de Novembro, relativa às prescrições mínimas de segurança e de saúde nos locais de trabalho ref: Diário da República I Série A n. 231 de 01/10/1993 Página 5552.
2. Portaria n. 987/93 de 06/10/1993. Estabelece as prescrições mínimas de segurança e de saúde nos locais de trabalho ref: Diário da República I Série B n. 234 de 06/10/1993 Página 5596.
3. Decreto-lei n 109/91, de 15 de Março, alterado pelo Decreto-lei n 282/93.
4. Regulamento Geral de Higiene e Segurança do Trabalho nos Estabelecimentos Industriais.
5. Regulamento Geral de Higiene e Segurança do Trabalho nos Estabelecimentos Comerciais, de Escritórios e Serviços.
6. Decreto-Lei n 26/94 de 01/02/1994. Estabelece o regime de organização e funcionamento das actividades de segurança, higiene e saúde no trabalho ref: Diário da República I Série A n. 26 de 01/02/1994 Página 480.
7. Decreto regulamentar n. 25/93 de 17/08/1993 ref: Diário da República I Série B n. 192 de 17/08/1993 Página 4390.
8. Decreto-lei n. 282/93 de 17/08/1993 ref: Diário da República I Série A n. 192 de 17/08/1993 Página 4374.

Suomi:

1. Työturvallisuuslaki (299/58) 28/06/1958.
2. Rakennuslaki (370/58) 16/08/1958.
3. Rakennusasetus (266/59) 26/06/1959.
4. Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132 / Markanvändnings- och bygglag. nr 132, säädöskokoelma 12/02/1999.
5. Pelastustoimilaki / Lag om räddningsväsendet, säädöskokoelma 06/05/1999, s. 1353.
6. C55a - Valtioneuvoston päätös työpaikkojen terveys- ja turvallisuusvaatimuksista 10.6.1999/728.

Ruotsi:

1. Arbetsmiljölagen, Svensk författningssamling ref: (SFS) 1977:1160.
2. Arbetsmiljöförordning, Svensk författningssamling ref: (SFS) 1977:1166.
3. Plan- och bygglagen, Svensk författningssamling ref: (SFS) 1987:10.
4. Lag innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, Svensk författningssamling ref: (SFS) 1902:71.
5. Förordning om elektrisk materiel, Svensk författningssamling ref: (SFS) 1989:420.
6. Räddningstjänstlagen, Svensk författningssamling ref: (SFS) 1986:1102.
7. Arbetskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om larm och utrymning, Arbetskyddsstyrelsens författningssamling ref: (AFS) 1993:56.
8. Boverkets byggregler 94, Boverkets författningssamling ref: (BFS) 1993:57.
9. Arbetskyddsstyrelsens kungörelse om åtgärder mot luftföroreningar, Arbetskyddsstyrelsens ref: (AFS) 1980:11.
10. Arbetskyddsstyrelsens kungörelse om skyddsåtgärder mot skada genom fall, ref: Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1981:14.
11. Arbetskyddsstyrelsens kungörelse om skyddsåtgärder mot skada genom ras, ref: Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1981:15.
12. Arbetskyddsstyrelsens kungörelse om arbetsställningar och arbetsrörelser, ref: Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1983:6.
13. Arbetskyddsstyrelsens kungörelse om takarbete, ref: Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1983:12.
14. Arbetskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om första hjälpen vid olycksfall och akut sjukdom, ref: Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1984:14.

15. Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om rulltrappor och rullrämper, ref: (AFS) 1986:16, ändring AFS 1987:6, 1989:14, 1993:43.
16. Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om vissa arbeten på fartyg, ref: Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling (AFS) 1986:26.
17. Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om belysning ref: Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling (AFS) 1991:8.
18. Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om personalutrymmen, ref: Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling (AFS) 1992:1.
19. Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om buller, ref: Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling (AFS) 1992:10.
20. Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om varselmärkning på arbetsplatser, ref: Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling (AFS) 1992:15.
21. Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om ventilation och luftkvalitet arbetslokaler ref: Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling (AFS) 1993:5.
22. Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om maskiner och vissa andra tekniska anordningar, ref: Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling (AFS) 1993:10.
23. Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om arbetslokaler, ref: Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling (AFS) 1995:3.
24. Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om personalutrymmen, ref: Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling (AFS) 1997:6.
25. Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamling ref: AFS 1999:7 av 01/12/1999 - SG(2000)A/06847.
26. Arbetsplatsens Utformning : Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om arbetsplatsens utformning (15/12/2000) ref : AFS 2000:42 av 15/12/2000 ; (SG(2001)A/10150 du 17/09/2001 et A/2003/6990 du 24/7/2003).
27. Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ändring i Arbetarskyddsstyrelsens (AFS 2000:42) om arbetsplatsens utformning ref: AFS n° 2003:1 av 22/5/2003 (A/2003/6990 du 24/7/2003).

Yhdistynyt kuningaskunta:

1. The Management of Health and Safety at Work Regulations 1992 ref: S.I. n° 2051 of 1992.
2. The Workplace (Health, Safety and Welfare) Regulations 1992 ref: S.I. n° 3004 of 1992.
3. The Provision and Use of Work Equipment Regulations 1992 ref: S.I. n° 2932 of 1992.

4. The Personal Protective Equipment at Work Regulations 1992 ref: S.I. n° 2966 of 1992.
5. The Manual Handling Operations Regulations 1992 ref: S.I. n° 2793 of 1992.
6. The Noise at Work Regulations (Northern Ireland) 1990 ref: S.R. Northern Ireland n° 147 of 1990.
7. The Health and Safety (First-Aid) Regulations (Northern Ireland) 1982 ref: S.R. Northern Ireland n° 429 of 1982.
8. The Control of Substances Hazardous to Health Regulations (Northern Ireland) 1990 ref: S.R. Northern Ireland n° 374 of 1990.
9. The Electricity at Work Regulations (Northern Ireland) 1991 ref: S.R. Northern Ireland n° 13 of 1991.
10. The Building (Amendment) Regulations (Northern Ireland) 1991 ref: S.R. Northern Ireland n° 169 of 1991.
11. The Building Regulations (Northern Ireland) 1990 ref: S.R. Northern Ireland n° 59 of 1990.
12. The Safety Representatives and Safety Committees Regulations (Northern Ireland) 1979 ref: S.R. Northern Ireland n° 437 of 1979.
13. The Management of Health and Safety at Work Regulations (Northern Ireland) 1992 ref: S.R. Northern Ireland n° 459 of 1992.
14. The Health and Safety Order (Northern Ireland) 1978 ref: S.R. Northern Ireland n° 1049 of 1978.
15. The Fire Services (Northern Ireland) Order 1984 ref: S.R. Northern Ireland n° 1821 of 1984.
16. The Workplace (Health, Safety and Welfare) Regulations (Northern Ireland) 1993 ref: S.R. Northern Ireland n° 37 of 1993.
17. The Noise at Work Regulations 1989 ref: S.I. n° 1790 of 1989.
18. The Health and Safety (First-Aid) Regulations 1981 ref: S.I. n° 917 of 1981.
19. The Control of Substances Hazardous to Health Regulations 1988 ref: S.I. n° 1657 of 1988.
20. The Electricity at Work Regulations 1989 ref: S.I. n° 635 of 1989.
21. The Building Standards (Scotland) Regulations 1990 ref: S.I. Scotland n° 2179 of 1990.
22. The Building Regulations 1991 ref: S.I. n° 2768 of 1991.
23. The Safety Representatives and Safety Committees Regulations 1977 ref: S.I. n° 500 of 1977.

24. The Health and Safety at Work Act 1974.
25. The Fire Precautions Act 1971.
26. The Health, Safety and Welfare in the Workplace, Legal Notice No. 28 of 1996 ref: Gibraltar Gazette.
27. The Fire Precautions (Workplace) Regulations of 1997 ref: S.I. n° 1840 of 1997.

JÄSENVALTIOIDEN ILMOITTAMAT KANSALLISET SÄÄNNÖKSET:

Neuvoston direktiivi 89/655/ETY, annettu 30. marraskuuta 1989, työntekijöiden työssään käyttämille työvälineille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista (toinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi)

Belgia:

1. Arrêté royal du 12/08/1993 concernant l'utilisation des équipements de travail - Koninklijk besluit van 12/08/1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen ref: Moniteur belge du 28/09/1993, page 21358.

Tanska:

1. Søfartsstyrelsens tekniske forskrift ref: BEK nr. 7 af 15/12/1992.
2. Bekendtgørelse af 16/12/1992 om faste arbejdssteder inretning.
3. Bekendtgørelse af 18/12/1992 om arbejdets udførelse.
4. Bekendtgørelse af 18/12/1992 om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde.
5. Bekendtgørelse af 15/12/1992 om anvendelse af tekniske hjælpemidler.
6. Bekendtgørelse om inretning af tekniske hjælpemidler ref: BEK nr. 694 af 07/08/1992.
7. Lov om arbejdsmiljø.
8. Bekendtgørelse med senere ændringer ref: BEK nr. 646 af 18/12/1985.
9. Bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler på havanlæg ref: BEK nr. 912 af 19/11/1992.
10. Bekendtgørelse om sikkerhed m.v. på havanlæg ref: BEK nr. 711 af 16/11/1987.
11. Lov om visse havanlæg ref: LOV nr. 292 af 10/06/1981.
12. Bekendtgørelse af lov om arbejdsmiljø. Arbejdsministeriets lovbekendtgørelse Arbejdsmin.3. kt.,j.nr. 1992-2100-20 ref: BEK nr. 184 af 22/3/1995.
13. Arbejdsministeriets bekendtgørelse om arbejdets udførelse, Arbejdsmin.,j.nr.92-5232-1 ref: BEK nr. 867 af 13/10/1994.

14. Bekendtgørelse nr. 1164 af 16/12/1992.
15. Bekendtgørelse nr. 1109 af 15/12/1992.
16. Bekendtgørelse nr. 561 af 24/06/1994.
17. Bekendtgørelse nr. 1017 af 15/12/1993.
18. Bekendtgørelse nr. 670 af 07/08/1995.
19. Bekendtgørelse nr. 669 af 07/08/1995.
20. Bekendtgørelse nr. 407 af 18/11/1965.
21. Teknisk forskrift om arbejdsmiljø i skibe Meddelelser fra ref: Søfartsstyrelsen A du 01/07/2002.
22. Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om arbejdsmiljøforhold for besætningsmedlemmer under tjeneste på luftfartøj og for deres arbejdsgivere. ref: BEK n° 279 af 22/04/2003 (SG(2003)A/6889 du 23/07/2003).

Saksa:

1. Bekanntmachung der Neufassung der Gewerbeordnung vom 01/01/1987, Bundesgesetzblatt Teil I vom 29/01/1987 Seite 425.
2. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1977.
3. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1979.
4. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/01/1981.
5. Verordnung zur Novellierung der Gefahrstoffverordnung, zur Aufhebung der Gefährlichkeitsmerkmalverordnung und zur Änderung der Ersten Verordnung zum Sprengstoffgesetz vom 26/10/1993, Bundesgesetzblatt Teil I vom 30/10/1993 Seite 1782.
6. Neufassung der Zwölften Verordnung zur Durchführung des Bundes-Immissionsschutzgesetzes (Störfal-Verordnung) vom 20/09/1991, Bundesgesetzblatt Teil I vom 28/09/1991 Seite 1891.
7. Festlandsockel-Bergverordnung vom 21/03/1989.
8. Druckluftverordnung vom 04/10/1972, Bundesgesetzblatt Teil I vom 14/10/1972 Seite 1909.
9. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/08/1978.
10. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/10/1990.
11. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1992.
12. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/01/1993.

13. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/10/1985.
14. Bekanntmachung der Neufassung der Druckbehälterverordnung vom 21/04/1989, Bundesgesetzblatt Teil I vom 27/04/1989 Seite 843.
15. Verordnung über Gashochdruckleitungen vom 17/12/1974, Bundesgesetzblatt Teil I vom 20/12/1974 Seite 3591.
16. Aufzugsverordnung vom 27/02/1980.
17. Verordnung zur Ablösung von Verordnungen nach § 24 der Gewerbeordnung vom 27/02/1980, Bundesgesetzblatt Teil I vom 01/03/1980 Seite 173.
18. Verordnung über Sicherheit und Gesundheitsschutz bei der Benutzung von Arbeitsmitteln bei der Arbeit (Arbeitsmittelbenutzungsverordnung- AMBV) vom 11/03/1997, Bundesgesetzblatt Teil I vom 19/03/1997 Seite 450.

Kreikka:

1. Décret présidentiel n° 395 du 17/12/1994 ref: FEK A n° 220 du 19/12/1994 Page 3973.
2. Loi n° 1568 du 11/10/1985 ref: FEK A n° 177 du 18/10/1985 Page 3335.
3. Loi n° 1836 du 14/03/1989 ref: FEK A n° 79 du 14/03/1989 Page 1071
4. Décret présidentiel n° 149 du 14/03/1934 ref: FEK A n° 112 du 22/03/1934.
5. Décret royal du 17/09/1934 ref: FEK A n° 334 du 04/10/1934.
6. Décret royal n° 362 du 18/05/1968 ref: FEK A n° 117 du 27/05/1968.
7. Décret royal n° 464 du 28/06/1968 ref: FEK A n° 153 du 12/07/1968.
8. Décret présidentiel n° 152 du 22/02/1978 ref: FEK A n° 31 du 25/02/1978 Page 252.
9. Décret présidentiel n° 151 du 22/02/1978 ref: FEK A n° 31 du 25/02/1978 Page 250.
10. Décret présidentiel n° 1073 du 12/09/1981 ref: FEK A n° 260 du 16/09/1981 Page 3611.
11. Décret présidentiel n° 395 du 17/12/1994 ref: FEK A n° 220 du 19/12/1994 Page 3973.

Espanja:

1. Real Decreto número 1215/97 de 18/07/1997, por el que se establecen las disposiciones mínimas de seguridad y salud para la utilización por los trabajadores de los equipos de trabajo ref: BOE n° 188 de 07/08/1997 Página 24063.

Ranska:

1. Arrêté ministériel du 12/11/1993 modifiant l'arrêté du 19/11/1990 relatif aux solvants d'extraction utilisés dans la fabrication des denrées alimentaires ou de leurs ingrédients ref: Journal Officiel du 17/12/1993, page 17581.
2. Décret n° 92-332 du 31/03/1992 modifiant le code du travail (deuxième partie: décrets en Conseil d'Etat) et relatif aux dispositions concernant la sécurité et la santé que doivent observer les maîtres d'ouvrage lors de la construction de lieux de travail ou lors de leurs modifications, extensions ou transformations ref: Journal Officiel du 01/04/1992, page 4610.
3. Décret n° 92-333 du 31/03/1992 modifiant le code du travail (deuxième partie: décrets en Conseil d'Etat) et relatif aux dispositions concernant la sécurité et la santé applicables aux lieux de travail que doivent observer les chefs d'établissements utilisateurs ref: Journal Officiel du 01/04/1992, page 4614.
4. Loi n° 91-1414 du 31/12/1991 modifiant le code du travail et le code de la santé publique en vue de favoriser la prévention des risques professionnels et portant transposition de directives européennes relatives à la santé et à la sécurité du travail ref: Journal Officiel du 07/01/1992, page 319.
5. Décret n° 91-451 du 14/05/1991 relatif à la prévention des risques liés au travail sur des équipements comportant des écrans de visualisation ref: Journal Officiel du 16/05/1991, page 6497.
6. Décret n° 92-958 du 03/09/1992 relatif aux prescriptions minimales de sécurité et de santé concernant la manutention manuelle de charges comportant des risques, notamment dorso-lombaires, pour les travailleurs et transposant la directive (CEE) Numéro 90-269 du Conseil du 29/05/1990 ref: Journal Officiel du 09/09/1992, page 12420.
7. Arrêté ministériel du 29/01/1993 portant application de l'article R.231-68 du Code du travail relatif aux éléments de référence et aux autres facteurs de risque à prendre en compte pour l'évaluation préalable des risques et l'organisation des postes de travail lors des manutentions manuelle de charges comportant des risques, notamment dorso-lombaires ref: Journal Officiel du 19/02/1993, page 2729.
8. Décret n° 93-41 du 11/01/1993 relatif aux mesures d'organisation, aux conditions de mise en oeuvre et d'utilisation applicables aux équipements de travail et moyens de protection soumis à l'article L-233-5-1 du Code du travail et modifiant ce code (deuxième partie: Décrets en Conseil d'Etat) ref: Journal Officiel du 13/01/1993, page 691.
9. Arrêté ministériel du 04/06/1993 complétant l'arrêté du 05/03/1993 soumettant certains équipements de travail à l'obligation de faire des vérifications générales périodiques prévues à l'article R.233-11 du code du travail en ce qui concerne le contenu desdites vérifications ref: Journal Officiel du 15/06/1993 Page 8504.
10. Arrêté ministériel du 09/06/1993 fixant les conditions de vérification des équipements de travail utilisés pour le levage de charges, l'élévation de postes de

travail ou le transport en élévation de personnes ref: Journal Officiel du 30/06/1993, page 9277.

11. Décret n° 93-40 du 11/01/1993 relatif aux prescriptions techniques applicables à l'utilisation des équipements de travail soumis à l'article L-233-5-1 du Code du travail, aux règles techniques applicables aux matériels d'occasion soumis à l'article L-233-5 du même code et à la mise en conformité des équipements existants et modifiant le code du travail (deuxième partie: Décrets en Conseil d'Etat) ref: Journal Officiel du 13/01/1993, page 689.
12. Arrêté ministériel du 05/03/1993 soumettant certains équipements de travail à l'obligation de faire l'objet des vérifications générales périodiques prévus à l'article R.233-11 du Code du travail ref: Journal Officiel du 17/03/1993, page 4149.
13. Arrêté ministériel du 19/03/1993 fixant la liste des équipements de protection individuelle qui doivent faire l'objet des vérifications générales périodiques prévues à l'article R.233-42-2 du code du travail ref: Journal Officiel du 28/03/1993, page 5354.
14. Décret 2001-110 du 30 janvier 2001 modifiant le décret 80-1091 du 24/12/1980 fixant les conditions d'hygiène et de sécurité auxquelles doivent satisfaire les tracteurs agricoles et forestiers à roues. ref: JORF du 07/02/2001, page 2086.

Irlanti:

1. The Safety, Health and Welfare at Work (General Application) Regulations, 1993 ref: S.I. n° 44 of 1993.
2. The Building Regulations (Amendment) Regulations, 1994 ref: S.I. n° 154 of 1994.
3. The Building Regulations, 1991 ref: S.I. n° 306 of 1991.
4. The Building Control Regulations, 1991 ref: S.I. n° 305 of 1991.
5. The Building Control Act, 1990, No. 3 of 1990.
6. The Fire Services Act, 1981, (Prescribed Premises) Regulations, 1989 ref: S.I. n° 319 of 1989.
7. The Fire Services Act, 1981, No. 30 of 1981.
8. The Organisation of Working Time Act, 1997, No. 20 of 1997.
9. The Safety, Health and Welfare at Work (Miscellaneous Welfare Provisions) Regulations, 1995 ref: S.I. n° 358 of 1995.
10. The Safety, Health and Welfare at Work (Signs) Regulations, 1995 ref: S.I. n° 132 of 1995.

Italia:

1. Decreto legislativo del 19/09/1994 n. 626, attuazione delle direttive 89/391/CEE, 89/654/CEE, 89/655/CEE, 89/656/CEE, 90/269/CEE, 90/270/CEE, 90/394/CEE e

90/679/CEE riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro ref: Supplemento ordinario n. 141 alla GURI - Serie generale - del 12/11/1994 n. 265.

2. Decreto legislativo del 19/03/1996 n. 242, modifiche ed integrazioni al decreto legislativo 19 settembre 1994, n. 626, recante attuazione di direttive comunitarie riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro ref: Supplemento ordinario n. 75 alla GURI - Serie generale - del 06/05/1996 n. 104 pag. 3.

Luxemburg:

1. Règlement grand-ducal du 04/11/1994 concernant les prescriptions minimales de sécurité et de santé pour l'utilisation par les travailleurs au travail d'équipements de travail ref: Mémorial grand-ducal A n° 96 du 17/11/1994, page 1826.

Alankomaat:

1. Besluit van 14/10/1993, Staatsblad nummer 537 van 1993 bladzijde 1.
2. Regeling houdende bepalingen ter uitvoering van bij en krachtens de Arbeidsomstandighedenwet en enige andere wetten gestelde regels van 12/03/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant nummer 63 van 02/04/1997.
3. Besluit houdende regels in het belang van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid (Arbeidsomstandighedenbesluit) van 15/01/1997, Staatsblad nummer 60 van 1997.
4. Besluit van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Directie Arbeidsomstandigheden, Arbo/AIS 9701436 tot vaststelling van beleidsregels op het gebied van de Arbeidsomstandighedenwetgeving (Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving) van 27/06/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant van 27/06/1997.

Itävalta:

1. Landarbeitsordnung , ref: Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 9020-15 vom 18/2/2000 p. 21.
2. Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheit bei der Arbeit (ArbeitnehmerInnenschutzgesetz - ASchG) und mit dem das Allgemeine Sozialversicherungs-gesetz, das Arbeitvertragsrechts-Anpassungs-gesetz, das Arbeitsverfassungsgesetz, das Berggesetz 1975, das Bauern-Sozialversicherungsgesetz, das Arbeitsmarktförderungsgesetz, das Arbeitslosenversicherungsgesetz 1977 und das Ausländerbeschäftigungsgesetz geändert werden, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich Nr. 450/1994, vom 17/06/1994.
3. Allgemeine Arbeitnehmerschutzverordnung, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 21/1983.
4. Bediensteten-Schutzgesetz, ref: Landesgesetzblatt für Niederösterreich Nr. 2015-1.

5. Maschinen-Schutzvorrichtungsverordnung, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 43/1961.
6. Verordnung des Bundesministers für wirtschaftliche Angelegenheiten und des Bundesministers für Arbeit und Soziales über die Sicherheit von Aufzügen (Aufzüge-Sicherheitsverordnung 1996 - ASV 1996), ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 780/1996 Ausgegeben am 30/12/1996.
7. Elektroschutzverordnung 1995-ESV 1995, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, Nr. 237/1995 Seite 8381.
8. Betrieb von Starkstromanlagen - grundsätzliche ref: ÖVE-E 5, Teil 1/1989, Nr. 47 Seite 696.
9. Sonderbestimmungen für den Betrieb elektrischer Anlagen in explosionsgefährdeten Betriebstätten, ref: Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-E 5, Teil 9/1982 seite 721.
10. Betrieb elektrischer Bahnanlagen, ref: Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-T 5, Teil 5/1990 seite 1770.
11. Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannungen bis ~ 1000 V und - 1500 V, ref: Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EN 1, Teil 1/1989 seite 913.
12. Nachtrag A zu den Bestimmungen über Errichtung von Starkstromanlagen bis ~1000 V und 1500, ref: Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EN 1, Teil 3 (41a)/1986 seite 1031.
13. Nachtrag A und Nachtrag B zu den Bestimmungen über Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannungen bis ~ 1000 V und 1500 V, ref: Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EN 1, Teil 3(42a)/1985 seite 1052.
14. Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannungen bis ~ 1000 V und 1500 V, Teil 4: Anlagen besonderer Art, ref: ÖVE-EN 1, Teil 4-43 bis 50 und (51)/1980 seite 1063.
15. Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannungen bis ~ 1000 V und 1500 V, Teil 4: besondere Anlagen, ref: Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EN 1, Teil 4 seite 1078.
16. Errichtung von elektrischer Anlagen in explosionsgefährdeten Bereichen, ref: Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EX 65/1981 seite 1276.
17. Nachtrag A zu den Bestimmungen über die Errichtung elektrischer Anlagen in explosionsgefährdeten Bereichen, ref: Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EX 65a/1985 seite 1303.
18. Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannung über 1 kV, ref: Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EH 1/1982 seite 823.

19. Nachtrag A zu den Bestimmungen über die Errichtung von Starkstromanlagen mit Nennspannungen über 1kV, ref: Österreichische Bestimmungen für die Elektrotechnik ÖVE-EH 1a/1987 seite 861.
20. Landesgesetz über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in den Dienststellen des Landes beschäftigten Bediensteten (Oö. Landesbediensteten-Schutzgesetz 1998 - Oö. LBSG), ref: LGBl für Oberösterreich, Nr. 13/1998 vom 27/02/1998.
21. Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz der in Dienststellen des Bundes beschäftigten Bediensteten und mit dem das Beamten-Dienstrechtsgesetz 1979, das Vertragsbedienstetengesetz 1948, das Richterdienst gesetz, das Bundes- Personalvertretungsgesetz, das Mutterschutzgesetz 1979 und das Arbeitnehmer Inenschutzgesetz geändert werden. ref: BGB für die Republik österreich. 30/04/1999, s. 54.
22. Verordnung des Bundesministers für Wirtschaft und Arbeit über den Schutz der ArbeitnehmerInnen bei der Benutzung von Arbeitsmitteln (Arbeitsmittelverordnung-AMVO) und mit der die Bauarbeiterschutzverordnung geändert wird ref : BGBl. für die Republik Österreich Nr. 164/2000, page 1385, 16/06/2000; SG(2000)A/9238.
23. Gesetz, mit dem die Salzburger Landarbeitsordnung 1995 und die Salzburger Land- und Forstwirtschaftliche Berufsausbildungsordnung 1991 geändert werden ref : LGBl. Nr. 126/2000, 28. Stück, 28/12/2000 page 297; SG(2001)3134 du 14/03/2001.
24. Gesetz vom 12. Juli 2001 über den Schutz des Lebens, der Gesundheit und der Sicherheit der in Dienststellen des Landes, der Gemeinden und der Gemeindeverbände beschäftigten Bediensteten (Burgenländisches Bedienstetenschutzgesetz 2001 - Bgld. BSchG 2001) ref : Landesgesetzblatt für das Burgenland Nr. 37/2001, 01/10/2001, 23. Stück, seite 199 (SG(2001)A/11419 du 17/10/2001).
25. Land- und forstwirtschaftliche Sicherheits- und Gesundheitsschutz- Verordnung ref: LGBl Nr. 96/2001 vom 13/11/2001, Seite 463.
26. Verordnung der Bundesregierung über den Schutz der Bundesbediensteten bei der Benutzung von Arbeitsmitteln (Bundes-Arbeitsmittelverordnung - B-AM-VO) ref: BGBl. für die Republik Österreich Teil II n° 392 vom 31/10/2002 p. 2857 (SG(2002)A/11828 du 03/12/2002).
27. Gesetz vom 20/11/2001 über das Arbeitsrecht in der Land- und Forstwirtschaft - Steiermärkische Landarbeitsordnung 2001 ref: LGBl. n° 39 du 12/04/2002 p.95 (SG(2003)A/1209 du 03/02/2003).
28. Landesgesetz über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in den Dienststellen der Gemeinden und Gemeindeverbände beschäftigen Bediensteten (Oö.Gemeindebediensteten- Schutzgesetz 1999 - Oö GbSG) ref: LGBl n° 15 vom 15/02/2000 Seite 21.
29. Verordnung der Oö. Landesregierung betreffend Vorschriften zum Schutz des Lebens und der Gesundheit der Landesbediensteten bei Ausführung von Bauarbeiten

(Oö. Landes-Bauarbeiter schutzverordnung-Oö. LBauV) . ref: LGBI n° 9 vom 31/01/2003 Seite 17.

30. Verordnung der Oö. Landesregierung betreffend Vorschriften zum Schutz der Landesbediensteten bei Benutzung von Arbeitsmitteln .(Oö. Arbeitsmittelnverordnung-Oö. AmV) ref: LGBI n° 7 vom 31/01/2003 p. 13.
31. Verordnung der Wiener Landesregierung über den Schutz der in Dienststellen der Gemeinde Wien beschäftigten Bediensteten bei der Benutzung vom Arbeitsmitteln. ref: LGBI n°24 vom 13/6/2003 p. 85 (SG(2003)A/7010 du 24/7/2003).
32. Verordnung der Salzburger Landesregierung- Schutzvorschriften bei der Benutzung von Arbeitsmitteln (Arbeitsmittel-Verordnung-AMV). ref: LGBI Salzburg n° 45 vom 30/5/2003 p. 199 (SG(2003)A/6946 du 24/7/2003).
33. Verordnung der Oö. Landesregierung betreffend Vorschriften zum Schutz des Lebens und der Gesundheit der Bediensteten der Oö. Gemeinden und Gemeindeverbände bei Ausführung von Bauarbeiten (Oö. Gemeinde-Bauarbeiterschutzuordnung - Oö. G-BauV) . ref: LGBI für Oö n° 68 vom 18/06/2003 Seite 171 (SG(2003)A/07226 du 31/07/2003).
34. Verordnung der Oö. Landesregierung betreffend Vorschriften zum Schutz der Bediensteten der Oö. Gemeinden und Gemeindeverbände bei der Benutzung von Arbeitsmitteln (Oö. Gemeinde-Arbeitsmittelverordnung - Oö. G-AmV) ref: LGBI für Oö n° 74 vom 30/06/2003 Seite 193 (SG(2003)A/07226 du 31/07/2003).

Portugali:

1. Decreto-Lei n. 331/93 de 25/09/1993. Transpõe para a ordem jurídica interna a Directiva n. 89/655/CEE, do Conselho, de 30 de Novembro de 1989, relativa às prescrições mínimas de segurança e de saúde para a utilização pelos trabalhadores de equipamentos de trabalho ref: Diário da República I Série A n. 226 de 25/09/1993 Página 5393.

Suomi:

1. Työturvallisuuslaki (299/58), muutos (144/93).
2. Työterveyshuoltolaki (743/78).
3. Laki työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa (131/73) 16/02/1973, uusi nimi (29/87).
4. Valtioneuvoston päätös työvälineiden turvallisesta käytöstä (1403/93) 22/12/1993.

Ruotsi:

1. Arbetsmiljölagen, Svensk författningssamling (SFS) 1977:1160.
2. Arbetsmiljöförordning, Svensk författningssamling (SFS) 1977:1166.
3. Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1993:36.

Yhdistynyt kuningaskunta:

1. The Management of Health and Safety at Work Regulations 1992 ref: S.I. n° 2051 of 1992.
2. The Workplace (Health, Safety and Welfare) Regulations 1992 ref: S.I. n° 3004 of 1992.
3. The Provision and Use of Work Equipment Regulations 1992 ref: S.I. n° 2932 of 1992.
4. The Personal Protective Equipment at Work Regulations 1992 ref: S.I. n° 2966 of 1992.
5. The Manual Handling Operations Regulations 1992 ref: S.I. n° 2793 of 1992.
6. The Ionising Radiations Regulations 1985 ref: S.I. n° 1333 of 1985, as amended by S.I. n° 2966 of 1992.
7. The Electricity at Work Regulations 1989 ref: S.I. n° 635 of 1989.
8. The Health and Safety at Work Act 1974.
9. The Safety Representatives and Safety Committees Regulations 1977 ref: S.I. n° 500 of 1977.
10. The Control of Asbestos at Work Regulations 1987 ref: S.I. n° 2115 of 1987, as amended by S.I. n° 2966 of 1992 and S.I. n° 3068 of 1992.
11. The Control of Lead at Work Regulations 1980 ref: S.I. n° 1248 of 1980, as amended by S.I. n° 2966 of 1992.
12. The Control of Substances Hazardous to Health Regulations 1988 ref: S.I. n° 1657 of 1988, as amended by S.I. n° 2026 of 1990, S.I. n° 2431 of 1991, S.I. n° 2382 of 1992 and S.I. n° 2966 of 1992.
13. The Electricity at Work Regulations (Northern Ireland) 1991 ref: S.R. Northern Ireland n° 13 of 1991.
14. The Ionising Radiations Regulations (Northern Ireland) 1985 ref: S.R. Northern Ireland n° 273 of 1985.
15. The Safety Representatives and Safety Committees Regulations (Northern Ireland) 1979 ref: S.R. Northern Ireland n° 437 of 1979.
16. The Health and Safety Order (Northern Ireland) 1978 ref: S.R. Northern Ireland n° 1049 of 1978.
17. The Control of Lead at Work Regulations (Northern Ireland) 1986 ref: S.R. Northern Ireland n° 36 of 1986.
18. The Control of Asbestos at Work Regulations (Northern Ireland) 1988 ref: S.R. Northern Ireland n° 74 of 1988.

19. The Management of Health and Safety at Work Regulations (Northern Ireland) 1992 ref: S.R. Northern Ireland n° 459 of 1992.
20. The Control of Substances Hazardous to Health Regulations (Northern Ireland) of 1990 ref: S.R. Northern Ireland n° 374 of 1990, as amended by S.R. Northern Ireland n° 61 of 1992.
21. The Provisions and Use of Work Equipment Regulations (Northern Ireland) 1993 ref: S.R. Northern Ireland n° 19 of 1993

JÄSENVALTIOIDEN ILMOITTAMAT KANSALLISET SÄÄNNÖKSET:

Neuvoston direktiivi 89/656/ETY, annettu 30. marraskuuta 1989, työntekijöiden työpaikalla käyttämille henkilönsuojaimille turvallisuutta ja terveyttä varten asetettavista vähimmäisvaatimuksista (kolmas direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi)

Belgia:

1. Arrêté royal modifiant l'arrêté royal du 7 août 1995 relatif à l'utilisation des équipements de protection individuelle.
2. Arrêté royal du 07/08/1995 relatif à l'utilisation des équipements de protection individuelle ref: MB du 15/09/1995, page 26295.

Tanska:

1. Søfartsstyrlesens tekniske forskrift ref: Søfartsstyrlesens nr. 7 af 15/12/1992.
2. Arbejdstilsynets Bekendtgørelse om brug af personlige vaernemidler ref: BEK nr. 746 af 28/08/1992.
3. Lov om arbejdsmiljø.
4. Bekendtgørelse med senere ændringer ref: BEK nr. 646 af 18/12/1985.
5. Bekendtgørelse om anvendelse af personlige vaernemidler på havanlaeg ref: BEK nr. 901 af 11/11/1992.
6. Bekendtgørelse om sikkerhed m.v. på havanlaeg ref: BEK nr. 711 af 16/11/1987.
7. Lov om visse havanlaeg ref: Lov nr. 292 af 10/06/1981.
8. Teknisk forskrift om arbejdsmiljø i skibe Meddelelser fra ref: Søfartsstyrelsen A du 01/07/2002.
9. Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om arbejdsmiljøforhold for besætningsmedlemmer under tjeneste på luftfartøj og for deres arbejdsgivere. ref: BEK n° 887 af 31/10/2002 (SG(2003)A/6889 du 23/07/2003).

Saksa:

1. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1977.

2. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1979.
3. Bergverordnung zum gesundheitlichen Schutz der Beschäftigten (Gesundheitsschutz-Bergverordnung - GesBergV) vom 31/07/1991, Bundesgesetzblatt Teil I vom 09/08/1991 Seite 1751.
4. Bekanntmachung der Neufassung der Gewerbeordnung vom 01/01/1987, Bundesgesetzblatt Teil I vom 29/01/1987 Seite 425.
5. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/01/1981.
6. Verordnung zur Novellierung der Gefahrstoffverordnung, zur Aufhebung der Gefährlichkeitsmerkmaleverordnung und zur Änderung der Ersten Verordnung zum Sprengstoffgesetz vom 26/10/1993, Bundesgesetzblatt Teil I vom 30/10/1993 Seite 1782.
7. Neufassung der Zwölften Verordnung zur Durchführung des Bundes-Immissionsschutzgesetzes (Störfal-Verordnung) vom 20/09/1991, Bundesgesetzblatt Teil I vom 28/09/1991 Seite 1891.
8. Gentechnik-Sicherheitsverordnung - GenTSV vom 24/10/1990, Bundesgesetzblatt Teil I vom 03/11/1990 Seite 2340.
9. Druckluftverordnung vom 04/10/1972, Bundesgesetzblatt Teil I vom 14/10/1972 Seite 1909.
10. Verordnung über den Schutz vor Schäden durch Röntgenstrahlen (Röntgenverordnung- RöV) vom 08/01/1987, Bundesgesetzblatt Teil I vom 14/01/1987 Seite 114.
11. Bekanntmachung der Neufassung der Strahlenschutzverordnung vom 30/06/1989, Bundesgesetzblatt Teil I vom 12/07/1989 Seite 1321.
12. Verordnung zum Gerätesicherheitsgesetz und zur Aufhebung von Vorschriften der Verordnung über besondere Arbeitsschutzanforderungen bei Arbeiten im Freien in der Zeit vom 1. November bis 31. März vom 10/06/1992, Bundesgesetzblatt Teil I vom 17/06/1992 Seite 1019.
13. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/01/1990.
14. Verordnung über die Beförderung gefährlicher Güter mit Seeschiffen (Gefahrgutverordnung See - GGV See) vom 24/07/1991, Bundesgesetzblatt Teil I vom 31/07/1991 Seite 1714.
15. Verordnung zur Umsetzung von EG-Einzelrichtlinien zur EG-Rahmenrichtlinie Arbeitsschutz vom 04/12/1996, Bundesgesetzblatt Teil I vom 10/12/1996 Seite 1841.

Kreikka:

1. Loi n° 1568/85 du 11/10/1985, FEK A n° 177 du 18/10/1985 Page 3335.
2. Loi n° 1836/89 du 14/03/1989, FEK A n° 79 du 14/03/1989 Page 1071.

3. Décret présidentiel n° 225/89 du 25/04/1989, FEK A n° 106 du 02/05/1989 Page 3277.
4. Décret présidentiel n° 212/76, FEK A.
5. Décret présidentiel n° 151/78, FEK A.
6. Décret présidentiel n° 152/78, FEK A.
7. Décret présidentiel n° 95/78, FEK A.
8. Décret présidentiel n° 216/78, FEK A.
9. Décret présidentiel n° 1073/81, FEK A.
10. Décret présidentiel n° 94/87, FEK A.
11. Décret présidentiel n° 70A/88, FEK A.
12. Décret présidentiel n° 225/89, FEK A.
13. Décret présidentiel n° 70/90, FEK A.
14. Décret présidentiel n° 85/91, FEK A.
15. Décret présidentiel n° 396/94 du 17/12/1994, FEK A n° 220 du 19/12/1994 Page 3977.
16. Décret présidentiel n° 149/34 du 14/03/1934, FEK A n° 112 du 22/03/1934.

Espanja:

1. 01. Real Decreto n° 773/97 de 30/05/1997, sobre disposiciones mínimas de seguridad y salud relativas a la utilización por los trabajadores de equipos de protección individual -- ref: BOE n° 140 de 12/06/1997 Página 18000 (Marginal 12735) -- 02. Corrección de erratas del Real Decreto n° 773/97 de 30/05/1997, sobre disposiciones mínimas de seguridad y salud relativas a la utilización por los trabajadores de equipos de protección individual -- ref: BOE n° 171 de 18/07/1997 Página 22094 (Marginal 16026).

Ranska:

1. Arrêté ministériel du 12/11/1993 modifiant l'arrêté du 19/11/1990 relatif aux solvants d'extraction utilisés dans la fabrication des denrées alimentaires ou de leurs ingrédients ref: Journal Officiel du 17/12/1993, page 17581.
2. Décret n° 92-332 du 31/03/1992 modifiant le code du travail (deuxième partie: décrets en Conseil d'Etat) et relatif aux dispositions concernant la sécurité et la santé que doivent observer les maîtres d'ouvrage lors de la construction de lieux de travail ou lors de leurs modifications, extensions ou transformations ref: Journal Officiel du 01/04/1992, page 4610.
3. Décret n° 92-333 du 31/03/1992 modifiant le code du travail (deuxième partie: décrets en Conseil d'Etat) et relatif aux dispositions concernant la sécurité et la santé

applicables aux lieux de travail que doivent observer les chefs d'établissements utilisateurs ref: Journal Officiel du 01/04/1992, page 4614.

4. Loi n° 91-1414 du 31/12/1991 modifiant le code du travail et le code de la santé publique en vue de favoriser la prévention des risques professionnels et portant transposition de directives européennes relatives à la santé et à la sécurité du travail ref: Journal Officiel du 07/01/1992, page 319.
5. Décret n° 91-451 du 14/05/1991 relatif à la prévention des risques liés au travail sur des équipements comportant des écrans de visualisation ref: Journal Officiel du 16/05/1991, page 6497.
6. Décret n° 92-958 du 03/09/1992 relatif aux prescriptions minimales de sécurité et de santé concernant la manutention manuelle de charges comportant des risques, notamment dorso-lombaires, pour les travailleurs et transposant la directive (CEE) Numéro 90-269 du Conseil du 29/05/1990 ref: Journal Officiel du 09/09/1992, page 12420.
7. Arrêté ministériel du 29/01/1993 portant application de l'article R.231-68 du Code du travail relatif aux éléments de référence et aux autres facteurs de risque à prendre en compte pour l'évaluation préalable des risques et l'organisation des postes de travail lors des manutentions manuelle de charges comportant des risques, notamment dorso-lombaires ref: Journal Officiel du 19/02/1993, page 2729.
8. Décret n° 93-41 du 11/01/1993 relatif aux mesures d'organisation, aux conditions de mise en oeuvre et d'utilisation applicables aux équipements de travail et moyens de protection soumis à l'article L-233-5-1 du Code du travail et modifiant ce code (deuxième partie: Décrets en Conseil d'Etat) ref: Journal Officiel du 13/01/1993, page 691.
9. Arrêté ministériel du 04/06/1993 complétant l'arrêté du 05/03/1993 soumettant certains équipements de travail à l'obligation de faire des vérifications générales périodiques prévues à l'article R.233-11 du code du travail en ce qui concerne le contenu desdites vérifications ref: Journal Officiel du 15/06/1993, page 8504.
10. Arrêté ministériel du 09/06/1993 fixant les conditions de vérification des équipements de travail utilisés pour le levage de charges, l'élévation de postes de travail ou le transport en élévation de personnes ref: Journal Officiel du 30/06/1993, page 9277.
11. Décret n° 93-40 du 11/01/1993 relatif aux prescriptions techniques applicables à l'utilisation des équipements de travail soumis à l'article L-233-5-1 du Code du travail, aux règles techniques applicables aux matériels d'occasion soumis à l'article L-233-5 du même code et à la mise en conformité des équipements existants et modifiant le code du travail (deuxième partie: Décrets en Conseil d'Etat) ref: Journal Officiel du 13/01/1993, page 689.
12. Arrêté ministériel du 05/03/1993 soumettant certains équipements de travail à l'obligation de faire l'objet des vérifications générales périodiques prévus à l'article R.233-11 du Code du travail ref: Journal Officiel du 17/03/1993, page 4149.

13. Arrêté ministériel du 19/03/1993 fixant la liste des équipements de protection individuelle qui doivent faire l'objet des vérifications générales périodiques prévues à l'article R.233-42-2 du code du travail ref: Journal Officiel du 28/03/1993, page 5354.

Irlanti:

1. The Safety, Health and Welfare at Work (General Application) Regulations, 1993 ref: S.I. n° 44 of 1993.
2. The Building Regulations (Amendment) Regulations, 1994 ref: S.I. n° 154 of 1994.
3. The Building Regulations, 1991 ref: S.I. n° 306 of 1991.
4. The Building Control Regulations, 1991 ref: S.I. n° 305 of 1991.
5. The Building Control Act, 1990, No. 3 of 1990.
6. The Fire Services Act, 1981, (Prescribed Premises) Regulations, 1989 ref: S.I. n° 319 of 1989.
7. The Fire Services Act, 1981, No. 30 of 1981.
8. The Organisation of Working Time Act, 1997, No. 20 of 1997.
9. The Safety, Health and Welfare at Work (Miscellaneous Welfare Provisions) Regulations, 1995 ref: S.I. n° 358 of 1995.
10. The Safety, Health and Welfare at Work (Signs) Regulations, 1995 ref: S.I. n° 132 of 1995.

Italia:

1. 01. Decreto legislativo del 19/09/1994 n° 626, attuazione delle direttive 89/391/CEE, 89/654/CEE, 89/655/CEE, 89/656/CEE, 90/269/CEE, 90/270/CEE, 90/394/CEE e 90/679/CEE riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro -- ref: Supplemento ordinario n° 141 alla GURI - Serie generale - del 12/11/1994 n° 265 -- 02. Decreto legislativo del 19/03/1996 n° 242, modifiche ed integrazioni al decreto legislativo 19 settembre 1994, n° 626, recante attuazione di direttive comunitarie riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro -- ref: Supplemento ordinario n° 75 alla GURI - Serie generale - del 06/05/1996 n° 104 pag. 3.

Luxemburg:

1. Règlement grand-ducal du 04/11/1994 concernant les prescriptions minimales de sécurité et de santé pour l'utilisation par les travailleurs au travail d'équipements de protection individuelle ref: Mémorial grand-ducal A n° 96 du 17/11/1994, page 1830.

Alankomaat:

1. Arbeidsomstandighedenbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen van 15/07/1993, Staatsblad nummer 442.
2. Regeling houdende bepalingen ter uitvoering van bij en krachtens de Arbeidsomstandighedenwet en enige andere wetten gestelde regels van 12/03/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant nummer 63 van 02/04/1997.
3. Besluit houdende regels in het belang van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid (Arbeidsomstandighedenbesluit) van 15/01/1997, Staatsblad nummer 60 van 1997.
4. Besluit van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Directie Arbeidsomstandigheden, Arbo/AIS 9701436 tot vaststelling van beleidregels op het gebied van de Arbeidsomstandighedenwetgeving (Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving) van 27/06/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant van 27/06/1997.

Itävalta:

1. Landarbeitsordnung , ref: Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 9020-15.
2. Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheit bei der Arbeit (ArbeitnehmerInnenschutzgesetz - ASchG) und mit dem das Allgemeine Sozialversicherungs-gesetz, das Arbeitvertragsrechts-Anpassungs-gesetz, das Arbeitsverfassungsgesetz, das Berggesetz 1975, das Bauern-Sozialversicherungsgesetz, das Arbeitsmarktförderungsgesetz, das Arbeitslosenversicherungsgesetz 1977 und das Ausländerbeschäftigungsgesetz geändert werden, ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich Nr. 450/1994, ausgegeben am 17/06/1994.
3. Bediensteten-Schutzgesetz, ref: Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 2015-1.
4. Landesgesetz über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in den Dienststellen des Landes beschäftigten Bediensteten (Oö. Landesbediensteten-Schutzgesetz 1998 - Oö. LBSG), ref: Landesgesetzblatt für Oberösterreich, Nr. 13/1998 vom 27/02/1998.
5. Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz der in Dienststellen des Bundes beschäftigten Bediensteten und mit dem das Beamten-Dienstrechtsgesetz 1979, das Vertragsbedienstetengesetz 1948, das Richterdienst gesetz, das Bundes- Personalvertretungsgesetz, das Mutterschutzgesetz 1979 und das Arbeitnehmer Innenschutzgesetz geändert werden. ref: BGB für die Republik österreich. 30/04/1999, s. 54.
6. Gesetz, mit dem die Salzburger Landarbeitsordnung 1995 und die Salzburger Land- und Forstwirtschaftliche Berufsausbildungsordnung 1991 geändert werden ref: LGBI. Nr. 126/2000, 28. Stück, 28/12/2000 page 297; SG(2001)3134 du 14/03/2001.
7. Gesetz, mit dem die Salzburger Landarbeitsordnung 1995 und die Salzburger Land- und Forstwirtschaftliche Berufsausbildungsordnung 1991 geändert werden ref: LGBI. Nr. 126/2000, 28. Stück, 28/12/2000 page 297; SG(2001)3134 du 14/03/2001.

8. Gesetz vom 12. Juli 2001 über den Schutz des Lebens, der Gesundheit und der Sicherheit der in Dienststellen des Landes, der Gemeinden und der Gemeindeverbände beschäftigten Bediensteten (Burgenländisches Bedienstetenschutzgesetz 2001 - Bgld. BSchG 2001) ref : LGBI für das Burgenland n° 37 vom 01/10/2001, p. 199 (SG(2001)A/11419 du 17/10/2001).
9. Land- und forstwirtschaftliche Sicherheits- und Gesundheitsschutz- Verordnung ref: LGBI n° 96, Jahrgang 2001, 13/11/2001, 41. Stück, Seite 461.
10. Gesetz vom 20/11/2001 über das Arbeitsrecht in der Land- und Forstwirtschaft - Steiermärkische Landarbeitsordnung 2001 ref: LGBI. n° 39 du 12/04/2002 p.95 (SG(2003)A/1209 du 03/02/2003).
11. Landesgesetz über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in den Dienststellen der Gemeinden und Gemeindeverbände beschäftigen Bediensteten (Oö.Gemeindebediensteten- Schutzgesetz 1999 - Oö GbSG) ref: LGBI n° 15 vom 15/02/2000 Seite 21.
12. Verordnung der Salzburger Landesregierung vom 14/03/2003 über die Sicherheit und den Gesundheitsschutz von Bediensteten auf Baustellen (Baustellen-Verordnung) ref: LGBI. für Salzburg n° 30/2003 (SG(2003)A/4858 du 21/05/2003).
13. Verordnung der Salzburger Landesregierung-Vorschriften über persönliche Schutzausrüstungen. ref: LGBI. für Salzburg n° 46 vom 30/5/2003 p. 199 (SG(2003)A/6947 du 24/07/2003).

Portugali:

1. Decreto-Lei n° 348/93 de 01/10/1993. Transpõe para a ordem jurídica interna a Directiva 89/656/CEE, do Conselho, de 30 de Novembro, relativa às prescrições mínimas de segurança e de saúde para a utilização pelos trabalhadores de equipamentos de protecção individual no trabalho ref: Diário da República I Série A n° 231 de 01/10/1993 Página 5553.
2. Portaria n° 988/93 de 06/10/1993. Estabelece as prescrições mínimas de segurança e saúde dos trabalhadores na utilização de equipamentos de protecção individual ref: Diário da República I Série B n° 234 de 06/10/1993 Página 5599.
3. Regulamento Geral de Higiene e Segurança do Trabalho nos Estabelecimentos Industriais.
4. Decreto-Lei n° 128/93 de 22/04/1993. Transpõe para a ordem jurídica interna a Directiva do Conselho 89/686/CEE, de 21 de Dezembro, relativa aos equipamentos de protecção individual ref: Diário da República I Série A n° 94 de 22/04/1993 Página 1965.
5. Portaria 1131/93 de 04/11/1993. Estabelece as exigências essenciais relativas à saúde e segurança aplicáveis aos equipamentos de protecção individual (EPI) ref: Diário da República I Série B n° 258 de 04/11/1993 Página 6189.
6. Decreto-Lei n° 26/94 de 01/02/1994. Estabelece o regime de organização e funcionamento das actividades de segurança, higiene e saúde no trabalho ref: Diário da República I Série A n° 26 de 01/02/1994 Página 480.

7. Decreto-lei n° 441/97 de 14/11/1991. Estabelece o regime jurídico do enquadramento da segurança, higiene e saúde no trabalho ref: Diário da República I Série A n° 262 de 14/11/1991 Página 5826.

Suomi:

1. Valtioneuvoston päätös henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä työssä (1407/93) 22/12/1993.

Ruotsi:

1. Arbetsmiljölagen, Svensk författningssamling (SFS) 1977:1160.
2. Arbetsmiljöförordning, Svensk författningssamling (SFS) 1977:1166.
3. Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med allmänna föreskrifter om användning av personlig skyddsutrustning, Arbetarskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1993:40.
4. Arbetarskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1996:4.
5. Arbetarskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1996:13.

Yhdistynyt kuningaskunta:

1. The Management of Health and Safety at Work Regulations 1992 ref: S.I. n° 2051 of 1992.
2. The Workplace (Health, Safety and Welfare) Regulations 1992 ref: S.I. n° 3004 of 1992.
3. The Provision and Use of Work Equipment Regulations 1992 ref: S.I. n° 2932 of 1992.
4. The Personal Protective Equipment at Work Regulations 1992 ref: S.I. n° 2966 of 1992.
5. The Manual Handling Operations Regulations 1992 ref: S.I. n° 2793 of 1992.
6. The Health and Safety at Work Act 1974.
7. The Construction (Head Protection) Regulations 1989 ref: S.I. n° 2209 of 1989.
8. The Noise at Work Regulations 1989 ref: S.I. n° 1790 of 1989.
9. The Control of Lead at Work Regulations 1980 ref: S.I. n° 1248 of 1980.
10. The Ionising Radiations Regulations 1985 ref: S.I. n° 1333 of 1985.
11. The Control of Substances Hazardous to Health Regulations 1988 ref: S.I. n° 1657 of 1988.
12. The Control of Asbestos at Work Regulations 1987 ref: S.I. n° 2115 of 1987.

13. The Health and Safety Order (Northern Ireland) 1978 ref: S.R. Northern Ireland n° 1049.
14. The Management of Health and Safety at Work Regulations (Northern Ireland) 1992 ref: S.R. Northern Ireland n° 459 of 1992.
15. The Construction (Head Protection) Regulations (Northern Ireland) 1990 ref: S.R. Northern Ireland n° 424 of 1990.
16. The Noise at Work Regulations (Northern Ireland) 1990 ref: S.R. Northern Ireland n° 147 of 1990.
17. The Ionising Radiations Regulations (Northern Ireland) 1985 ref: S.R. Northern Ireland n° 273 of 1985.
18. The Control of Lead at Work Regulations (Northern Ireland) 1986 ref: S.R. Northern Ireland n° 36 of 1986.
19. The Control of Substances Hazardous to Health Regulations (Northern Ireland) 1990 ref: S.R. Northern Ireland n° 374 of 1990.
20. The Control of Absestos at Work Regulations (Northern Ireland) 1988 ref: S.R. Northern Ireland n° 74 of 1988.
21. The Personal Protective Equipment at Work Regulations (Northern Ireland) 1993 ref: S.R. Northern Ireland n° 20 of 1993.
22. The Personal Protective Equipment at Work, Legal Notice No. 31 of 1996 ref: Gibraltar Gazette of 29/02/1996.
23. The Merchant shipping and Fishing Vessels (Personnal Protective Equipment) Regulation 1999 ref: S.I. n°2205 of 1999 - SG(2000)A/08425.

JÄSENVALTIOIDEN ILMOITTAMAT KANSALLISET SÄÄNNÖKSET:

Neuvoston direktiivi 90/269/ETY, annettu 29. toukokuuta 1990, terveyttä ja turvallisuutta varten asetettavista vähimmäisvaatimuksista sellaisessa käsin tapahtuvassa taakkojen käsittelyssä, johon liittyy erityisesti työntekijän selän vahingoittumisen vaara (neljäs direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi)

Belgia:

1. Arrêté royal du 12/08/1993 concernant l'utilisation des équipements de travail - Koninklijk besluit van 12/08/1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen ref: Moniteur belge du 29/09/1993, page 21358.

Tanska:

1. Bekendtgørelse af 16/12/1992 om manuel handtering.
2. Bekendtgørelse af 18/12/1992 om arbejdets udførelse.

3. Bekendtgørelse nr. 746 af 28/08/1992 om brug af personlige værnemidler.
4. Lov om arbejdsmiljø, Bekendtgørelse nr. 646 af 18/12/1985.
5. Søfartsstyrelsens tekniske forskrift nr. 7 af 15/12/1992.
6. Bekendtgørelse nr. 60 af 12/02/1993 om manuel håndtering af bryder på havanlæg.
7. Bekendtgørelse nr. 711 af 16/11/1987 om sikkerhed m.v. på havanlæg.
8. Lov nr. 292 af 10/06/1981 om visse havanlæg.
9. Bestemmelser om sikkerhed og sundhed for besætnings medlemmer under tjeneste på luftfartøj af 16/06/1994.
10. Teknisk forskrift om arbejdsmiljø i skibe ref: Meddelelser fra Søfartsstyrelsen A du 01/07/2002.

Saksa:

1. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1977, Bundesgesetzblatt Teil I.
2. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1979, Bundesgesetzblatt Teil I.
3. Bergverordnung zum gesundheitlichen Schutz der Beschäftigten (Gesundheitsschutz-Bergverordnung - GesBergV) vom 31/07/1991, Bundesgesetzblatt Teil I vom 09/08/1991 Seite 1751.
4. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/10/1982, Bundesgesetzblatt Teil I.
5. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/09/1982, Bundesgesetzblatt Teil I.
6. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/01/1993, Bundesgesetzblatt Teil I.
7. Verordnung zur Umsetzung von EG-Einzelrichtlinien zur EG-Rahmenrichtlinie Arbeitsschutz vom 04/12/1996, Bundesgesetzblatt Teil I vom 10/12/1996 Seite 1841.

Kreikka:

1. Décret présidentiel n° 397 du 17/12/1994 ref: FEK A n° 221 du 19/12/1994, page 3985.
2. Loi n° 1568 du 11/10/1985 ref: FEK A n° 177 du 18/10/1985, page 3335.
3. Loi n° 1836 du 14/03/1989 ref: FEK A n° 79 du 14/03/1989, page 1071.
4. Loi n° 1837 du 03/1989 ref: FEK A n° 85 du 23/03/1989, page 1105.
5. Décision ministérielle n° 130627 du 07/03/1990 ref: FEK A n° 27 du 08/03/1990, page 187.
6. Décret présidentiel n° 149 du 14/03/1934 ref: FEK A n° 112 du 22/03/1934.

Espanja:

1. Real Decreto número 487/97 de 14/04/1997, sobre disposiciones mínimas de seguridad y salud relativas a la manipulación manual de cargas que entrañe riesgos, en particular dorso lumbares, para los trabajadores ref: BOE n° 97 de 23/04/1997 Página 12926 (Marginal 8670).

Ranska:

1. Arrêté ministériel du 12/11/1993 modifiant l'arrêté du 19/11/1990 relatif aux solvants d'extraction utilisés dans la fabrication des denrées alimentaires ou de leurs ingrédients ref: Journal Officiel du 17/12/1993, page 17581.
2. Décret n° 92-332 du 31/03/1992 modifiant le code du travail (deuxième partie: décrets en Conseil d'Etat) et relatif aux dispositions concernant la sécurité et la santé que doivent observer les maîtres d'ouvrage lors de la construction de lieux de travail ou lors de leurs modifications, extensions ou transformations ref: Journal Officiel du 01/04/1992, page 4610.
3. Décret n° 92-333 du 31/03/1992 modifiant le code du travail (deuxième partie: décrets en Conseil d'Etat) et relatif aux dispositions concernant la sécurité et la santé applicables aux lieux de travail que doivent observer les chefs d'établissements utilisateurs ref: Journal Officiel du 01/04/1992, page 4614.
4. Loi n° 91-1414 du 31/12/1991 modifiant le code du travail et le code de la santé publique en vue de favoriser la prévention des risques professionnels et portant transposition de directives européennes relatives à la santé et à la sécurité du travail ref: Journal Officiel du 07/01/1992, page 319.
5. Décret Numéro 91-451 du 14/05/1991 relatif à la prévention des risques liés au travail sur des équipements comportant des écrans de visualisation ref: Journal Officiel du 16/05/1991, page 6497.
6. Décret n° 92-958 du 03/09/1992 relatif aux prescriptions minimales de sécurité et de santé concernant la manutention manuelle de charges comportant des risques, notamment dorso-lombaires, pour les travailleurs et transposant la directive (CEE) Numéro 90-269 du Conseil du 29/05/1990 ref: Journal Officiel du 09/09/1992, page 12420.
7. Arrêté ministériel du 29/01/1993 portant application de l'article R.231-68 du Code du travail relatif aux éléments de référence et aux autres facteurs de risque à prendre en compte pour l'évaluation préalable des risques et l'organisation des postes de travail lors des manutentions manuelle de charges comportant des risques, notamment dorso-lombaires ref: Journal Officiel du 19/02/1993, page 2729.
8. Décret n° 93-41 du 11/01/1993 relatif aux mesures d'organisation, aux conditions de mise en oeuvre et d'utilisation applicables aux équipements de travail et moyens de protection soumis à l'article L-233-5-1 du Code du travail et modifiant ce code (deuxième partie: Décrets en Conseil d'Etat) ref: Journal Officiel du 13/01/1993, page 691.
9. Arrêté ministériel du 04/06/1993 complétant l'arrêté du 05/03/1993 soumettant certains équipements de travail à l'obligation de faire des vérifications générales

périodiques prévues à l'article R.233-11 du code du travail en ce qui concerne le contenu desdites vérifications ref: Journal Officiel du 15/06/1993, page 8504.

10. Arrêté ministériel du 09/06/1993 fixant les conditions de vérification des équipements de travail utilisés pour le levage de charges, l'élévation de postes de travail ou le transport en élévation de personnes ref: Journal Officiel du 30/06/1993, page 9277.
11. Décret n° 93-40 du 11/01/1993 relatif aux prescriptions techniques applicables à l'utilisation des équipements de travail soumis à l'article L-233-5-1 du Code du travail, aux règles techniques applicables aux matériels d'occasion soumis à l'article L-233-5 du même code et à la mise en conformité des équipements existants et modifiant le code du travail (deuxième partie: Décrets en Conseil d'Etat) ref: Journal Officiel du 13/01/1993, page 689.
12. Arrêté ministériel du 05/03/1993 soumettant certains équipements de travail à l'obligation de faire l'objet des vérifications générales périodiques prévues à l'article R.233-11 du Code du travail ref: Journal Officiel du 17/03/1993, page 4149.
13. Arrêté ministériel du 19/03/1993 fixant la liste des équipements de protection individuelle qui doivent faire l'objet des vérifications générales périodiques prévues à l'article R.233-42-2 du code du travail ref: Journal Officiel du 28/03/1993, page 5354.

Irlanti:

1. The Safety, Health and Welfare at Work (General Application) Regulations, 1993 ref: S.I. n° 44 of 1993.

Italia:

1. Decreto legislativo del 19/09/1994 n. 626, attuazione delle direttive 89/391/CEE, 89/654/CEE, 89/655/CEE, 89/656/CEE, 90/269/CEE, 90/270/CEE, 90/394/CEE e 90/679/CEE riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro ref: Supplemento ordinario n. 141 alla Gazzetta Ufficiale - Serie generale - del 12/11/1994 n. 265.
2. Decreto legislativo del 19/03/1996 n. 242, modifiche ed integrazioni al decreto legislativo 19 settembre 1994, n. 626, recante attuazione di direttive comunitarie riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro ref: Supplemento ordinario n. 75 alla Gazzetta Ufficiale - Serie generale - del 06/05/1996 n. 104.

Luxemburg:

1. Règlement grand-ducal du 04/11/1994 concernant les prescriptions minimales de sécurité et de santé relatives à la manutention manuelle de charges comportant des risques, notamment dorso-lombaires pour les travailleurs ref: Mémorial Grand-Ducal A n° 96 du 17/11/1994, page 1850.

Alankomaat:

1. Besluit van 27/01/1993, Staatsblad nummer 68 van 1993.

2. Besluit van 10/12/1992, Staatsblad nummer 677 van 1995.
3. Regeling houdende bepalingen ter uitvoering van bij en krachtens de Arbeidsomstandighedenwet en enige andere wetten gestelde regels van 12/03/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant nummer 63 van 02/04/1997.
4. Besluit houdende regels in het belang van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid (Arbeidsomstandighedenbesluit) van 15/01/1997, Staatsblad nummer 60 van 1997.
5. Besluit van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Directie Arbeidsomstandigheden, Arbo/AIS 9701436 tot vaststelling van beleidsregels op het gebied van de Arbeidsomstandighedenwetgeving (Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving) van 27/06/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant van 27/06/1997.

Itävalta:

1. Landarbeitsordnung , Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 9020-15.
2. Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheit bei der Arbeit (ArbeitnehmerInnenschutzgesetz - ASchG) und mit dem das Allgemeine Sozialversicherungs-gesetz, das Arbeitvertragsrechts-Anpassungs-gesetz, das Arbeitsverfassungsgesetz, das Berggesetz 1975, das Bauern-Sozialversicherungsgesetz, das Arbeitsmarktförderungsgesetz, das Arbeitslosenversicherungsgesetz 1977 und das Ausländerbeschäftigungsgesetz geändert werden ref: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich Nr. 450/1994, ausgegeben am 17/06/1994.
3. Bediensteten-Schutzgesetz, Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 2015-1.
4. Landesgesetz über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in den Dienststellen des Landes beschäftigten Bediensteten (Oö. Landesbediensteten-Schutzgesetz 1998 - Oö. LBSG) ref: Landesgesetzblatt für Oberösterreich, Nr. 13/1998 ausgegeben und versendet am 27/02/1998.
5. Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz der in Dienststellen des Bundes beschäftigten Bediensteten und mit dem das Beamten-Dienstrechtsgesetz 1979, das Vertragsbedienstetengesetz 1948, das Richterdienst gesetz, das Bundes- Personalvertretungsgesetz, das Mutterschutzgesetz 1979 und das Arbeitnehmer Innenschutzgesetz geändert werden ref: BGB für die Republik österreich. 30/04/1999, s. 54.
6. NÖ-Landarbeitsordnung 1973 ref: LGBl 9020-18 - SG(2000)A/06629.
7. Gesetz, mit dem die Salzburger Landarbeitsordnung 1995 und die Salzburger Land- und Forstwirtschaftliche Berufsausbildungsordnung 1991 geändert werden ref: LGBl. Nr. 126/2000, 28. Stück, 28/12/2000 page 297; SG(2001)3134 du 14/03/2001.
8. Gesetz vom 12. Juli 2001 über den Schutz des Lebens, der Gesundheit und der Sicherheit der in Dienststellen des Landes, der Gemeinden und der Gemeindeverbände beschäftigten Bediensteten (Burgenländisches Bedienstetenschutzgesetz 2001 - Bgld. BSchG 2001) ref: Landesgesetzblatt für das

Burgenland Nr. 37/2001, 01/10/2001, 23. Stück, Seite 199 (SG(2001)A/11419 du 17/10/2001).

9. Land- und forstwirtschaftliche Sicherheits- und Gesundheitsschutz- Verordnung ref: LGBI n° 96, Jahrgang 2001, 13/11/2001, 41. Stück, Seite 461.
10. Gesetz vom 20/11/2001 über das Arbeitsrecht in der Land- und Forstwirtschaft - Steiermärkische Landarbeitsordnung 2001 ref: LGBI. n° 39 du 12/04/2002 p.95 (SG(2003)A/1209 du 03/02/2003).
11. Verordnung der Salzburger Landesregierung vom 27/11/2002 über die Sicherheit und den Gesundheitsschutz bei der manuellen Handhabung von Lasten bei der Arbeit (Lasten-Verordnung) ref: LGBI. Land Salzburg n° 101 du 20/12/2002 p. 325 (SG(2003)A/1213 du 03/02/2003).
12. Landesgesetz über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in den Dienststellen der Gemeinden und Gemeindeverbände beschäftigten Bediensteten (Oö.Gemeindebediensteten- Schutzgesetz 1999 - Oö GbSG) ref: LGBI n° 15 vom 15/02/2000 Seite 21.
13. Verordnung der Oö. Landesregierung betreffend Vorschriften zum Schutz des Lebens und der Gesundheitsschutz bei der manuellen Handhabung von Lasten bei der Arbeit (Oö.Lastenverordnung-Oö. LastV) ref: LGBI n° 8 vom 31/01/2003 Seite 15.
14. Verordnung der Oö Landesregierung betreffend Vorschriften über die Sicherheit und den Gesundheitsschutz der in den Dienststellen der oö. Gemeinden und Gemeindeverbände beschäftigten Bediensteten bei der manuellen Handhabung von Lasten bei der Arbeit (Oö. Gemeinde-Lastenverordnung - Oö. G-LastV) ref: LGBI. für Oberösterreich n° 49 vom 30/04/2003 p. 131 (SG(2003)A/4857 du 21/05/2003).

Portugali:

1. Decreto-Lei n. 330/93 de 25/09/1993. Transpõe para a ordem jurídica interna a Directiva n. 90/269/CEE, do Conselho, de 29 de Maio, relativa às prescrições mínimas de segurança e de saúde na movimentação manual de cargas ref: Diário da República I Série A n. 226 de 25/09/1993 Página 5391.

Suomi:

1. Työturvallisuuslaki (299/58) 28/06/1958, muutos (144/93) 29/01/1993
2. Työterveyshuoltolaki (743/78) 29/09/1978.
3. Laki työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa (131/73) 16/02/1973.
4. Valtioneuvoston päätös käsin tehtävistä nostoista ja siirroista työssä (1409/93) 22/12/1993.

Ruotsi:

1. Arbetsmiljölöag, Svensk författningssamling (SFS) 1977:1160.

2. Arbetsmiljöförordning, Svensk författningssamling (SFS) 1977:1166.
3. Arbetarskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1983:6, ändring AFS 1993:38.

Yhdistynyt kuningaskunta:

1. The Management of Health and Safety at Work Regulations 1992 ref: S.I. n° 2051 of 1992.
2. The Work Place (Health, Safety and Welfare) Regulations 1992 ref: S.I. n° 3004 of 1992.
3. The Provision and Use of Work Equipment Regulations 1992, ref: S.I. n° 2932 of 1992.
4. The Personal Protective Equipment at Work Regulations 1992, ref: S.I. n° 2966 of 1992.
5. The Manual Handling Operations Regulations 1992 ref: S.I. n° 2793 of 1992.
6. The Health and Safety at Work Act 1974.
7. The Safety Representatives and Safety Committees Regulations 1977 ref: S.I. n° 500 of 1977.
8. The Manual Handling Operations Regulations (Northern Ireland) 1992 ref: Statutory Rules of Northern Ireland n° 535 of 1992.
9. The Management of Health and Safety at Work Regulations (Northern Ireland) 1992 ref: Statutory Rules of Northern Ireland n° 459 of 1992.
10. The Health and Safety Order (Northern Ireland) 1978, ref: S.I. n° 1049 of 1978.
11. The Safety Representatives and Safety Committees Regulations (Northern Ireland) 1979 ref: Statutory Rules of Northern Ireland n° 437 of 1979.
12. The Manual Handling Operations, Legal Notice No. 30, ref: Gibraltar Gazette of 29/02/1996.
13. The Merchant Shipping and Fishing Vessels (Manual Handling Operations) Regulations 1998. ref: S.I. n° 2857 of 1998

JÄSENVALTIOIDEN ILMOITTAMAT KANSALLISET SÄÄNNÖKSET:

Neuvoston direktiivi 90/270/ETY, annettu 29. toukokuuta 1990, turvallisuutta ja terveyttä varten näyttöpäätetyölle asetettavista vähimmäisvaatimuksista (viides direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi)

Belgia:

1. Arrêté royal du 27/08/1993 relatif au travail sur des équipements à écran de visualisation - Koninklijk besluit van 27/08/1993 betreffende het werken met beeldschermapparatuur ref: MB du 07/09/1993, page 19579.

Tanska:

1. Bekendtgørelse af 15/12/1992 om arbejde ved skærmterminaler.
2. Bekendtgørelse af 18/12/1992 om arbejdets udførelse.
3. Bekendtgørelse af 18/12/1992 om virksomhedernes sikkerheds og sunhedsarbejde.
4. Bekendtgørelse af 16/12/1992 om faste arbejdssteders indretning.
5. Bekendtgørelse af 16/12/1992 om arbejdsmedicinske undersøgelser.
6. Lov om arbejdsmiljø, Bekendtgørelse nr. 646 af 18/12/1985 med senere ændringer.
7. Bekendtgørelse nr. 58 af 09/02/1993 om arbejde ved skærmterminaler på havanlæg.
8. Bekendtgørelse nr. 77 af 16/11/1987 om sikkerhed M. V. på havanlæg.
9. Lov nr. 292 af 10/06/1981 om visse havanlæg.

Saksa:

1. 01. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1977, Bundesgesetzblatt Teil I -- 02. Unfallverhütungsvorschrift vom 01/04/1979, Bundesgesetzblatt Teil I -- 03. Bergverordnung zum gesundheitlichen Schutz der Beschäftigten (Gesundheitsschutz-Bergverordnung - GesBergV) vom 31/07/1991, Bundesgesetzblatt Teil I vom 09/08/1991 Seite 1751 -- 04. Verordnung zur Umsetzung von EG-Einzelrichtlinien zur EG-Rahmenrichtlinie Arbeitsschutz vom 04/12/1996, Bundesgesetzblatt Teil I vom 10/12/1996 Seite 1841.

Kreikka:

1. Loi n° 1568 du 11/10/1985, FEK A n° 177 du 18/10/1985 Page 3335.
2. Loi n° 1836 du 14/03/1989, FEK A n° 79 du 14/03/1989 Page 1071.
3. Loi n° 1767/88 du 04/04/1988, FEK A n° 63 du 06/04/1988 Page 709.
4. Décision ministérielle n° 130558 du 12/06/1989, FEK B n° 471 du 1989.
5. Décret présidentiel n° 398 du 17/12/1994, FEK A n° 221 du 19/12/1994 Page 3987.

Espanja:

1. Real Decreto n° 488/97 de 14/04/1997, sobre disposiciones mínimas de seguridad y salud relativas al trabajo con equipos que incluyen pantallas de visualización ref: BOE n° 97 de 23/04/1997 Página 12928 (Marginal 8671).

Ranska:

1. Décret n° 91-454 du 14 mai 1991 relatif à la prévention des risques liés au travail sur des équipements comportant des écrans de visualisation ref: Journal Officiel du 16/05/1991, page 6497.

2. Circulaire du Ministère du travail, de l'emploi et de la formation professionnelle n° 91-18 du 04 novembre 1991, relative à l'application du décret n° 91-451 du 14 mai 1991 concernant la prévention des risques liés au travail sur des équipements comportant des écrans de visualisation.

Irlanti:

1. The Safety, Health and Welfare at Work (General Application) Regulations, 1993 ref: S.I. n° 44 of 1993.

Italia:

1. Decreto legislativo del 19/09/1994 n. 626, attuazione delle direttive 89/391/CEE, 89/654/CEE, 89/655/CEE, 89/656/CEE, 90/269/CEE, 90/270/CEE, 90/394/CEE e 90/679/CEE riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro ref: Supplemento ordinario n. 141 alla GURI - Serie generale - del 12/11/1994 n. 265.
2. Decreto legislativo del 19/03/1996 n. 242, modifiche ed integrazioni al decreto legislativo 19 settembre 1994, n. 626, recante attuazione di direttive comunitarie riguardanti il miglioramento della sicurezza e della salute dei lavoratori sul luogo di lavoro ref: Supplemento ordinario n. 75 alla GURI - Serie generale - del 06/05/1996 n. 104 pag. 3.
3. Legge 3 febbraio 2003, n.14 - Disposizioni per l'adempimento di obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia alle Comunità europee. Legge comunitaria 2002 ref: GURI - Serie generale n° 31 del 07/02/2003 (SG(2003)A/4826 du 19/05/2003).

Luxemburg:

1. Règlement grand-ducal du 04/11/1994 concernant les prescriptions minimales de sécurité et de santé relatives au travail sur les équipements à écran de visualisation ref: Mémorial grand-ducal A n° 96 du 17/11/1994, page 1853.

Alankomaat:

1. Besluit van 27/01/1993, Staatsblad nummer 68 van 1993.
2. Besluit van 10/12/1992, Staatsblad nummer 677 van 1992.
3. Regeling houdende bepalingen ter uitvoering van bij en krachtens de Arbeidsomstandighedenwet en enige andere wetten gestelde regels van 12/03/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant nummer 63 van 02/04/1997.
4. Besluit houdende regels in het belang van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid (Arbeidsomstandighedenbesluit) van 15/01/1997, Staatsblad nummer 60 van 1997.
5. Besluit van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Directie Arbeidsomstandigheden, Arbo/AIS 9701436 tot vaststelling van beleidsregels op het gebied van de Arbeidsomstandighedenwetgeving (Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving) van 27/06/1997, uitgegeven als supplement bij de Staatscourant van 27/06/1997.

Itävalta:

1. Landarbeitsordnung , Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 9020-15.
2. Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheit bei der Arbeit (ArbeitnehmerInnenschutzgesetz - ASchG) und mit dem das Allgemeine Sozialversicherungs-gesetz, das Arbeitsvertragsrechts-Anpassungs-gesetz, das Arbeitsverfassungsgesetz, das Berggesetz 1975, das Bauern-Sozialversicherungsgesetz, das Arbeitsmarktförderungsgesetz, das Arbeitslosenversicherungsgesetz 1977 und das Ausländerbeschäftigungsgesetz geändert werden, Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich Nr. 450/1994, ausgegeben am 17/06/1994.
3. Bediensteten-Schutzgesetz, Landesgesetzblatt für Niederösterreich, Nr. 2015-1.
4. Landesgesetz über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in den Dienststellen des Landes beschäftigten Bediensteten (Oö. Landesbediensteten-Schutzgesetz 1998 - Oö. LBSG), Landesgesetzblatt für Oberösterreich, Nr. 13/1998 ausgegeben und versendet am 27/02/1998.
5. Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz der in Dienststellen des Bundes beschäftigten Bediensteten und mit dem das Beamten-Dienstrechtsgesetz 1979, das Vertragsbedienstetengesetz 1948, das Richterdienst gesetz, das Bundes- Personalvertretungsgesetz, das Mutterschutzgesetz 1979 und das Arbeitnehmer Innenschutzgesetz geändert werden. BGB für die Republik österreich. 30/04/1999, s. 54.
6. Gesetz, mit dem die Salzburger Landarbeitsordnung 1995 und die Salzburger Land- und Forstwirtschaftliche Berufsausbildungsordnung 1991 geändert werden ref : LGBL. Nr. 126/2000, 28. Stück, 28/12/2000 page 297; SG(2001)3134 du 14/03/2001.
7. Verordnung der Agrarbezirksbehörde über den Schutz der land- und forstwirtschaftlichen Dienstnehmer bei der Bildschirmarbeit ref : ABl. Nr. 3/2001 (Vorarlberg), 27/02/2001; SG(2001)A/4206 du 05/04/2001.
8. Verordnung der Landesregierung über den Schutz der Landes- und Gemeindebediensteten bei der Bildschirmarbeit (Landes-Bildschirmarbeitsverordnung - L-BSV) ref : LGBL. Nr. 9/2001 (Vorarlberg), Stück 7, page 47, 15/02/2001; SG(2001)A/4206 du 05/04/2001.
9. Gesetz vom 12. Juli 2001 über den Schutz des Lebens, der Gesundheit und der Sicherheit der in Dienststellen des Landes, der Gemeinden und der Gemeindeverbände beschäftigten Bediensteten (Burgenländisches Bedienstetenschutzgesetz 2001 - Bgld. BSchG 2001) ref : Landesgesetzblatt für das Burgenland Nr. 37/2001, 01/10/2001, 23. Stück, Seite 199 (SG(2001)A/11419 du 17/10/2001).
10. Transposition de la directive ref: Landesgesetzblatt für Wien Nr. 86/2001 du 16 octobre 2001, Seite 497.
11. Transposition de la directive ref: LGBL. Nr. 97/2001, 02/10/2001, 45. Stück, Seite 254 (SG(2001) A/13088 du 03/12/2001).

12. Verordnung der Salzburger Landesregierung vom 19. September 2001 über die Anforderungen an Bildschirmgeräte und Bildschirmarbeitsplätze sowie über den Schutz der Bediensteten bei Bildschirmarbeit (Bildschirmarbeits- Verordnung - BSAV) ref: Landesgesetzblatt Land Salzburg 31. Stück, Jahrgang 2001 du 17/10/2001, Seite 287 (SG(2001) A/13905 du 03/01/2002).
13. Land- und forstwirtschaftliche Sicherheits- und Gesundheitsschutz- Verordnung ref: LGBI n° 96, Jahrgang 2001, 13/11/2001, 41. Stück, Seite 461.
14. Verordnung über den Schutz der Dienstnehmer in land- und forstwirtschaftlichen Betriebe bei der Bildschirmarbeit (NÖ LFW BS-VO) ref: LGBI. n° 9020/8-0 du 29/08/2002.
15. Verordnung der Salzburger Landesregierung vom 10/07/2002 mit der die Bildschirmarbeits-Verordnung geändert wird ref: LGBI. Land Salzburg n° 71 du 16/08/2002 p. 273.
16. Verordnung der Steiermärkischen Landesregierung vom 08/07/2002 über den Schutz der Arbeitnehmer/innen bei Bildschirmarbeit (BS-VO) ref: LGBI. n° 85 du 13/08/2002 p. 363.
17. Verordnung der Burgenländischen Landesregierung vom 4/03/2002 über den Schutz der Dienstnehmer in der Land- und Forstwirtschaft bei der Bildschirmarbeit ref: LGBI. für das Burgenland n° 41 du 18/03/2002 p. 125 (SG(2003)A/1095 du 30/01/2003).
18. Verordnung der Oö Landesregierung über den Schutz der Dienstnehmerinnen und Dienstnehmer in der Land- und Forstwirtschaft bei der Bildschirmarbeit (Oö Bildschirmarbeitsverordnung - Land- und Forstwirtschaft - Oö. BSV - LF) ref: LGBI. für Oberösterreich n° 99 du 30/10/2002 p. 631 (SG(2003)A/1094 du 30/01/2003).
19. Gesetz vom 20/11/2001 über das Arbeitsrecht in der Land- und Forstwirtschaft - Steiermärkische Landarbeitsordnung 2001 ref: LGBI. n° 39 du 12/04/2002 p.95 (SG(2003)A/1209 du 03/02/2003).
20. Landesgesetz über den Schutz des Lebens und der Gesundheit der in den Dienststellen der Gemeinden und Gemeindeverbände beschäftigen Bediensteten (Oö.Gemeindebediensteten- Schutzgesetz 1999 - Oö GbSG) ref: LGBI n° 15 vom 15/02/2000 Seite 21.
21. Gesetz vom 20/03/2003, mit dem das Landesvertragsbedienstetengesetz 1985 geändert wird (14. Novelle zum Landesvertragsbedienstetengesetz 1985) ref: LGBI. für das Land Burgenland n° 29 vom 04/06/2003 p. 95 (SG(2003)A/07223 du 31/07/2003).

Portugali:

1. Decreto-Lei n. 349/93 de 01/10/1993. Transpõe para a ordem jurídica interna a Directiva n. 90/270/CEE, do Conselho, de 29 de Maio, relativa às prescrições mínimas de segurança e de saúde respeitantes ao trabalho com equipamentos dotados de visor ref: Diário da República I Série A n. 231 de 01/10/1993 Página 5554.

2. Portaria n. 989/93 de 06/10/1993. Estabelece as prescrições mínimas de segurança e saúde respeitantes ao trabalho com equipamentos dotados de visor ref: Diário da República I Série B n. 234 de 06/10/1993 Página 5603.

Suomi:

1. Työturvallisuuslaki (299/58), muutos (144/93).
2. Työterveyshuoltolaki (743/78) 29/09/1978.
3. Valtioneuvoston päätös työnantajan velvollisuudeksi säädetyistä työterveyshuollosta (1009/78) 14/12/1978.
4. Valtioneuvoston päätös terveystarkastuksista erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä (1672/92) 30/12/1992.
5. Sosiaali- ja terveysministeriön ohje, Terveystarkastukset työterveyshuollossa (DNro: 123/102/93).
6. Laki työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa (131/73), uusi nimi (29/87).
7. Valtioneuvoston päätös näyttöpäätetyöstä (1405/93) 22/12/1993.

Ruotsi:

1. Arbetsmiljölagen, Svensk författningssamling (SFS) 1977:1160.
2. Arbetsmiljöförordning, Svensk författningssamling (SFS) 1977:1166.
3. Arbetskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om interkontroll av arbetsmiljön, Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1992:6.
4. Arbetskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om arbete vid bildskärm, Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1992:14.
5. Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS) 1996:6.

Yhdistynyt kuningaskunta:

1. The Management of Health and Safety at Work Regulations 1992 ref: S.I. n° 2051 of 1992.
2. The Work Place (Health, Safety and Welfare) Regulations 1992 ref: S.I. n° 3004 of 1992.
3. The Provision and Use of Work Equipment Regulations 1992 ref: S.I. n° 2932 of 1992.
4. The Personal Protective Equipment at Work Regulations 1992 ref: S.I. n° 2966 of 1992.
5. The Manual Handling Operations Regulations 1992 ref: S.I. n° 2793 of 1992.

6. The Health and Safety (Display Screen Equipment) Regulations (Northern Ireland) 1992 ref: S.R. Northern Ireland n° 513 of 1992.
7. The Health and Safety at Work Order (Northern Ireland) 1978 ref: S.R. Northern Ireland n° 1039 of 1978.
8. The Safety Representatives and Safety Committees Regulations (Northern Ireland) 1979 ref: S.R. Northern Ireland n° 437 of 1979.
9. The Management of Health and Safety at Work Regulations (Northern Ireland) 1992 ref: S.R. Northern Ireland n° 459 of 1992.
10. The General Ophthalmic Services Regulations (Northern Ireland) 1986 ref: S.R. Northern Ireland n° 163 of 1986.
11. Legal Notice (Gibraltar) (Display Screen Equipment) number 26 of 29/02/1996.